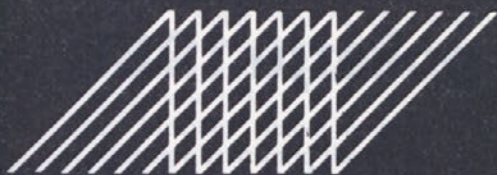
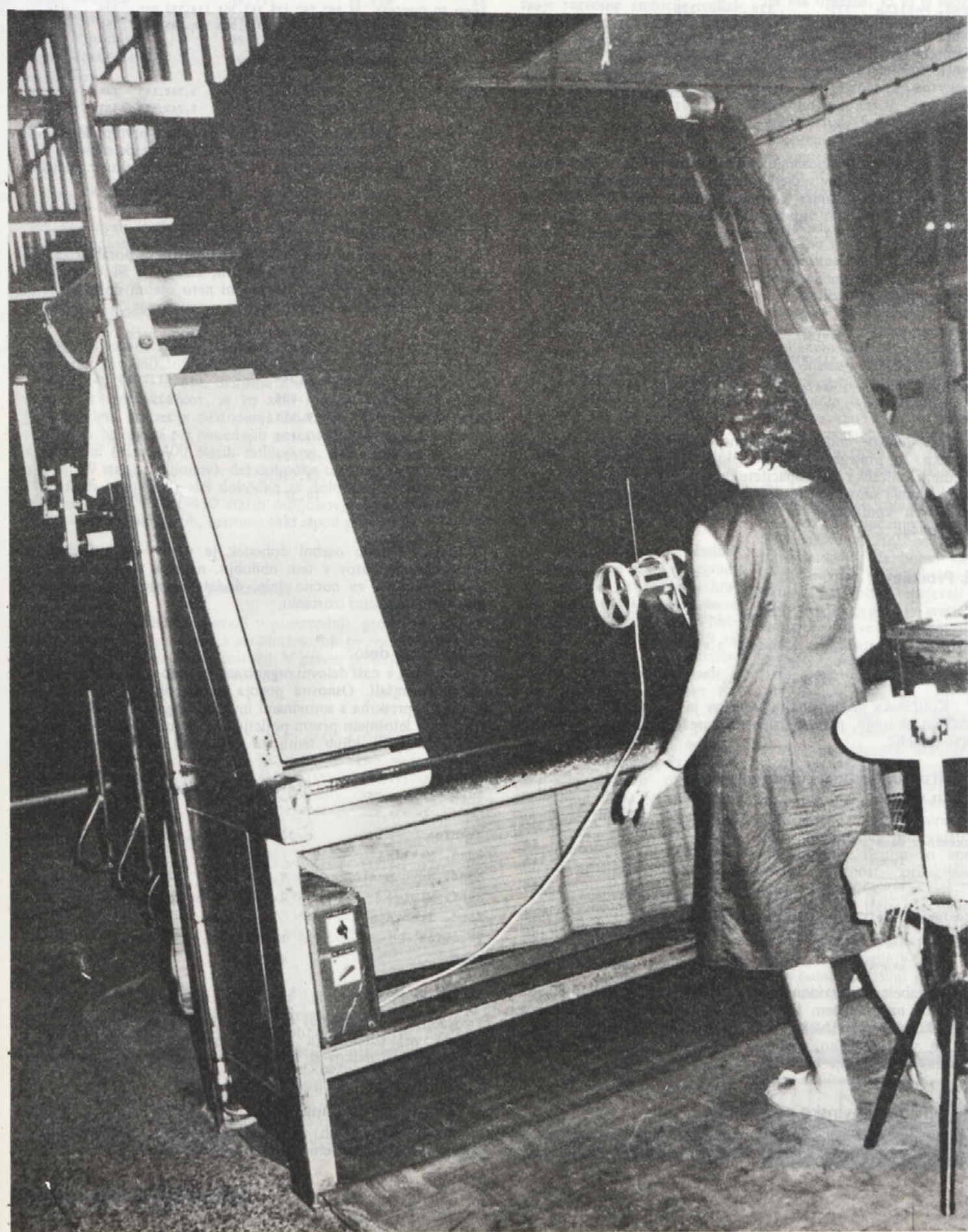

GLASILO TEKSTILNE TOVARNE NOVO MESTO

NOVOTEKS

ŠT. 9 leto X. - SEPTEMBER 1982

Poslovanje DO Novoteks v prvem polletju 1982

1. Število zaposlenih

TOZD	I-VI 81	Plan 1982	I-VI 82	I n d e k s	
				I-VI 82 I-VI 81	I-VI 82 plan 82
Tkanina	910	983	924	102	94
Pred. Metlika	335	330	326	97	99
Konf. N. m.	242	247	245	101	99
Konf. Vinica	239	240	241	101	100
Konf. Trebinje	380	423	432	114	102
Trgovina	81	99	85	105	86
DSSS	294	316	297	101	94
Skupaj Novoteks	2431	2638	2550	103	97

Skupno število zaposlenih je bilo v letošnjem prvem polletju za 3% ali za 69 delavcev večje kot lani v enakem obdobju in za 3% ali za 88 delavcev manjše, kot smo planirali. Glede na lansko prvo polletje se je število zaposlenih najbolj povečalo v Konfekciji Trebinje, in sicer za 52 delavcev, ter v tozdu Tkanina (za 14 delavcev).

2. Proizvodnja

TOZD	I-VI 81	Plan I-VI 82	Izvršitev I-VI 82	I n d e k s	
				I-VI 82 I-VI 81	I-VI 82 plan I-VI 82
oreja (hazni ko)	919.838	846.070	817.747	88	96
tkanine in pletanine (m)	1.688.829	1.818.896	1.867.558	111	103
konf. izdelki (kom)	623.569	685.765	705.459	113	102

Vse delovne enote in temeljne organizacije, razen Predilnica Metlika, so presegle planirano proizvodnjo za prvo polletje. V Predilnici Metlika so kapacitete v repco predilnici stale zaradi pomanjkanja surovin in rezervnih delov. Poleg redne proizvodnje v vseh treh konfekcijah je bilo narejenih še 177.601 kosov v kooperaciji.

3. Prodaja

TOZD	I-VI 1981	Plan I-VI 1982	Izvršitev I-VI 1982	I n d e k s	
				I-VI 82 I-VI 81	I-VI 82 plan I-VI 82
tkanine in pletanine (m)	1.706.793	1.816.500	1.838.796	108	101
konf. izdelki (kom)	763.563	825.500	961.944	125	116

Količinska prodaja naših izdelkov je precej večja od lanske v enakem obdobju, prav tako pa so preseženi tudi plani prodaje za prvo polletje.

4. Struktura prodaje glede na domači trg in izvoz

TOZD	Delež v % I-VI 81	Delež v % I-VI 82	Indeks
izvoz	25	37	148
skupaj	100	100	100
Konf. izdelki: domači trg	44	39	88
izvoz	56	61	108
skupaj	100	100	100

Iz tabele je razvidno, da se prodaja tkanin in konfekcijskih izdelkov na domačem trgu zmanjšuje v korist izvoza. Predvsem konfekcijski delež izvoza v celotni prodaji je precej visok, vendar pa se vsi zavedamo, da nam bo samo večji izvoz omogočil normalno poslovanje v bodoče.

5. Zunanjetrgovinsko poslovanje

Vrednost izvoza in uvoza bomo prikazali po izvoznih oziroma uvoznih carinskih deklaracijah po starem uradnem tečaju zveznega

izvršnega sveta. Stari SIV tečaj smo morali uporabiti zaradi primerjave z lanskim letom pa tudi zaradi primerjave s planom, ki je postavljen še po starem tečaju, sicer ne bi dobili pravih razmerij.

TOZD	I-VI 1981	Plan I-VI 1982	Izvršitev I-VI 1982	I n d e k s	
				I-VI 82 I-VI 81	I-VI 82 plan I-VI 82
a) Konvertibilni trg					
Izvoz DO Novoteks	84.985.742	125.941.304	144.582.000	170	114
Uvoz DO Novoteks	117.059.734	166.322.500	120.485.434	102	72
b) Klirinško področje					
Izvoz	683.707	-	5.788.595	846	-
Uvoz	1.456.823	-	2.242.820	153	-

Iz tabele je razvidno, da smo glede na lansko prvo polletje izvoz na konvertibilno tržišče povečali za 70%, uvoz pa samo za 2%. Plan izvoza pa smo presegli za 14%, medtem ko je uvoz realiziran le z 72%.

6. Osebni dohodki

V prvem polletju leta 1982 je DO Novoteks porabila za neto osebne dohodke 160.274.189,40 din, kar je za 38% več kot v lanskem enakem obdobju. Povprečni neto osebni dohodek je bil različen po temeljnih organizacijah:

TOZD	Popr. neto OD I-VI 1981	Popr. neto OD I-VI 1982	Indeks
Tkanina	8.349	11.272	135
Pred. Metlika	8.095	11.420	141
Konf. Novo mesto	7.511	10.231	136
Konf. Vinica	7.429	9.516	128
Konf. Trebinje	7.024	10.288	146
Trgovina	9.536	12.599	132
DSSS	10.361	13.785	133
Skupaj	8.216	11.209	136

Povprečni neto osebni dohodek je v prvi vrsti odvisen od doseženih rezultatov v tem obdobju, nanj pa vplivajo še število nadur, dodatek za nočno delo, dodatek za minulo delo in pa seveda tudi bolniški izostanki.

7. Nadurno delo

Vseskozi v naši delovni organizaciji težimo za tem, da bi število nadur zmanjšali. Osnovna pogoja za zmanjšanje nadur pa sta nemotena preskrba s surovinami in dobra organizacija dela. V letu 1981 in v letošnjem prvem polletju nam je uspelo, da smo število nadur zmanjšali, kljub temu da smo imeli težave pri preskrbi s surovinami.

TOZD	Štev. nadur I-VI 81	Štev. nadur I-VI 82	Indeks
Tkanina	33.967	21.912	65
Pred. Metlika	911	410	45
Konf. Novo mesto	8.535	4.632	54
Konf. Vinica	2.202	268	12
Konf. Trebinje	-	-	-
Trgovina	1.873	975	52
DSSS	4.771	2.888	61
Skupaj DO Novoteks	52.259	31.085	59

Nadure se še vedno pojavljajo zaradi izpolnjevanja rokov dobave, pri izdelovanju kolekcij, v skupnih službah pa pri odpremljanju izdelkov iz skladišč ter v menzi, kjer je premajhno število zaposlenih.

8. Bolezenski izostanki

Število izgubljenih ur zaradi bolezenskih izostankov je še zmeraj visoko. V prvem polletju 1982 je bilo 335.762 ur. Če to

število ur delimo s številom ur, ki jih je opravil en delavec v šestih mesecih (184 ur x 6 mesecev), pridemo do kazalca, da je bilo v DO Novoteks v povprečju vsak dan 304 delavcev odsotnih z dela zaradi bolezni. Vendar tudi na tem področju po več letih beležimo minimalno zmanjšanje glede na predhodno obdobje. Skupno število bolniških ur se je zmanjšalo za 2.334 ur ali za 1 % glede na prvo polletje 1981.

TOZD	Štev. bol. ur I-VI 81	Štev. bol. ur I-VI 82	Indeks
Tkanina	134.504	134.068	99
Pred. Metlika	38.711	29.818	80
Konf. Novo mesto	37.330	40.024	105
Konf. Vinica	25.236	34.380	136
Konf. Trebinje	56.912	65.584	103
Trgovina	5.004	5.404	104
DSSS	35.731	26.484	75
Skupaj DO Novoteks	333.428	335.762	99

Od skupnih 335.762 ur bolezenskih izostankov odpade na boleznine do 30 dni, ki gredo v breme delovne organizacije, 121.390 ur ali 36 %, na boleznine nad 30 dni 116.948 ur ali 34 % in na porodniški dopust 97.424 ur ali 30 %.

9. Fiksni stroški

Za celotno delovno organizacijo je bilo za prvo polletje 1982 planiranih 356.080.265 din fiksnih stroškov. Realizirali pa smo jih v višini 349.340.778 din, oziroma z indeksom 98,1 %. Glede na hitro rast vseh stroškov, je to zelo majhna rezerva za drugo polovico leta. Največja odstopanja dejanskih fiksnih stroškov od planiranih beležimo pri naslednjih postavkah: porabljene surovine in material (blizu 400 starih milijonov), del dohodka za DSSS (blizu 550 starih milijonov), del dohodka za druge namene (okrog 400 starih milijonov), del dohodka za določene namene, kamor spadajo obresti (blizu 430 starih milijonov). Ostale postavke se gibajo v mejah planiranih, oziroma celo izpod planiranih.

10. Finančni rezultati poslovanja

Rezultati naših prizadevanj v proizvodnji, prodaji in na vseh ostalih področjih poslovanja se izkažejo ob periodičnih (kvartalnih) in letnih obračunih (bilancah). V prvem polletju 1982 je DO Novoteks dosegla naslednje rezultate:

	I-VI 1981	I-VI 1982	Indeks
Celotni prihodek	933.025.073	1.360.986.007	146
Porabljena sredstva	614.915.553	898.791.921	146
Dohodek	318.199.520	462.994.087	145
Čisti dohodek	222.675.548	318.998.521	143
Razporeditev čistega dohodka:			
Del čD za bruto OD	157.953.473	219.942.304	139
Del čD za skupno porabo	8.367.956	13.356.432	160
Del čD za stanovanjsko gradnjo	7.056.251	11.499.688	163
Del čD za poslovni sklad	42.139.495	63.736.501	151
Del čD za rezervni sklad	7.158.459	10.463.594	146

V primerjavi z enakim obdobjem lanskega leta smo dosegli spodbudne rezultate, ki so še tembolj dragocenejši, ker vemo, da so se pogoji gospodarjenja v tem letu občutno zaostri. Predvsem mislimo na novi devizni zakon, ki dodeljuje združenemu delu le 30,24 % z izvozom ustvarjenih deviz. Doseženi rezultati so tudi boljši od planiranih za to obdobje, zato naj nam bodo spodbuda za nadaljnje premagovanje ovir, ki nas še čakajo v tem in tudi prihodnjem letu. Vsekakor je samo od nas odvisno, ali bomo tudi v prihodnje beležili takšne rezultate našega dela.

DORA

Naložbe v letošnjem letu

Ko spremljamo dogajanje v našem gospodarstvu, nam je nenehno pred očmi predvsem naša lastna delovna organizacija z vsemi težavami, s katerimi se ob tem vsakodnevno sooča. Da bi v današnji situaciji, še bolj pa v prihodnjem obdobju, ne prišlo do bistvenega nazadovanja, nasprotno, da bi kljub vsemu svoje razvojne ambicije realizirali čimbolje in s tem imeli tudi v prihodnje zagotovljene rezultate, je pripravljen akcijski program, v katerega smo vnesli tudi minimalne naložbe za letošnje leto.

Medtem ko že lep čas ugotavljamo, da je jugoslovansko gospodarstvo v preteklem desetletju pretirano investiralo, saj je okoli 40 odstotkov družbenega proizvoda porabljalo za tako obliko finalne porabe, pa v Novoteksu za investiranje zadnja leta ni bilo pravih možnosti. Ob tako visokem izvozu in uvozu in temu primernemu ostanku dohodka ter anuitetah je bilo investiranje v opremo in druge naložbe minimalno.

Tudi letošnji plan investicij je bil že nekajkrat pretresen in zmanjšan, ker pa se dobro zavedamo, da brez vlaganj ni družbenega in ne gospodarskega razvoja, torej absolutno stagniranje in da si tega ne moremo privoščiti niti sedaj, smo sprejeli na samoupravnih organih plan naložb za to leto.

Prvotni plan vlaganj v gradbene objekte se je skrčil na izgradnjo prostorov družbene prehrane in ureditev vrtca s tem, da se koristijo za to zagotovljena lastna sredstva in sredstva SIS za otroško varstvo v višini potrebne avansa za pričetek gradnje v letošnjem letu. Projekt bo predvidoma končan v tem mesecu in po pospešeni pridobitvi vseh potrebnih soglasij lahko predvidevamo, da se bo v jesenskih mesecih pričelo z gradbenimi deli. Poleg prostorov menze in vrtca je še kako pomembna pridobitev skladiščnih prostorov, ki so načrtovani pod prostori menze.

Poleg adaptacije trgovine v Sarajevu in Kuli bomo nadaljevali z izgradnjo trgovine v Novem mestu.

Zaradi izredno slabih in neustreznih pogojev v likalnici konfekcije v Novem mestu, se mora izdelati projekt in pridobiti potrebno dokumentacijo, da bi lahko čimprej pričeli z gradnjo prizidka med skladiščem konfekcije in konfekcijskimi prostori.

Načrtovana rekonstrukcija Konfekcije v Trebinju se bo v letošnjem letu izvajala le v okvi-

ru sredstev za nerazvite, ki jih naša delovna organizacija združuje v višini 800 starih milijonov.

Enako kot pri naložbah v gradbene objekte je skrčen je tudi pri naložbah v opremo, kar pa bo imelo vsekakor večje posledice.

Iz programa opreme je črtana vsa oprema, ki jo je možno nabaviti le na konvertibilnem področju, to je dobava s plačilom v devizah, razen konfekcijska oprema, ki je vsled programa in povečanja izvoza neobhodna. Za to opremo je dobljen tudi devizni kontingent in oprema bo uvožena do sredine septembra. Teh strojev trenutno ni mogoče dobiti in tudi ne na klirinškem področju.

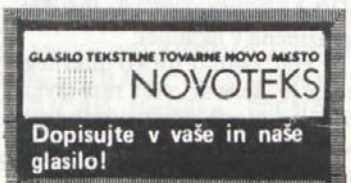
Za predilnico Metlika še vedno iščemo možnosti, da bi ji s pogodbo v letu 1983 zagotovili tri predilne stroje Krušik, za kar bo potrebno plačati avans.

V kolikor se bomo odločili za ruske brezcolnične statve (Kliring), je možno po že pridobljenem soglasju domačega proizvajalca tkalskih statv TTM te stroje uvoziti v začetku naslednjega leta. Zavedamo se, da je z vsakim letom, ko odlašamo z zamenjavo zastarelih, nizkoproduktivnih tkalskih strojev, še večji razkorak s tistimi, ki lahko odteko hitro, kvalitetno in s tem tudi ceneje. Ob tem, ko se odločamo za ruske STB statve z 200 udarci na minuto vemo, da bomo sicer imeli novejšo, produktivnejšo stroje, ki pa bodo omejevali še višjo produktivnost (v svetu so volnarske statve z več kot 300 udarci na minuto) in asortiment (listovka s 14 listi).

Sredstva, ki jih nameravamo v letošnjem letu koristiti za opremo, še daleč ne zadoščajo potrebam proizvodnje. Kdaj bomo torej odpravili ozka grla, zamenjali iztrošeno opremo, za katero že danes zmanjkuje rezervnih delov, s tem povečali produktivnost, bili v koraku z bolj opremljenimi proizvajalkami volnenih tkanin in imeli večjo možnost prilagajanja zahtevam trga?

Za to bo treba še naprej iskati možnosti, da z obnavljanjem strojnega parka sledimo razvoju tehnologije v svetu. Le tako bomo z našimi proizvodi konkurenčni na svetovnem trgu.

BRANKA JEDLOVČNIK

DS tozda Konfekcija I se je na 5. seji sestal 12. avgusta 1982.

Pri obravnavi rezultatov poslovanja za prvo polletje letošnjega leta je delavski svet ugotovil, da so bili doseženi ugodni rezultati. V razpravi je bil poseben poudarek dan fiksnim stroškom, ki so bili v prvem polletju preseženi za 5,7 %.

DS je obravnaval in sprejel samoupravni sporazum o združevanju sredstev za pospeševanje izvoza v letu 1982 ter popravek pravilnika o organizaciji in delovanju samoupravne delavske kontrole.

Delegati delavskega sveta so imeli pripombo na kvaliteto hrane v menzi ter sprejeli sklep, naj se pripravljajo bolj zdravo in kvalitetnejšo hrano. Sprejeli so tudi sklep, naj se v menzi uredi tako, da bo za vse delavce, ki delajo v podaljšanem delovnem času, enaka malica.

Delavski svet je sprejel informacijo o številu delavcev tozda, ki se šolajo ob delu. Ugotovil je, da iz tozda Konfekcija obiskujejo šolo ob delu 4 delavci, stroški njihovega dosedanjega šolanja pa predstavljajo blizu 43.500 din.

Delavski svet je sklepal še o predlogu komisije za delovna razmerja, da se v tozdu Konfekcija I uvedejo dela in naloge „izvajanje operativne tehnologije konfekcijskih izdelkov“. Pod zadnjo točko dnevnega reda se je razvila široka razprava v zvezi s sklepom operativnega štaba, da se ukine bife. Delegati DS so pripomnili, da se delavci Konfekcije I s sklepom operativnega štaba ne strinjajo.

Nadalje je delavski svet sprejel sklep, naj se proti odgovorni osebi finančnega sektorja uvede disciplinski postopek zaradi nepravočasne izterjave računa ter zaradi nepravilno nakazanega računa.

Delavski svet je pod zadnjo točko razpravljal tudi o kadrovske problematiki v skladišču gotovih izdelkov konfekcije. Zaradi nemogočih razmer dela v likalnici in težav pri nadurnem delu je delavski svet zadolžil direktorja tozda, vodjo proizvodnje in vodjo likalnice, naj proučijo možnosti uvedbe druge izmene v likalnici.

Pod zadnjo točko dnevnega reda je delavski svet razpravljal še o nekaterih proizvodnih težavah, s katerimi se srečuje temeljna organizacija.

Delavski svet delovne skupnosti skupnih služb se je na 5. seji sestal 24. avgusta 1982.

Pri pregledu izvrševanja sklepov je delavski svet sprejel poročilo tehnično-razvojnega sektorja o problematiki proizvodnje v kooperaciji.

Na poročilo o rezultatih poslovanja DSSS v prvem polletju ni imel pripomb in ga je soglasno sprejel.

Nadalje je delavski svet sprejel popravek pravilnika o organizaciji in delovanju samoupravne delavske kontrole, in sicer v členu, ki govori o sklepčnosti komisije.

Sprejel je tudi samoupravni sporazum o združevanju sredstev za pospeševanje izvoza v letu 1982 ter za 3. četrtletje za 5 % povečal osnovo za izračun OD trgovskih zastopnikov.

Delavski svet je predlagal delavskemu svetu DO, naj se za potrebe delovne skupnosti skupnih služb nabavijo nekatera osnovna sredstva ter sprejel sklep o odpisu dveh kosov artikla 7321 ter en kos artikla 7502. Pod točko razno je sklepal še o nekaterih vprašanjih.

Delavski svet delovne organizacije se je na 2. seji sestal 26. avgusta 1982.

Dnevni red je obsegal 9 točk.

Pri pregledu izvrševanja sklepov je DS sklenil, da bo na naslednji seji predlagal izvrševanje operativnega načrta ukrepov v zaostrenih razmerah gospodarjenja, sprejetega na izrednih sejah delavskih svetov tozdov, DSSS in DO.

Pri obravnavi poročila o rezultatih poslovanja DO za prvo polletje letošnjega leta je bilo ugotovljeno, da so bili doseženi ugodni rezultati.

Pod tretjo točko dnevnega reda je bil delavski svet seznanjen s sklepi operativnega štaba, sprejetimi na 1., 2. in 3. seji. Na sklepe delavski svet ni imel pripomb in jih je soglasno potrdil.

V nadaljevanju se je delavski svet sprejel plan omejenih stroškov za 9 mesecev letošnjega leta, sprejel predlog spremembe enotne politike povračil nekaterih stroškov, sprejel spremembo pravilnika o izumih, tehničnih izboljšavah in koristnih predlogih, sprejel pravilnik o organizaciji in delovanju samoupravne delavske kontrole ter dva samoupravna sporazuma.

Pod zadnjo točko dnevnega reda je sklepal še o nekaterih vprašanjih.

3. seja DS tozda Tkanina je bila 31. avgusta 1982.

Dnevni red je obsegal 8 točk.

Pri pregledu izvrševanja sklepov je DS ugotovil, da so sklepi izvršeni oz. nekatere še izvršujejo.

Pod drugo točko dnevnega reda je delavski svet obravnaval poročilo o rezultatih poslovanja tozda v prvem polletju. Ugotovil je, da so bili doseženi dokaj ugodni rezultati. DS je bil informiran, da je bila julija proizvodnja dosežena, kot je predvideval plan, avgusta pa znaša izpad proizvodnje za blizu 44 m tkanin. Temeljna organizacija se srečuje tudi s prečim problemom slabe kvalitete surovin, kar ima za posledico slabšo kvaliteto gotovega blaga. Poudarjeno je bilo, da sta potrebna maksimalna zavzetost in disciplina delavcev na vseh delovnih mestih.

Pod eno izmed točk dnevnega reda je delavski svet sprejel samoupravni sporazum o združevanju sredstev rezerv ozda za kreditiranje izvedbe sanacije IMV Novo mesto oziroma njenih tozdov v letu 1980, vendar

s pripombo, naj delavci IMV izboljšajo odnos do družbene imovine in poskrbijo za učinkovitejšo samoupravljanje.

Na delavskem svetu je bil obravnavan in sprejet samoupravni sporazum o združevanju sredstev za pospeševanje izvoza v letu 1982 ter predlog spremembe in dopolnitve pravilnika o izumih, tehničnih izboljšavah in koristnih predlogih. DS je zavrnil predlog članov odbora samoupravne delavske kontrole izobraževalne skupnosti za tekstilne usmeritve SR Slovenije, ker med kandidati ni predstavnika dolenske regije.

Delavski svet je obravnaval tudi več pritožb in prošenj delavcev temeljne organizacije.

Pod zadnjo točko dnevnega reda je delavski svet med drugim sklepal o nabavi nekaterih osnovnih sredstev za potrebe tozda, sprejel je popravek odbitnih postavk (priloga pravilnika o osnovah in merilih za razporejanje čistega dohodka in za delitev sredstev za OD), sprejel dopolnitev in popravek meril za ocenjevanje kvalitete tkalnice ter sklepal o predlogih komisije za delovna razmerja.

Mesec avgust – praznik jubilantov dela

Letos že devetič zapovrstjo delavski svet delovne organizacije podeljuje priznanja delavcem, ki v koledarskem letu dosežejo 10, 20 in 30 let delovne dobe. Z ozirom na število jubilantov, ki vsako leto prejmejo priznanja za delovni jubilej, je očitno, da Novoteks ni več mlada delovna organizacija, čeravno nam mladih delavcev ne primanjkuje.

Letošnje praznovanje sovpada s praznovanjem 35-letnice delovne organizacije. Dogovorili smo se, da tej obletnici damo svečano obeležje, pa čeravno bo skromno, kot nam to narekujejo napor, naši in od celotne družbe, za čim hitrejši izhod iz težkega gospodarskega položaja.

Letos smo dan, ko podeljuje mo priznanja jubilantom dela, združili s praznovanjem 35-letnice delovne organizacije. O praznovanju bomo še govorili v naslednji številki našega glasila, tokrat se bomo zadržali nekoliko več pri naših jubilarantih dela.

Jubilejne nagrade za 10- in 20-letno delo smo podelili na

zborih delovnih ljudi dislociranih temeljnih organizacij. DPO in samoupravni organi so pripravili kratek kulturni program in skromno pogostitev; v temeljnih organizacijah v Novem mestu in DSSS pa so jubilarantom podelili priznanja na slavnostnih sejah delavskih svetov. Jubilarantom, ki so ali bodo do konca koledarskega leta izpolnili 30 let delovne dobe, so letos priznanja podelili na svečanem zasedanju delavskega sveta delovne organizacije 11. septembra 1982.

Tako so bile proslave s podelitvijo priznanj:

21. avgusta v tozdu Konfekcija II na Vinici, 24. avgusta v DSSS (na svečanem zasedanju DS DSSS), 28. avgusta v tozdu Predilnica v Metliki, 1. septembra v tozdu Tkanina (na svečanem zasedanju DS tozda Tkanina), 2. septembra v tozdu Konfekcija I (na svečanem zasedanju DS tozda Konfekcija).

Tozdu Trgovina bo podelila priznanja jubilantom na zboru delovnih ljudi konec septembra, tozdu Konfekcija III v Trebinju pa 4. oktobra v času praznova-

ŠTEVILO JUBILANTOV IN SKUPNA VREDNOST NAGRAD

TOZD DSSS OZD	DELOVNA DOBA		10 LET		20 LET		30 LET		SKUPAJ	
	ŠT.	DIN	ŠT.	DIN	ŠT.	DIN	ŠT.	DIN	ŠT.	DIN
TOZD PREDILNICA METLIKA	14	19600	7	17500	2	7000	23	44100		
TOZD TKANINA NOVO MESTO	35	49000	27	67500	15	52500	77	169000		
TOZD KONFEKCIJA NOVO MESTO	33	46200	8	20000	1	3500	42	69700		
TOZD KONFEKCIJA VINICA	22	30800			2	7000	24	37800		
TOZD KONFEKCIJA TREBINJE	35	49000	5	12500	1	3500	41	65000		
TOZD TRGOVINA	7	9800	2	5000					9	14800
DELOVNA SKUPNOST SKUP. SLUŽB	10	14000	8	20000	1	3500	19	37500		
OZD NOVOTEKS	156	218400	57	142500	22	77000	235	437900		

nja občinskega praznika Trebinje.

Vsem jubilarantom gredo iskrene čestitke v zahvalo za dosedanje delo v delovni organizaciji Novoteks. Prepričan sem, da

bomo vsi skupaj z delovno vne- mo, visoko kvaliteto in zmanj- šanjem vseh vrst porabe kmalu ustvarili pogoje za lepše, boljše predvsem pa mirnejše delo in življenje.

JUBILEJNA PRIZNANJA SO PREJELI

TOZD PREDILNICA METLIKA

za desetletno delo: GRAŠA Mijo, JAKOFCIČ Miran, MARKOVIČ Ivan, NEMANIČ Jože, PEZDIRC Janez, PERIČAK Stjepan, ROZMAN Amalija, SUDAC Kristina, SKOK Ivan, SMUKAVIČ Cvijeta, ŠKOF Marija, VRANIČAR Jože, VIDIČ Martina, ŽUGELJ Zvonka, PRISELAC Terezija;

za dvajsetletno delo: IVEC Anton, KOČEVAR Jože, PENICA Nikola, ROZMAN Martin, STUBLJAR Zlatko, SLANC Jože, ŽUGELJ Martin;

za tridesetletno delo: JELENČIČ Magdalena, KOČEVAR Ivan.

TOZD TKANINA

za desetletno delo: ALEKSIČ Petar, AMF Branko, BOHTE Anton, BUTALIN Stane, BOJANC Nada, CEJ Nuhija, ČEČELIČ Štefka, ČEČELIČ Ivka, DRAGMAN Jože, DRAGAN Ivan, ENČIMER Ida, GORIČAR Ivan, GORENC Alojz, GRIL Miha, HROVAT Marija, KOTNIK Zdenka, KOČIČ Mileva, KASTELIČ Milena, KOS Mirt, KIRN Vida, KRANJČIČ Alojz, KOVAČIČ Marija, LUBEJ Robert, LUŽAR Ludvik, MAVSAR Bojan, POPOVIČ Jovanka, POTOČAR Alojz, PRIMC Marjetka, SAJE Franc, STAZINSKI Ana, TEINOVIČ Vida, UDOVČ Jože, VAUPOTIČ Drago, ZUPANČIČ Karel, ŽAGAR Milena;

za dvajsetletno delo: BARBIČ Karolina, BUKOVEC Tončka, BAVČAR Zvone, BOZOVIČAR Marija, ČUKAJNE Jožefa, DULAR Anton, FRANKO Franc, GLIHA Marija, HOČEVAR Terezija, KOČIJAŽ Antonija, KOZJAN Martin, KOBE Anton, MITRIČ Katica, MOŽE Franciška, MIRTIČ Edita, NEDELJKOVIČ Milosava, NEDELJKO Draga, OBLAK Milan, PAVLIN Marija, ŠPILAH Marija, ŠKODNIK Marija, ŠTINE Jože, ŠMALC Ivanka, TURK Ljudmila, ZAGORC Fani, ZUPAN Anica, FRANKO Jože;

za tridesetletno delo: BERKOPEČ Jože, BUBALO Dušana, CUJNIK Cveto, CESAR Franc, ČEH Bojan, GORIŠEK Lojzka, KACIN Anton, KOCJAN Ana, MRVAR Dore, NOVAK Julij, PATE Ivan, REGINA Franc, ŠTEPEC Ivanka, TURK Slava, BLAŽIČ Alojz.

TOZD KONFEKCIJA I NOVO MESTO

za desetletno delo: ADAMIČ Ljubica, BOHTE Štefka, BOKAN Zdenka, BOŽIČ Duška, BOŽIČ Marija, BUČAR Zdravka, DEBEVC Milena, FLORJANČIČ Jožica, GAZVODA Marija, GLINŠEK Jožica, GOLOBIČ Marija, GUTMAN Darinka, HADŽIRIČ Sabija, ILIJAŽ Mihaela, KAPLAN Jožica, KUMP Mira, LENARČIČ Vida, MIKLIČ Marija, MURGELJ Marta, MOHAR Jožica, NOVAK Jožica, PAVLIČ Majda, PAVLIN Smilja, PANJAN Vesna, POGLAJEN Zlata, PETROVIČ Mitra, RUDMAN Anica, RADOJČIN Ruža, SAJE Jožica, SITAR Darinka, VIDRIH Majda, VOVKO Dušana, ŠPENDAL Anica;

za dvajsetletno delo: DERGANČ Branko, DRAŠLER Marija, GAZVODA Rudolf, MIŠMAŠ Jože, NOVAK Jože, RAPUŠ Ljudmila, ŠKULJ Rozalija, VRŠČAJ Jože;

za tridesetletno delo: SMREKAR Jože.

TOZD KONFEKCIJA II VINICA

za desetletno delo: BALKOVEC Janko, BENETIČ Ivan, ČADONIČ Katica, ČADONIČ Marko, GORŠE Ruža, KESER Ivan, KALČEVIČ Ivanka, KAJIN Anica, LAH Jožica, MALEŠIČ Ana, PAVLAKOVIČ Jože, STAREŠINIČ Jože, STEGNE Ana, SIMINIČ Marija, SELAKOVIČ Ankica, ŠUTEJ Bogomir, ŠTRAVS Marica, VRANIČ Ivan, VIGNJEVIČ Mira, ZAJEC Marija, ŽUČAK Nedeljko, ŠEPHAR Marija;

za tridesetletno delo: TREMPUS Franc, ŽELJKO Anton.

za desetletno delo: JOKANOVIĆ Dragica, RATKOVIĆ Rada, DŽUBUR Mirsada, BANOVIĆ Bosiljka, GAVRAN Čamila, AČAJ Erzika, NIKONTOVIĆ Jasminka, MILJANOVIĆ Danica, PANTOVIĆ Dragica, LJUBIBRATIĆ Nataša, NOVAKOVIĆ Radojka, NIKONTOVIĆ Kimeta, SUDAR Ljilja, ODAVIĆ Kova, ILIJIC Andja, KAJAC Dragica, DJOKIĆ Ana, PRODANOVIĆ Radojka, JANKOVIĆ Olga, BIJEDIĆ Radija, ULJAREVIĆ Mira, KRUNIC Danica, ŠARAN Nataša, ČUK Nada, ALBIJANIĆ Mirko, DURSUN Radojka, MILJANOVIĆ Petruša, ŠARIĆ Azim, MILJKOVIĆ Mara, DERETIĆ Milojka, ANDJELIĆ Mara, ANDJELIĆ Desanka, DJIKOV Vinka, MILDRAGOVIĆ Mara, HADŽIMAHOVIĆ Ferida;

za dvajsetletno delo: DJUKIĆ Zora, VUČUREVIĆ Bori-voj, ZULOVIĆ Marija, INIĆ Jovo, BIJELOVIĆ Rajka.

za tridesetletno delo: KISIN Djoko.

za desetletno delo: BER Anka, FERENČAK Jožica, JOVIĆ Mirko, KRALJ Marica, MAKSIMOVIĆ Slobodan, RAKIĆ Vera, ŠUBAŠIĆ Anka;

za dvajsetletno delo: KASTELIĆ Jelka, MRKIĆ Živko.

DELOVNA SKUPNOST SKUPNIH SLUŽB

za desetletno delo: FILIP Tine, GUTMAN Ljubica, KULOVEC Štefka, KINČIČ Jože, NADU Cilka, RAJMER Breda, ROŽANČ Zvezdana, RIFELJ Marija, SENIČAR Jožica, ŠKERLJ Ida;

za dvajsetletno delo: GARČIČ Djordje, BRUNER Slavka, CESAR Vida, DRAGAN Ana, KASTELIĆ Stane, KONDA Marija, MAVSAR Milena, NOVAK Zdenko;

za tridesetletno delo: MIKE C Martina.

10. kongres ZS Slovenije

Kongres ZS Slovenije bo potekal v času, ko se združeno delo sooča s težkim gospodarskim položajem tako pri nas kot v svetu. Gospodarstvo to občuti predvsem na izvoznouvoznem področju, ker mu primanjkuje lastnih deviznih sredstev za uvoz surovin, s katerimi bi si zagotovilo nemoteno reprodukcijo ter izpolnilo z letnimi plani načrtano proizvodnjo.

Problem pridobivanja deviz še posebno tare tekstilno industrijo, ki je eden glavnih izvoznikov v slovenskem gospodarstvu. Pri tem so v posebno težkem položaju volnarji, katerih surovine so v veliki meri uvožene.

S spremembo zakona o deviznem poslovanju, ko delovnim organizacijam ostane manj deviz, kot pa so jih v času leta planirale, se letni gospodarski plani vse bolj odmikajo glede na trenutne realne možnosti uresničitve. Prav zaradi tega so v gospodarskih organizacijah stabilizacijski programi naravnani tako, da omogočajo takojšnje ukrepanje v danem položaju.

V naši delovni organizaciji smo na začetku poslovnega leta še enkrat pregledali stabilizacijske ukrepe ter jih dopolnili glede na trenutne razmere. Pri tem smo imeli za nalogo pospešiti izvoz za vsako ceno in si v kar največji meri zagotoviti devize.

Sindikat kakor tudi vse ostale družbenopolitične organizacije so na svojih sejah obravnavale poročila o periodičnih rezultatih poslovanja ter zavzele enotno stališče, da moramo naše stabilizacijske programe uresničevati dosledno. Pri tem smo zaostri disciplino na vseh področjih dela ter povečali

osebno odgovornost, zlasti v primeru, ko se ugotovi, da se sklepi samoupravnih organov niso ali se v celoti ne uresničujejo tako, kot smo to sklenili.

Pri obravnavanju periodičnih računov za prvo polovico letošnjega leta se je pokazalo, da bomo morali v DO storiti vrsto ukrepov, v kolikor naj bi poslovno leto končali zadovoljivo, se pravi, da ne bi imeli izgube.

Na predlog kolegijskega poslovodnega organa je bil konec junija sklican sestanek vseh DPO, na katerem je glavni direktor informiral predsednike DPO o nastalem resnem položaju in predlagal vrsto ukrepov, s pomočjo katerih bi takoj pristopili k reševanju tekoče problematike. Ti ukrepi tvorijo akcijski program ukrepov za delo v oteženih razmerah gospodarjenja. Ukrepi narekujejo zlasti možnosti nemotene preskrbe proizvodnje s prepotrebni surovinami (volna, poliester, kemikalije itd); možnosti povečanja izvoza, predvsem na konvertibilno področje, da bi si na ta način zagotovili kar največ lastnih deviznih sredstev za uvoz repromateriala; povečati velja dohodkovno povezanost med tozdi in teh z ozdom, s ciljem združevanja deviznih sredstev; zagotoviti moramo potrebno devizno kvoto, ki jo potrebujemo do konca letošnjega leta; pospešiti kaže delo na področju razvoja izdelkov; izboljšati oz. ohraniti je treba kvaliteto izdelkov na obstoječem nivoju; izboljšati velja točnost dobavnih rokov kupcem, zlasti tujim; narediti moramo program dela v stanju, ko ne bo surovin, proizvodni proces pa se ne bo odvijal tekoče, ter v primeru, ko bi morebiti prišlo do zastojev v proiz-

vodnji ali celo dočasne prekinitev dela zaradi pomanjkanja repromateriala. Itd.

Pri tem sta v posebnem poudarjenju delovna disciplina ter odgovornost, ki se morata nujno izboljšati na vseh nivojih. Nosilec izvajanja vseh teh ukrepov je operativni štab, ki je naposredno odgovoren za svoje delo delavskemu svetu DO in ki je, tako kot DS tozdiv, akcijski program tudi v celoti sprejel.

Pri vsem tem pa ima sindikat pomembno vlogo. Da bi vse te ukrepe uspešno opravili, je nujno povečati aktivnost sindikata v tozdivih in DSSS, zlasti na področju informiranja, da bo sleherni delavec vedel, s kakšnimi problemi se sooča delovna organizacija, ali smo in kaj bomo morali še narediti. Le na ta način bo dosežena tudi večja prizadevnost pri delu. Po drugi strani pa se bodo delavci bodisi na zborih delavcev ali prek samoupravnih organov lažje samoupravno odločili pri vseh pomembnejših zadevah gospodarjenja.

Pri pripravah na 10. kongres ZS Slovenije smo ocenili tudi delo samoupravne delavske kontrole, tako na nivoju DO kot tozdiv. Poudarili smo, naj se naredijo akcijski programi delovanja delavske kontrole, ki bi na ta način lahko s svojim delom preventivno delovale in ne čakale na trenutek, ko so morebitne nepravilnosti že storjene.

Za izdelavo akcijskih programov za delo samoupravnih delavskih kontrol so zadolžene delavske kontrole posameznih tozdiv ter IO OO ZS. Akcijski program naj se tako kot pravilnik o delu delavske kontrole po

potrebi spreminja glede na nastale razmere. V zvezi s tem smo v DO 7. septembra imeli tematsko razpravo o delu samoupravne delavske kontrole; organiziral jo je občinski svet ZS. Razprava je pokazala na vrsto pomanjkljivosti pri delu samoupravnih delavskih kontrol, zaradi katerih le-te še ne delujejo tako, kot jim to narekuje pravilnik o delovanju delavskih kontrol. Naj pri tem navedem samo nekatere zaključke:

- samoupravne delavske kontrole v veliki meri nimajo izdelanih akcijskih programov o svojem delu,

- kadrovske so prešibke, premalo strokovno podkovane za določene naloge glede na pravilnik njihovega delovanja,

- nujno je koordinirano delo vseh DPO s samoupravno delavsko kontrolo, še posebno sindikata, ki jim mora nuditi vso pomoč pri njihovem delu,

- potrebno bo organizirati seminarje za predsednike samoupravnih delavskih kontrol.

Pri tem pa je ena od nalog samoupravne delavske kontrole tudi to, da bdi nad izvrševanjem sklepov samoupravnih organov, zlasti v primeru, ko gre za poslovne ukrepe za boljše poslovanje, za sklepe o določenih popravkih samoupravnih splošnih aktov, za zaposlovanje in stanovanjsko problematiko.

Na konferenci OO ZS smo med obravnavanjem rezultatov poslovanja v 1. polletju ocenili še uresničevanje družbenega dogovora glede izplačil OD ter gibanje omejenih stroškov. Kot kršilci družbenega dogovora pri izplačilu OD v letu 1981 (za 4%) smo se letos dosledno držali dogovora ter smo lansko

10. KONGRES

ZVEZE SINDIKATOV SLOVENIJE

prekoračitev poravnali do 1. septembra 1982, kot nam je to narekovala komisija pri IS skupščine občine Novo mesto.

Glede gibanja omejenih stroškov smo ugotovili, da smo le-te prekoračili za nekaj odstotkov (blizu 4 %). Konferenca je zato sprejela stališče, da se morajo do konca leta stroški vrniti v planirane okvire v skladu z družbenim dogovorom. Pri tem je podprla tudi sklep operativ-

nega štaba, da so za gibanje omejenih kot ostalih materialnih stroškov zadolženi vodje stroškovnih mest, ki morajo redno poročati o višini le-teh DS ter operativnemu štabu in poskrbeti, da bodo omejeni stroški do konca leta v planskih okvirjih. Za neuresničevanje sklepa bodo zadolženi delavci odgovarjali materialno.

Konferenca kakor tudi OO ZS tozdiv in DSSS so v razpra-

vah obravnavali tudi drugo problematiko, ki je zajeta v osnutku resolucije za 10. kongres slovenskih sindikatov, ter pri tem primerjali naše lastne razmere z nalogami, ki so zajete v resoluciji. Pri tem smo dovolj samokritično pregledali določene pomanjkljivosti, te bomo morali v pokongresnem obdobju odpraviti oz. določene naloge še realizirati. Zavedamo se namreč, da sklepi, tako kon-

gresov ZK kot bližajočega se kongresa ZS, ne smejo ostati le na papirju.

Nasprotno, zavezujejo nas, da bomo s povečano aktivnostjo na vseh področjih premostili nastale težave ter uresničili zastavljene cilje in naloge. To pa zahteva aktivno in povezano delo vseh družbenopolitičnih sil v delovni organizaciji in izven nje.

TOMAŽ

Novosti v zakonu o delovnih razmerjih

1. Delovne izkušnje in delovna zmožnost

Kar zadeva delovne izkušnje, potrebne za opravljanje določenega dela, bomo morali po novem v splošnem aktu posebej opredeliti, pri katerih delih oz. nalogah so le-te nujno potrebne. Ni namreč sprejemljivo, da bi bile delovne izkušnje kot posebna zahteva kar pavšalno predpisane za vsa dela.

Delovna zmožnost je tisto znanje, ki si ga je delavec pridobil z uspešnim opravljanjem določenega dela, z usposabljanjem med delom itd. To zmožnost bo po novem treba ugotavljati na način in po postopku, ki ga bo predpisal splošni akt, doslej se je namreč največkrat kar domnevala. Primer: če bo delavec, ki nima ustrezne strokovne izobrazbe za opravljanje določenih del (izobrazba je predpisana v razvidu del oz. nalog), hotel taka dela opravljati, bo odslej svojo zmožnost za njihovo opravljanje moral najprej dokazati s pomočjo posebnega preizkusa znanja (izpita).

2. Obvezen sprejem pripravnikov

Novela predpisuje obveznost vsakoletnega sprejema določenega števila mladih delavcev (pripravnikov). To število bo odvisno od kadrovskega načrta tozdiv in od samoupravnega sporazuma o usklajevanju letnih načrtov zaposlovanja v občini. Letošnji sporazum, ki smo ga na delavskih svetih sprejemali na začetku leta, nas npr. zavezuje, da na vsakih 100 delavcev sprejmemo po enega pripravnika, kar praktično pomeni, da jih moramo letos sprejeti najmanj 26, in to ne glede na sklepe organov upravljanja, da se vsako zaposlovanje ustavi. Predvidene so kazni, če tega ne bi storili. Ni nujno, da vsak tozdiv sprejme toliko pripravnikov, kolikor bi jih sorazmerno lahko na število zaposlenih delavcev, po-

V Uradnem listu SRS, št. 27 z dne 23. julija 1982, je objavljena novela zakona o delovnih razmerjih, ki je pričela veljati 31. julija 1982. O predvidenih spremembah in dopolnitvah tega zakona smo sicer že pisali v eni od predhodnih števil našega glasila, ker pa se končno besedilo razlikuje od osnutka, ne bo odveč, če še enkrat navedemo v čem so bistvene novosti.

membno je, da v delovni organizaciji sprejmemo skupno planirano število (konkretno 26), pri čemer jih bo lahko en tozdiv sprejel več, drugi manj, kot bi mu sicer pripadalo na število zaposlenih delavcev.

3. Razporeditev na delo v drug kraj

Delavec bo odslej lahko brez njegove privolitve razporejen na delo v drug kraj, vendar le ob dveh pogojih: da bodo predhodno v splošnem aktu opredeljeni primeri, kdaj, in pa da s tako razporeditvijo ne bodo bistveno poslabšane njegove in njegove družine življenske razmere.

4. Razporeditev na delo izven tozdiva ali DO

Delavec ima pravico preiti (bolje rečeno: biti razporejen) iz svojega v drug tozdiv v okviru iste ali druge DO v primerih, ko mu dela v dosedanjem tozdivu iz objektivnih razlogov ni mogoče zagotoviti. Taki razlogi so npr. ekonomske težave, v katere je zašel tozdiv, tehnične ali tehnološke izboljšave (npr. inštaliranje računalnika), zdražitev z drugim tozdivom, in drugi primeri, predvideni v splošnem aktu. Prerazporeditev v okviru DO se opravi na podlagi določb splošnih aktov, izven DO pa na podlagi sporazuma organov upravljanja zainteresiranih tozdivov. Ob tem je treba poudariti dvoje: prvič da je delavec, ki gre iz enega v drug tozdiv (v okviru iste DO ali izven nje), lahko razporejen le na taka dela v drugem tozdivu, ki ustrezajo njegovi strokovni

izobrazbi oz. z delom pridobljeni delovni zmožnosti, in, drugič, da delavcu, ki ne bi hotel iti iz enega v drug tozdiv (tj. v drugem tozdivu podpisati ustrezno izjavo, s katero zasnjuje delovno razmerje), že po samem zakonu preneha delovno razmerje v prejšnjem tozdivu. Ker se bodo v zaostrenih razmerah gospodarjenja primeri razporejanja v drug tozdiv verjetno pogosteje pojavljali, na drugo plat zadeve posebej opozarjamo.

5. Začasna razporeditev v drug tozdiv

Novela predvideva tudi primer, ko v tozdivu zaradi zaostrenih gospodarskih razmer morda začasno ne bo dela za vse delavce (npr. zaradi pomanjkanja surovin, zastoja strojev, zoženja proizvodnega programa ipd.). V takem primeru, ko bo delavec v svojem tozdivu odveč, potreben pa bo v kakem drugem tozdivu v okviru DO, bo lahko na podlagi sporazuma organov upravljanja obeh tozdivov začasno, vendar za največ 6 mesecev, razporejen v drug tozdiv, in sicer na kakršnakoli dela (ne glede na to, ali ustrezajo njegovi strokovni izobrazbi oz. delovni zmožnosti), vendar pa bo ob tem obdržal vse pravice, obveznosti in odgovornosti v svojem prejšnjem tozdivu. (Tam bo ostal v delovnem razmerju, dobil enak OD kot prej itd.).

6. Razporeditev delovnega časa

Po novem ni nujno, da bi bil delovni čas skozi vse leto

enakomerno razporejen. Povprečna delovna obveznost vsakega delavca sicer še vedno ostaja 42 ur na teden, vendar bo ta obveznost v primerih višje sile ali izjemnih okoliščin (pomanjkanje surovin, zastoji strojev, pomanjkanje energije itd.) lahko prilagojena v tem smislu, da bo delovni čas začasno prerazporejen za manjšo ali večjo tedensko obveznost, in sicer za toliko časa, dokler ne bodo odpravljene posledice takšnega izjemnega stanja.

7. Nadurno delo le izjemoma

Nadurno delo je že dosedanje besedilo zakona dopuščalo le izjemoma. Z novelo pa je bil režim takega dela še zaostren v tem smislu, da sploh ne sme biti uvedeno, če je delo mogoče opraviti s smotno organizacijo, ustrezno razporeditvijo delovnega časa, uvedbo novih izmen ali zaposlitvijo novih delavcev. No, kakorkoli že, delavec na mesec lahko opravi največ 30 ur nadurnega dela (doslej 48); če ga več, je kaznivo za odredbodajalca.

8. Ureditev razmerij z udeleženci usmerjenega izobraževanja

Novela zakona predvideva obveznost podrobnejše ureditve razmerij med delavci in udeleženci usmerjenega izobraževanja v ustreznem splošnem aktu. Vsak udeleženec usmerjenega izobraževanja bo odslej z delavci vzpostavil posebno razmerje s tem, da bo podpisal izjavo, da so mu znane pravice, obveznosti in odgovornosti iz splošnega akta, in da jih sprejma. V zvezi s tem bo treba dopolniti osnutek našega pravilnika o izobraževanju; ta je trenutno še vedno v javni razpravi, ki je bila podaljšana prav zaradi uskladitve z zakonom.

(Nadaljevanje na 8. str.)

9. Varstvo delavk

V splošnem aktu bo po novem treba natančneje opredeliti, katera so težka fizična dela in dela, ki lahko s povečano nevarnostjo vplivajo na zdravje delavk, in jih delavke ne smejo opravljati zaradi varstva materinstva, še zlasti med nosečnostjo.

10. Zaostrena disciplinska odgovornost

Z novelo so odpravljene nekatere dileme v zvezi s tem, kdaj se mora in kdaj se lahko izreče najstrožji disciplinski ukrep – prenehanje delovnega razmerja. Tako se po novem ta ukrep mora izreči v zvezi z osmimi hujšimi kršitvami delovnih obveznosti: neopravičnim izostankom z dela (najmanj 5 do največ 7 delovnih dni v obdobju šestih mesecev); kršitvijo določb o varstvu pred požarom (kuhalniki!), eksplozijo, naravnimi nesrečami itd.; opustitvijo ukrepov za varstvo delavcev pri delu; nezakonitim razpolaganjem z družbenimi sredstvi (tatvine!); zlorabo položaja ali pooblastila; izdajo poslovne tajnosti; zlorabo odsotnosti z dela zaradi bolezni (delo na polju!) ter opustitvijo uvedbe disciplinskega postopka zaradi hujše kršitve delovnih obveznosti (po direktorju tozda oz. predsedniku kolegijskega poslovodnega organa: znanstvo, familiarnost!). Pogoj je, da je zaradi takih kršitev delovnih obveznosti prišlo ali da bi lahko prišlo do hujših posledic (raznih

motenj, škode itd.), kar se praktično predpostavlja. Poleg primerov, za katere se bo moral izreči najstrožji disciplinski ukrep, se bodo v aktu opredelili tudi primeri, v katerih se bo lahko izrekel po prosti presoji disciplinskega organa.

11. Suspenz s hujšimi posledicami

Suspenz (ali po domače odstranitev z dela) je možen v dveh oblikah: prvič, z enega dela na drugo (navadno slabše plačano), in, drugič, odstranitev iz tozda (t.j. naravnost domov). Po doslej veljavnem režimu je bil v prvem primeru dopusten suspenz z enega dela na drugo le pod pogojem, da je to drugo delo ustrezalo delavčevi strokovni izobrazbi oz. z delom pridobljeni delovni zmožnosti. Po novem je delavca mogoče z njegovega dela odstraniti in ga razporediti na katerokoli delo v tozdu ne glede na njegovo izobrazbo oz. delovno zmožnost. V drugem primeru, ko je bil delavec med tekom disciplinskega postopka doma, je prejemal nadomestilo OD v višini 50 % povprečne akontacije za zadnje tri mesece pred suspenzom, in je imel pravico dobiti tudi preostalih 50 %, če se je postopek zoper njega končal s kakšnim drugim disciplinskim ukrepom, ne pa s prenehanjem delovnega razmerja. Novela odslej predvideva, da do te razlike ne bo imel pravice, četudi se bo postopek končal z milejšim ukrepom, ako je šlo za hujšo kršitev delovnih obveznosti, zaradi katere je bil odstranjen. To praktično pomeni, da bo dela-

vec v obeh primerih suspenza materialno prizadet, zato pozor! Če pa se izkaže, da je bil delavec na suspenzu neopravičeno, potem je jasno, da mu gre vse tisto, za kar je bil prikrajšan.

12. „Samovoljno“ prenehanje z delom

Dostikrat se dogaja, da delavca enostavno ni več na delo, niti ne sporoči vzroka izostanka. V takem primeru se seveda uvede disciplinski postopek zaradi neopravičenega izostajanja z dela in običajno izreče disciplinski ukrep prenehanja delovnega razmerja. Po starem je v takem primeru prenehalo delavcu delovno razmerje šele z vročitvijo dokončne določbe; ta datum pa je bil lahko (zaradi dolgotrajnega vodenja disciplinskega postopka ali zaradi drugih vzrokov, kot je npr. nemožnost vročitve odločbe o disciplinskem ukrepu) precej kasnejši od datuma, na katerega je delavec dejansko prenehal z delom. Delavec si je na ta način iz (ne)dela neopravičeno pridobil pravice, saj mu je medtem (vse do prenehanja delovnega razmerja) neovirano tekla pokojninska doba. Novela zakona je takemu stanju naredila konec in predpisala, da delavcu (za nazaj) preneha delovno razmerje z dnem, ko je dejansko nehal delati, če se do konca disciplinskega postopka ne vrne na delo.

13. Delo delavca, ki izpolnjuje pogoje za upokojitev

Delavcu, ki izpolnjuje pogoje za upokojitev, delovno razmerje načeloma preneha. Po

starem je bil režim tak, da sta se tozda in delavec lahko dogovorila o tem, naj delavec dela še naprej. Po novem obojestranskega dogovora ni več, temveč pristojni organ tozda (komisija za delovna razmerja) lahko da soglasje (najbrž na prošnjo delavca), naj se delovno razmerje nadaljuje. Soglasje pa lahko tozda da le pod pogojem, da se na oglas oz. razpis prostih del, ki mora biti objavljen najmanj 3 mesece pred predvideno upokojitvijo, ne prijavi kandidat, ki izpolnjuje razpisne pogoje. Oglas oz. razpis prostih del, ki jih zaseda delavec, ki izpolnjuje pogoje za upokojitev, se ponovi vsako leto, dokler se ne prijavi ustrezen kandidat, tedaj pa takemu delavcu delovno razmerje preneha, četudi proti njegovi volji.

Pod to točko naj mimogrede omenimo, da delavka odslej lahko dela 40 let oz. do 60. leta starosti, če to želi (kar pa je za Novoteksove razmere verjetno zgolj teoretična možnost).

S tem smo v glavnem zajeli vse bistvene in za Novoteks zanimive novosti zakona o delovnih razmerjih. Preostane nam le še dvoje:

1) da se predpisanih novosti držimo, saj so za ravnanje v nasprotju z njimi predpisane dokaj hude kazni tako za tozda kot za odgovorno osebo,

2) da najkasneje do 31. decembra 1982 z novelo zakona uskladimo naše splošne akte: samoupravni sporazum o združitvi v DO, samoupravne sporazume o združevanju dela delavcev v tozdu, pravilnike o delovnih razmerjih, pravilnik o izobraževanju in disciplinski pravilnik.

IZ TOZD TKANINA - IZ TOZD TKANINA - IZ TOZD TKANINA -

Kaj bo danes za malico?

Prihitis v prostor po znanem zatohlem vonju. Ja, stopil si v menzo, katero so pionirji Novoteksa zgradili z lastnimi žulji in s številnimi udarniški urami. Do danes, ko je minilo že skoraj 30 let, se še ni našel človek s sposobnostjo, da bi zbral sredstva in voljo za postavitve primerne novega objekta.

Na pultu te čaka pladenj, ki bi moral biti čist in suh. Nanj si lahko postrežeš najprej kruh; kakšnega boš dobil, nikoli ne veš. O prtičkih nikjer sledu. Pribor je zelo pomanjkljiv, zato vzameš, kar je. Čaka te krožnik s hrano. Dobiš zrezek v omaki, ki nima prave teže.

Da ne pride do zmede, dobiš na njem tudi štampiljko. V istem krožniku dobiš krompir v kosih; da ni presuh, poskrbijo s preveliko količino slane vode v njem. O solati, takšni ali drugačni, se lahko samo pogovarjamo. Tudi čaj bi si privoščili, pa je premasten.

Možakar znojnega obraza živčno maha z levo roko, da te nažene k hitri postrežbi, v desni pa drži svinčnik, da prečrta datum na bonu, če ga dobi. Zaščitne in higienske obleke on ne pozna.

Nepopisna malomarnost (kako bi temu drugače rekli?) pa je še vedno prisotna pri prekrbi malic za delavce v

načurnem delu. Odločeno je bilo, da se mora pripravljati topla malica, pa je ni. Delavci dobijo suho malico, nepravilno uskladiščeno in zelo slabo.

Hrano uživamo zato, da živimo. Ni od lonca odvisno, kakšna bo hrana, važno je, kaj bo v njem. Ni izrecno pomemben prostor, v katerem se pripravlja hrana. Važno je, kdo jo pripravlja in s kakšnim namenom to dela. Zato izgovori po tej plati niso upravičeni. Kako potrpežljivi smo ljudje?

Če nam postrežejo goveji golaž in v njem namesto mesa dobimo loj, ga brez besed prinesemo nazaj z pomije.

Poskušali smo jesti plesniv fižol, pa ni šlo. Porcije so se vračale nazaj skoraj brez be-

sed.

Kruh je preveč izsušen, nočni metuljčki so na njem; v košari dobiš plesnive koščke.

Kaj je ponudba ali izbira v naši menzi, tega ne vemo. Mleko bi moralo vedno biti, pa ga ni. Mlečne izdelke nabavljajo v minimalnih količinah. Sendvič, ki je edina hrana poleg redne malice, pa s težavo dobiš.

Za skope malice in mleko, ki pripada delavcem na bone, so bili odšteti lepi denarci. Če vsoto preračunaš, ugotoviš, da menza posluje z dobičkom. Kam gredo pa ta sredstva?

Vprašajmo se torej, doklej še ta agonija.

Vprašajmo soseda, kaj malicajo v njihovem podjetju.

Vročje besede posameznikov na sestankih ne zaležejo.

FRANC BOŽIČ

Zdravje je človekovo največje bogastvo!

Zdravje človeka je naše največje bogastvo, saj se le zdrav človek veseli dela in življenja. Skrb za zdravje je dolžnost vsakega posameznika, pa tudi njegova pravica.

Vsi vemo kako je, kadar smo bolni. V nadlego smo sebi in okolici, v kateri živimo in delamo. Vendar pa kljub temu opa-

žam, da nekateri zelo malo naredijo za svoje zdravje. Zavedati se moramo, da zdravje ni v tabletah, mazilih, injekcijah... pač pa v zdravem načinu življenja. Kako malo je danes ljudi, ki bi si želeli fizičnega dela za sprostitev, in kako malo je tistih, ki prihajajo v službo peš, pa ne zaradi dragega bencina,

pač pa zaradi zdravja. Sodoben način našega življenja nas sili, da imamo čas za nepomembne stvari, za nas same pa ga vedno zmanjka.

Tudi delo v tovarni pusti posledice. Prav gotovo delo v ropotu, prahu, prepihu, vročini, vodi, pri dviganju in prenašanju bremen...ni lahko. Kljub temu pa je malo delavcev, ki bi uporabljali zaščitno vato proti ropotu in s tem varovali svoj sluh.

Velik vpliv na pogostost nesreč pri delu in izven dela ter

pri obolenjih ima tudi alkohol. Vsak dan opazamo, da po alkoholu segajo vedno mlajši, ki hočejo s tem dokazati, da so odrasli. Toda zavedati se moramo, da alkohol ni potrdilo odraslosti, pač pa dokaz labilnosti osebe.

Veliko je še stvari, ki vplivajo na naše zdravje v negativnem smislu. Vprašajmo se, kaj smo pripravljene narediti za svoje zdravje in s tem zmanjšati bolniški stalež ter vrsto čakajočih pred ambulanto.

JOŽE BOŽIČ

JAVLJA SE TOZD VINICA – JAVLJA SE TOZD VINICA – JAVLJA SE TOZD VINICA

MDA Bela krajina 1982

Letos je bila republiška mladinska delovna akcija „Bela krajina 1982“ na Vinici. Vsekakor je to prva tovrstna preizkušnja za naš kraj in vse prebivalce.

Sprejem in priprava bivališča, naselja, ki je bilo tokrat v prostori osnovne šole, sta v kratkem času opravili občinska konferenca ZSMS Črnomelj in KS Vinica.

Naloga te akcije je bila izgradnja vodovoda proti vasem Hrast in Perudina.

Na letošnji MDA je sodelovalo 384 brigadirjev iz OK ZSMS Celje, Ljutomer, Tržič, Zaječar, Ljubljana–Šiška, Kavadarci, Ilirska Bistrica, Šmarje pri Jelšah, Ljubljana–Center, Kranj, Škofja loka in iz brigade Rdečega križa Slovenije.

Akcija je zelo uspela, o tem pričajo tudi rezultati. Opravljenih je bilo 19687 delovnih ur, izkopanih 4900 m jarkov za vodovodne cevi. Vrednost del je 6.720.000 din, materialni stroški pa znašajo 2.040.000 din.

To so osnovni podatki o delu brigadirjev. Pa sodelovanje s krajanji, bolj točno, sodelovanje z našo OO ZSMS in tozdom Konfekcija Vinica? Bili smo pokrovitelji brigade iz Slovenskih Konjic. Ponovno omenjam, da nimamo izkušenj na takih področjih, vendar živeli smo se v to vlogo tako, kot smo si jo predstavljali, tako, kot smo slišali od drugih organizacij. Že prvo jutro, po slovesni otvoritvi izmene, smo navezali stike z brigadirji, še več pa naslednji večer, ko so posamezne brigade predstavljale svoje kraje. V kratkem pogovoru z brigadirji iz Slovenskih Konjic smo se dogovorili za sodelovanje. Dogovorjenega je bilo veliko, storjenega malo. Naše pokroviteljstvo se je nadaljevalo s tem, da smo na udarni dan prinesli brigadirjem okrepčilo na traso. Res je, da so imeli udarni dan, vseeno pa smo dobili občutek hladnega sprejema. Nadalje smo bili dogovorjeni za obisk brigadirjev v naši

tovarni. Ob tej priložnosti smo pripravili skromnejšo pogostitev. Ker ob določeni uri ni bilo brigadirjev, smo vprašali v naselje in odgovorili so nam, da je komandant akcije spremenil dogovorjeni plan.

Naslednji dan je bil zaključek izmene. O tem smo bili obveščeni slabi dve uri pred zaključkom s strani OK ZSMS Črnomelj. Nismo mogli v tako kratkem času organizirati obiska, prinesli pijačo.

Vidimo torej, da je bilo sodelovanje dokaj klavrno. Ugotavljam, da ni bilo le prave koordinacije pri sodelovanju brigadir-

jev s prebivalci kraja. Pri brigadirjih je bila zainteresiranost in tudi sami priznavajo, da njihovo vodstvo, torej štab akcije, ni vedno delal po planu. Verjamem, da so za to objektivni vzroki, vendar ne razumem, zakaj ni bilo obvestil o spremembah in zakaj so informacije o nečem nedogovorjenem izredno kasnile.

Vse to ne meče najboljšo luč na celotno akcijo, in prav zato je potrebno razčistiti posamezne primere. Vsekakor pa je za vse sodelujoče to dober poduk.

Inž. JOŽE STAREŠINIČ

Iz dela samoupravnih organov tozda Konfekcija II. v Vinici

4. seja delavskega sveta tozda Konfekcija II Vinica je bila 5. avgusta 1982.

Pod prvo točko dnevnega reda je delavski svet pregledal

izvrševanje sklepov 3. seje in ugotovil, da so izvršeni ali jih še izvršujejo.

Nato je obravnaval in sprejel poročilo poslovanja v prvem polletju 1982; to je bilo obravnavano in sprejeto na zboru delovnih ljudi 29. julija 1982.

Delavski svet je sprejel še samoupravni sporazum o združevanju sredstev za pospeševanje izvoza v letu 1982. Iz samoupravnega sporazuma je razvidno, da so se v silih družbenih dejavnosti pojavili presežki, katere naj bi solidarnostno združili in namenili v sklad za pospeševanje izvoza na konvertibilno področje.

Delavski svet je bil informiran o izvajanju družbenega dogovora o OD v letu 1981.

Izvršni svet skupščine Črnomelj ugotavlja, da je celotna DO, in ne samo tozda Konfekcija II Vinica, kršitelj dogovora.

Nadalje IS ugotavlja, da je bila z ozirom na rast dohodka možna rast OD v letu 1981 le za 33,32 točke, dvignili pa smo jih 41,36, kar je za 8,04 točke preveč.

(Nadaljevanje na 10. str.)

(Nadaljevanje z 9. str.)

Z ozirom, da imamo dokaj nizke OD in smo precej usmerjeni v izvoz, prekoračitev ni bila tako visoka, zato IS ni sprejel nobenih ukrepov proti nam, ampak nam nalaga, da v letu 1982 prilagodimo rast OD rasti dohodka, tako kot je predvide-

no z družbenim dogovorom. Toraj ostaja naša nadaljnja skrb rasti dohodka in šele nato rasti OD.

Pod točko razno je DS obravnaval pritožbo Albina Štrbenca, ki smatra, da stanovanjska komisija ni pravilno sestavila prednostne liste o

dodelitvi stanovanjskih posojil. Tov. Albin Štrbenec je dobil stanovanjsko posojilo leta 1979 in ga ni v celoti namensko uporabil za dograditev hiše, kot je razvidno iz zanesljivih podatkov. Pritožba Albina Štrbenca se zavrne kot neutemeljena. Potrdi se sklep oziroma prednostna lista o dodeljevanju sta-

novanjskih kreditov za leto 1982, ki jo je napravila stanovanjska komisija.

Podana je bila tudi informacija o denarni pomoči otrokom (otroški dodatek) po opravljenem preizkusu upravičenosti za leto 1982.

IGA MIHELIČ

Krvodajalska akcija

Upam, da vsi vemo, da je v tednu solidarnosti (od 1. do 7. junija) 4. junij namenjen ljudem, ki nesebično prostovoljno darujejo svojo kri, s katero rešujejo življenja in prispevajo k hitrejšemu okrevanju bolnih ali k vračanju delavcev v združeno delo.

Občinski odbor rdečega križa Črnomelj organizira vsako leto enkrat krvodajalsko akcijo v krajevni skupnosti Vinica. Letos je bila ta akcija v četrtek, 5. avgusta. Če pogledamo v sezname darovalcev krvi v našem tozdu, ugotovimo, da iz leta v leto število prostovoljnih darovalcev krvi narašča, kar je vredno pohvale. Zavedamo se, da je krvodajalstvo prav gotovo ena najstarejših solidarnosti, s katero lahko marsikateremu bolniku ohranimo življenje.

Letos se je krvodajalske akcije udeležilo in darovalo kri 32 delavcev: Milica Čepuran, Jože Frankovič, Zdravko Gračan, Franc Moravec, Barbara Moravec, Ana Bebar, Ivan Jauševec, Anica Matkovič, Slavica Stanešič, Marica Ružič, Bogomir Šutej, Angela Špelič, Pavla Stegne, Kristina Kump, Jože Juršinič, Danica Žalec, Marija Kobe II, Jože Adlešič, Nedeljko Žučak, Anica Stegne, Fanika Papa, Čedo Rajšič, Katica Staresinčič, Ankica Žunič, Marija Zajec, Anica Kajin,

Matija Simčič, Kristina Čadonič, Katica Čadonič, Darinka Štampehar, Katica Štampehar in Jože Šorli.

Vsem krvodajalcem iskrena zahvala za darovano kri.

ANICA ŠVEB

HVALA ZA ŽIVLJENJE
TEBI, KI SI DAL
KRI IZ ŽIL
DEL SEBE SAMEGA.

MLADI POROČAJO

Delo in organizacija počitniške zveze

Vsebina dela počitniške zveze je v celoti podrejena geslu organizacije: „Spoznavaj domovino in še bolj jo boš ljubil“. Tako člani:

– seznanjajo mlade z revolucionarno preteklostjo naših narodov in narodnostmi, omogočajo spoznavati stvaren razvoj naše družbe, predvsem v polpretekli dobi in v času graditve samoupravnega socialističnega sistema,

– razvijajo prijateljstvo med mladino v neposrednih srečanjih in krepijo enotnost naših narodov in narodnosti,

– razvijajo rekreativne dejavnosti mladih, omogočajo ne samo telesno, temveč tudi du-

ševno krepitev in aktiven oddih, – razvijajo pozitivne navade za kolektivno delo in navajajo mlade na prevzemanje odgovornosti itd.

Na kratko povedano, razvijajo vse oblike mladinskega prostovoljnega dela.

Velika pozornost gre organiziranju raznovrstnih oblik dela, kot so: izleti, potovanja, letovanja, zimovanja, ekskurzije, razna poučna predavanja, srečanja, tj. plavi večeri, in druge oblike. V načrtovanju in organiziranju aktivnosti se zato posebno pozornost namenja razvoju mladinskih turističnih poslovalnic, ki postajajo mesto uresničevanja interesov mladih. Delavci in

aktivisti v mladinski turistični poslovalnici (MTP) morajo biti predvsem svetovalci pri načrtovanju programov, opredeljevanju vzgojno-izobraževalnih smotrov in pa tehnični realizaciji teh programov. Programske aktivnosti počitniške zveze organizirajo in realizirajo v neposrednih akcijah, in sicer:

izleti so najpopularnejše oblike dejavnosti PZ, saj ima izlet vsestranski namen;

ekskurzije so kolektivna potovanja, katerih program je v glavnem usklajen s programsko naravnostjo okolja, iz katerega udeleženci izhajajo (šole, razne organizacije);

letovanja so najprivlačnejša oblika dejavnosti počitniške zveze, saj domovi in letovišča nudijo in omogočajo številnim mladim, da na udoben, zanimiv in cenen način preživijo proste dneve v času počitnic ali dopustov;

zimovanja so podobne oblike kot letovanja, le da so vezana na zimski čas in temu primerne aktivnosti.

Seveda pa te osnovne aktivnosti dopolnjujejo delovanja, ki so v skladu z načrtanimi programskimi izhodišči. Vsebinske zasnove se realizirajo predvsem

v oblikah dela, kot so: zbori in srečanja ob pomembnih pomnikih naše revolucije, tradicionalne kulturno-zabavne prireditve z imenom plavi večer, kvizi, predavanja itd.

Del sredstev gre za cenejše potovanje otrok in mladine, cena prevoza se zniža za 60 %, tako da neposredni koristnik plača samo 40 % redne cene. Organizacija nudi vrsto drugih ugodnosti mladih za potovanja in druge usluge doma in v tujini, saj je počitniška zveza v sklopu mednarodne organizacije mladih hotelov, tako da člani uveljavljajo vse ugodnosti te organizacije.

Počitničarji imamo vsako leto srečanje v Banjaluki, iz vsakega oddelka gresta na srečanje po dva počitničarja prek mladinske turistične poslovalnice. Prek MTP smo se nekateri mladinci iz tozda Tkanina udeležili izleta v Umag.

V tozdu Tkanina imamo 44 počitničarjev, vendar smo premalo aktivni, zato nam vse ne uspe tako, kot bi želeli. Želimo pa, da bi se vse več več mladincev Novoteksa vključilo v počitniško zvezo in resno začelo z delom.

NADA MALNAR

NOVOTEKS

RAZVOJ IZDELKOV

OPLEMENITENJE TKANIN

Šivalnica

Surovi kosi, ki pridejo iz tkalnice, pridejo najprej v šivalnico. V tem oddelku naj bi se odstranilo iz tkanine čim več napak v preji, tudi tkalniških napak.

Že v klasimatu v pripravi se pokaže, koliko bo v šivalnici dela z določenim materialom. Torej napake, ki se pri čiščenju ne odstranjujejo, pridejo v šivalnico kot čiček, odebelitev v tkanini. Tiste napake, ki pa se sicer odstranjujejo v preji, pa se pri nas pokažejo kot vozal v tkanini, ki ga moramo tako ali drugače spet odstraniti iz tkanine. V precejšnji meri nam že klasimat pove, koliko časa bomo potrebovali za obdelavo tkanine, da bi od nas šla naprej kolikor toliko kvalitetna.

Naloga šivalke torej je, da izvleče vse nepravilnosti, ki kazijo estetski izgled tkanine, in pa nepravilnosti, ki bi v kasnejših fazah obdelave v oplemenitilnici povzročile še slabšo kvaliteto.

Tako se šivalka pri svojem delu sreča z napakami predhodnih faz in če so take vrste, da se dajo odpraviti, šivalka ob pregledovanju tkanine napako odpravi. Te napake pa so: čički, vozali, tuja vlakna, debela mesta v preji, dvojne, trojne in presukane niti, ter druge vrste napak, ki nastanejo v tkalnici, to so preskoki, zategnjene niti, dvojne niti, manjkajoče niti ter rahle niti po osnovi in po votku. Te napake se načelno odpravljajo. Nekatere napake iz tkalnice pa ne odpravljamo, ker bi bilo neekonomično ali pa se odpraviti ne dajo. Med te sodijo večje mreže, nepravilen vdev v liste, manjkajoče osnovne niti po vsej dolžini in podobno.

Oplemenitilnica

Surovi kosi, ki so bili v šivalnici izšiti, očiščeni in pregledani, gredo na končno obdelavo v obrat oplemenitilnice. V tem obratu je 13 različnih faz, skozi katere potuje kos tkanine. Kosi iz različnih mešanic (100 % volna, 45 volna – 55 poliester, 100 % poliester, volna – poliester, lycra itd.) imajo tudi različne oziroma svoje tehnološke postopke. Zato je čas obdelave posameznih artiklov v oplemenitilnici različen. Normalni časovni cikel, da pride partija 10 kosov skozi vse faze do adjustiranja, je 4 – 5 dni, vendar se ta čas v posameznih primerih tudi zmanjša na 2 dni, v večini primerov pa se podaljša zaradi napak na posameznih fazah, katerih posledica je, da se kosi vračajo na določene faze na popravilo. V takih primerih nastane izpad tudi pri časovni dobavi, kar pomeni, da kupec ne dobi tega blaga v tistem roku, kot ga je pričakoval.

Obrat oplemenitilnice delimo znotraj samega obrata na tri dele:

1. mokra oplemenitilnica

Že beseda sama pove, da je v tem delu prisotna voda, to so operacije, pri katerih tkanino obdelujemo z vodo, paro, kemikalijami, barvami itd. Faze, ki so v mokri apreturi, so naslednje: valjkanje, mokro navijanje (fiksiranje), namakanje (fulardiranje), pranje (širinsko-pramensko), barvanje, kontinuirano fiksiranje (conticrab), smojenje.

2. suha oplemenitilnica

V tem delu je tkanina že posušena in se na njej tudi opravljajo posamezne operacije. Faze suhega oplemenitenja so: sušenje, pregled, termofiksiranje, vlaženje, striženje, likanje, krčenje in dekataranje.

3. pregled in adjustiranje

Ko pride tkanina v končni del oplemenitenja, so na njej izvedeni vsi postopki, ki jih posamezna tkanina zahteva. Kosi se pregledajo, označijo in adjustirajo (pakirajo).

VALKANJE

Valkanje je specifična obdelava tkanin iz volne, ki je ob poplavi umetnih vlaken malo utonilo v pozabo, vendar se zadnje čase zopet veliko pozornosti posveča prav tej vrsti obdelave. Pri nas valjkamo tkanine iz 100 % volne, mešanico iz volna-poliester, posebno vrsto mešanic s poliestro, ki ima lastnost volne in se pri valkanju tudi obnaša kot volna, in v zadnjem času tkanine iz mikane volne. Pri tej operaciji se tkanina površinsko zapre tako, da dobi bolj poln in mehak otip.

Čas valkanja je odvisen od teže, vrste materiala, zaželenega otipa in izgleda ter dolžine kosa.

Napake, ki se pojavljajo pri valkanju, so zavaljkane lise, ki nastanejo zaradi pretegnjenega kosa, nepravilnega pritiska vlečnih valjev ter nepravilnega namakanja s pralno-valjkanim sredstvom. Druga večja napaka je zadržan ali pretrgan kos. Kos se pretrga, če tkanina ne teče normalno (ne dela balona), pri čemer se naredi vozal, ki ustavi tek tkanine. Ker pa se vlečni valji še vedno vrtijo, se tkanina pretrga. Velika napaka lahko nastane, če valjkane kose ne izperemo takoj, temveč jih pustimo čakati. Pri tem nastane določena temperatura v kosu, pri kateri se tvorijo plesni, ki uničujejo volno. Na takih kosih se poznajo bele okrogle lise, ki

pomenijo, da je na tem delu volneni del popolnoma uničen. Zato moramo vse kose po valjkanju takoj oprati oziroma izprati.

LIKOKRO NAVIJANJE (tiksiranje)

To je faza, na kateri se največkrat odpravljajo napake oplemenitilnice. Pri teh napakah so najbolj pogoste zaprane lise, bodisi zaradi pranja, barvanja ali valjkanja, zavihani krajci, zaležane lise, zmečkane lise. Navijamo po dva kosa na valj, istočasno s tekačem. Pri tem lahko fiksiramo na dva načina. Prvi način je, da na navita kosa pritiska valj, tako da se ta vrti po spodnjem valju. Pri tem načinu temperatura vode v koritu ne sme biti nad 60 °C, kajti drugače se pokaže grahasti izgled. Pri drugem načinu pa ogrejemo vodo v koritu do 100 °C, vendar zgornji valj ne pritiska na tkanino, ampak se ta navita na valju prosto vrti.

NAMAKANJE (fulardiranje)

Fulard lahko uporabljamo v več namenov. Pri naši proizvodnji se uporablja za detaširanje kosov, ki imajo madeže, ter za impregniranje tkanin. Pri strojnem tuširanju na fulardu si pripravimo raztopino detaširanega sredstva v korito in vodimo tkanino prek tega korita tako, da se po celi širini omoči z detajinim sredstvom. Nato dva vlečno-ožemalna valja iztisneta odvečno floto, ki se steka nazaj v korito. Strojno tuširamo le take kose, ki so približno enake barve, da ne bi prišlo do prelivanja temnejše barve na svetlejšo koso. Ko so kosi detaširani, jih pokrijemo s polivinilom, da se sredstvo ne zasušijo, in jih pustimo mirovati 24 ur. Po tem času so kosi pripravljeni za pranje.

PRANJE

a) širinsko pranje

Imamo štiri širinske pralne stroje. Princip pranja pri vseh je enak, pri dveh strojih imamo večji ožemalni efekt.

Na širinskih strojih peremo tkanine, ki so občutljive na izgled vezave ali na zaprane prose. To so tkanine z večjo gramaturo, oziroma vse temne barve. Če bi te tkanine prali na pramenskih strojih, bi se pri pranju prav gotovo pojavile zaprane lise, ki pa so najbolj izrazite pri platnovi vezavi. Na širinskih strojih se izpirajo tudi barvni kosi, kajti po barvanju jih ne izpiramo v aparatu, ker to podaljša čas barvanja, pa tudi učinek izpiranja je slabši. Prav tako izpiramo do konca kose, ki so bili predhodno valjkani. Že sama beseda pranje pove, kaj je namen te operacije, ki pa ni vedno dobro izvedena. Veliko je odvisno od delavca pri pranju, ali bo ta pravilno pral po tehnološkem postopku, ki ga ima napisanega. V zadnjem času se pojavljajo tudi madeži od Sulzer statev, ki z normalnim pranjem (pri 25 °C) ne gredo iz tkanine. V takih primerih je treba koso strojno detuširati ali pa jih prati s povečano temperaturo do 70 °C. Napake, ki se še pojavljajo na širinskih strojih, so zadržana mesta, zavihani krajci, umazani kosi zaradi nečistega stroja, delno zapranci kosi itd.

b) pramensko pranje

Pri nas uporabljamo pramenske pralne stroje tovarne Mašinteks, oziroma Zonco. Pri zaposlenih se je ta beseda že tako udomačila, da le še redkokdaj pravi pramenski pralni stroj, temveč uporabljajo izraz pranje na zonc. Razlika s širinskimi je v tem, da se kos pere v pramenu in sicer 5 pramenov po 2 kosa. Učinek pranja je veliko močnejši kot na širinskih, je pa tudi večja nevarnost zapranci lis. Pramensko peremo tkanine, za katere predvidevamo, da niso tako občutljive (lahke tkanine, svetle tkanine, vzorčaste tkanine, pri katerih ni bojzani, da bi se razlivala barva, itd.).

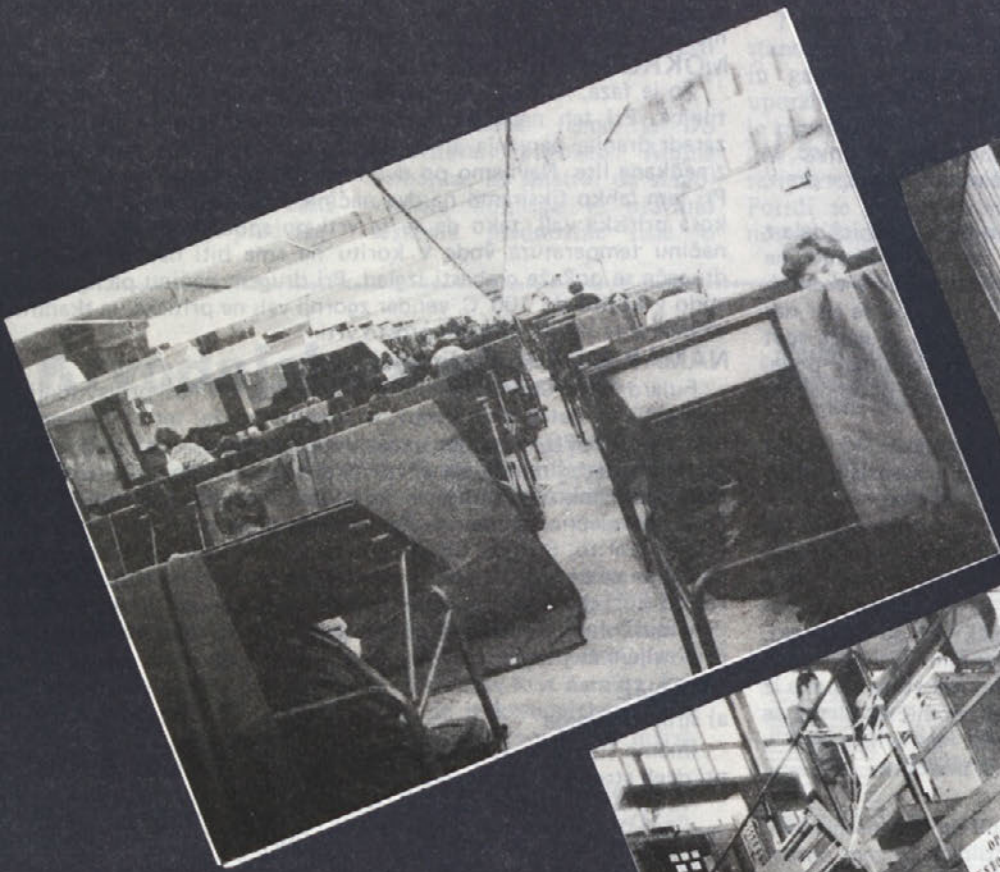
Pri pramenskem pranju lahko dosežemo tudi manjši učinek valjanja, če povečamo hitrost stroja in v kadi spustimo jekleno ploščo bliže ožemalnemu valjem. Zaradi tega tkanina udarja v to ploščo in šele nato pade na dno korita, pri čemer se volneni del tkanine rahlo zvalja.

Kot smo že prej omenili, so glavni problemi pri tem pranju zaprane lise, zgodi pa se tudi, da se kosi zadržnejo ali celo pretrgajo. Pri pramenskem in širinskem pranju je postopek takle: uvajanje kosov v stroj, dotok vode v korito, segrevanje vode do določene temperature (25 °C), dodajanje pralnega sredstva (3 kg), pranje (45 minut), izpiranje, dokler ne izgine iz flote vsa milnica, kisljenje (5 minut), izmetavanje kosov na voziček.

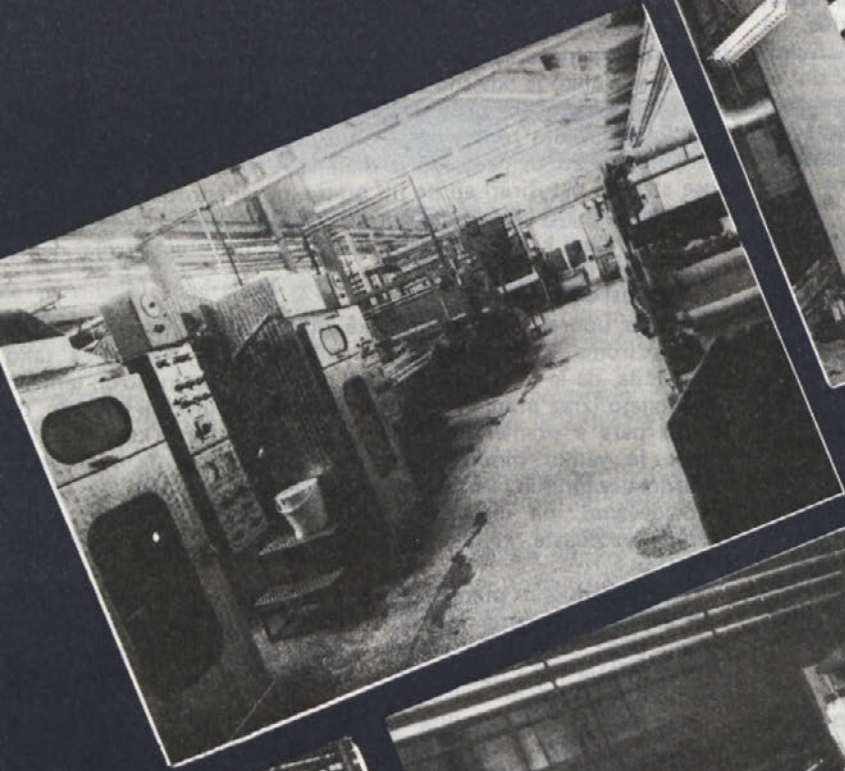
BARVANJE

V oplemenitilnici imamo tudi poseben oddelek barvanja. Uporabljamo dva HT a parata Thies, en HT aparat Jet in motovila-sto kad. Barvamo tkanine iz mešanice poliester-volna, čisto volno ter v zadnjem času art. šport (Lycra). Pred barvanjem moramo pripraviti kose tako, da posamezne partije najprej stehamo, nakar jih operemo, posušimo in termofiksiramo. Pri volnenih tkaninah operacija termofiksiranja odpade. Tako pripravljene kose barvar potegne v barvalni aparat. Običajno je partija sestavljena iz 8 kosov. Število kosov je odvisno od teže. Ko so kosi v aparatu, v katerem je okoli 3000 litrov vode, se v posebnem kotličku pripravi barvalna flota.

Aparat se zapre, voda segreje na 50 – 60 °C in iz kotlička črpa

OPLEMENITEN TKANIN

SAMOUPRAVNI SPORAZUM

O OSNOVAH IN MERILIH ZA RAZPOREJANJE SREDSTEV SKUPNE PORABE ZA ZADOVOLJEVANJE STANOVANJSKIH POTREB DELAVCEV V DELOVNI ORGANIZACIJI NOVOTEKS NOVO MESTO

KAZALO

- I. TEMELJNE DOLOČBE
- II. VIRI, UPORABA IN PLANIRANJE SREDSTEV SKLADA SKUPNE PORABE – STANOVANJSKI DEL
- III. LASTNA UDELEŽBA PRI PRIDOBITVI DRUŽBENEGA STANOVANJA ALI STANOVANJSKA POSOJILA
- IV. DODELJEVANJE IN ODPOVEDOVANJE STANOVANJ
 1. Splošne odločbe
 2. Stanovanjski organi
 3. Stanovanjski prostori
 4. Kriteriji in postopek za dodeljevanje in odpovedovanje stanovanj
 5. Točkovanje kriterijev
 6. Stanovanja za deficitarne strokovne kadre
 7. Prenehanje stanovanjske pogodbe
 8. Postopek pri dodeljevanju in izpraznitvi samskih sob
- V. DODELJEVANJE POSOJIL ZA STANOVANJSKO IZGRADNJO
 1. Namen dajanja stanovanjskih posojil
 2. Pogoji in merila za pridobitev stanovanjskega posojila
 3. Postopek dodeljevanja stanovanjskih posojil
 4. Zavarovanje terjatev temeljne organizacije oziroma delovne skupnosti skupnih služb
 5. Dodatna stanovanjska posojila
- VI. JAVNOST DELA
- VII. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

Na podlagi določb zakona o združenem delu, zakona o stanovanjskih razmerjih, zakona o stanovanjskem gospodarstvu, družbenega dogovora o skupnih osnovah za zagotavljanje in usklajevanje samoupravnih družbenoekonomskih odnosov na področju stanovanjskega gospodarstva v SR Sloveniji, samoupravnega sporazuma o združitvi v delovno organizacijo, statuta delovne organizacije in statutov temeljnih organizacij ter delovne skupnosti, združenih v delovno organizacijo Novoteks, tekstilna tovarna, n.sol.o., Novo mesto, so delavci temeljnih organizacij Predilnica, o.sub.o., Metlika; Tkanina, izdelovanje tkanin, o. sub.o., Novo mesto; Konfekcija I, izdelovanje konfekcije, o.sub.o., Novo mesto, Konfekcija II, izdelovanje konfekcije, o.sub.o., Vinica; Konfekcija III, izdelovanje konfekcije, o. sub. o., Trebinje; Trgovina, prodaja tekstila, o.sub.o., Novo mesto; in delavci delovne skupnosti skupnih služb v sestavi delovne organizacije Novoteks, tekstilna tovarna, n.sol.o., Novo mesto, na reredendumu 12. decembra 1978, 6. novembra 1979 in 7. maja 1982 z večino glasov vseh delavcev v vsaki združeni temeljni organizaciji in delovni skupnosti sprejeli naslednji

SAMOUPRAVNI SPORAZUM

o osnovah in merilih za razporejanje sredstev skupne porabe za zadovoljevanje stanovanjskih potreb delavcev.

I. TEMELJNE DOLOČBE

1. člen

S tem samoupravnim sporazumom so določene osnove, merila in postopek za dodeljevanje stanovanj in stanovanjskih posojil iz sredstev sklada skupne porabe, s katerimi samostojno razpolagajo temeljne organizacije združenega dela (v nadaljnjem besedilu temeljna organizacija) ter delovna skupnost skupnih služb (v nadaljnjem besedilu: delovna skupnost), in katera solidarno združujejo na podlagi določb samoupravnega sporazuma o združitvi v delovno organizacijo Novoteks.

2. člen

Določila tega samoupravnega sporazuma veljajo samo za stanovanjske prostore, s katerimi razpolagajo temeljne organizacije oziroma delovna skupnost v skladu z zakonom o stanovanjskih razmerjih.

Za stanovanje v smislu tega samoupravnega sporazuma velja skupina prostorov, namenjenih za to, da jih uporablja za stanovanje posamezni uporabnik, in so praviloma gradbena celota, imajo poseben vhod ter jih ima temeljna organizacije v evidenci kot stanovanja.

Za samsko sobo velja stanovanjski prostor, ki je primeren za prebivanje samcev, in ga ima temeljna organizacije oziroma delovna skupnost v evidenci kot samsko sobo.

3. člen

Uporabnik stanovanja so imetniki stanovanjske pravice, člani njihovega gospodinjstva, ki skupaj z njimi stanujejo, in osebe, ki so nehale biti člani gospodinjstva, pa so ostale v istem stanovanju.

Stanovalac je uporabnik stanovanja, podstanovalac, člani gospodinjstva podstanovalca, ki skupaj z njimi stanujejo.

Za primerno stanovanje velja stanovanje, pri katerem se upoštevajo vse redne stanovanjske razmere (velikost, udobnost, lega, stanje sanitarij, opremljenost, ureditev ogrevanja, ureditev pomožnih prostorov, oddaljenost stanovanja od delovnega mesta, možnost namestitve enakega števila ležišč, višina stanarine), in če za imetnika stanovanjske pravice, ki se mu daje v zamenjavo, ne pomeni bistvenega poslabšanja stanovanjskih pogojev.

Najpotrebnejši prostori so tisti prostori, ki varujejo stanovalce pred vremenskimi nepravilnostmi, njihovo pohištvo pa pred znatnejšo škodo.

Opredelitev pojma najpotrebnejših prostorov je treba razumeti tako, da mora prostor, ki se daje na razpolago, varovati pred poškodbo vse pohištvo, ki ga ima stanovalac, kateremu se najpotrebnejši prostor nudi. Pri tem mora biti vse pohištvo v dodeljenem prostoru postavljeno tako, da omogoča uporabo tega prostora tudi za stanovanje stanovalca, ki se mu prostor daje.

II. VIRI, UPORABA IN PLANIRANJE SREDSTEV SKLADA SKUPNE PORABE – STANOVANJSKI DEL

4. člen

Sredstva skupne porabe za stanovanjske potrebe delavcev so:

1. sredstva, izločena ob izplačilu mesečnih kontacij osebnih dohodkov in drugih osebnih prejemkov med letom in ob zaključnem računu;
2. sredstva, ki jih delavci vračajo v obliki anuitet v sklad skupne porabe za prejeta stanovanjska posojila;
3. sredstva, ki jih delavci v obliki posojil združijo ob dodelitvi stanovanja kot lastno udeležbo;
4. sredstva, pridobljena s posojili pri bankah in samoupravnih stanovanjskih skupnostih, namensko za reševanje stanovanjskih potreb;
5. sredstva, pridobljena s prodajo stanovanj oz stanovanjskih hiš;

6. sredstva, pridobljena s soudeležbo (plačilnim deležem ali posojilom) drugih delovnih organizacij zaradi skupnega reševanja stanovanjskih vprašanj družin;
7. ostala sredstva iz drugih virov.

5. člen

Sredstva skupne porabe za stanovanjske potrebe se lahko uporabljajo v naslednje namene:

1. za nakup stanovanj ali stanovanjskih hiš iz družbeno usmerjene stanovanjske izgradnje oz. od zasebnikov;
2. za najem stanovanj ali stanovanjskih hiš od pravnih oseb ali zasebnikov;
3. za kreditiranje izgradnje stanovanjskih hiš oz. nakupa stanovanj v lasti delavcev;
4. za kreditiranje ali financiranje izboljšave stanovanjskih razmer delavcev (t. j. za rekonstrukcije);
5. za povračilo lastne udeležbe delavcev;
6. za oročanje pri bankah zaradi pridobitve posojil (t.j. oplemenitenja);
7. za vračilo anuitet od prejetih posojil;
8. za financiranje stanovanjske ali komunalne infrastrukture;
9. za združevanje (sofinanciranje ali dajanje posojil) z drugimi delovnimi organizacijami zaradi reševanja stanovanjskih vprašanj družin;
10. za reševanje stanovanjske problematike deficitarnih strokovnih kadrov;
11. za druge namene, ki so v zvezi s stanovanjsko problematiko.

6. člen

Sredstva skupne porabe za stanovanjske namene se ustvarijo v temeljnih organizacijah in delovni skupnosti, ki z njimi samostojno razpolagajo.

V skladu z načelom vzajemnosti in olidarnosti ter zaradi učinkovitejšega zbiranja ter racionalnejšega razporejanja stanovanjskih sredstev se temeljne organizacije in delovna skupnost lahko dogovorijo:

- da bodo stanovanjska sredstva (vsa ali samo en del) združevale stalno ali v določenem obdobju;
- da bodo združena sredstva vezale (oročile) pri banki zaradi pridobitve posojil (t.j. oplemenitenja);
- da bodo z združenimi sredstvi pridobljena stanovanja delile v skladu s prioritetskimi potrebami posamezne temeljne organizacije oz. delovne skupnosti ne glede na njen prispevek v sklad združenih sredstev;
- da bodo iz združenih oz. oplemenitenih sredstev delile stanovanjska posojila delavcem v skladu s prioritetskimi potrebami posamezne temeljne organizacije oz. delovne skupnosti ne glede na njen prispevek v sklad združenih sredstev;
- da bo solidarnostno združena in na podlagi prejšnjih alinej uporabljena sredstva vračala tista temeljna organizacije oz. delovna skupnost, ki jih je pridobila in porabila;
- da bodo v postopku prostovoljnega združevanja sredstev in njihovega razporejanja upoštevale načelo usklajevanja posamičnih interesov temeljnih organizacij oz. delovne skupnosti s skupnimi interesi delovne organizacije.

7. člen

Sredstva za stanovanjske namene se formirajo, razporejajo in uporabljajo v skladu z določbami letnega plana temeljne organizacije oz. delovne skupnosti in v skladu s srednjeročnim programom zadovoljevanja stanovanjskih potreb delavcev, sprejetim za obdobje petih let.

Letni plan zadovoljevanja stanovanjskih potreb sprejema delavski svet temeljne organizacije oz. delovne skupnosti istočasno z drugimi plani, in to potem, ko je predlog plana predhodno obravnaval zbor delavcev.

8. člen

Z letnim planom zadovoljevanja stanovanjskih potreb se opredelijo viri stanovanjskih sredstev in njihova poraba po posameznih namenih.

Rebalans plana se sprejema na enak način kot plan sam; predlog rebalansa se obravnava na zboru delavcev, rebalans pa sprejme delavski svet temeljne organizacije oz. delovne skupnosti.

9. člen

Srednjeročni program zadovoljevanja stanovanjskih potreb delavcev sprejema delavski svet temeljne organizacije oz. delovne skupnosti v skladu s temelji plana, ki so jih delavci sprejeli na referendumu.

Srednjeročni program vsebuje:

1. vire in dinamiko dotoka sredstev;
2. pregled stanovanjskih potreb delavcev in sicer:
 - potreb po stanovanjih
 - potreb po posojilih;
3. število in strukturo potrebnih stanovanj;
4. razpored sredstev po namenih z ugotovitvijo, koliko razpoložljivih sredstev se izloča za posamezni namen;
5. način uresničevanja in način morebitne spremembe programa;
6. druge važnejše podatke, predvidene z zakonom ali splošnim aktom, oz. zahtevane od organa upravljanja.

Pristojne strokovne službe (kadrovsko-spolna, finančno-računovodska, plansko-analitska) so dolžne ob vsakem zaključnem računu predložiti delavcem poročilo (analizo) o gibanju in stanju stanovanjskih sredstev v preteklem letnem obdobju, oceniti, koliko je bil oz. ni bil srednjeročni program uresničen ter predlagati potrebne ukrepe za njegovo uresničitev.

Poročilo (analiza) mora biti narejeno tako, da se za vsako temeljno organizacijo oz. delovno skupnost vidi, koliko sredstev je zbrala oz. porabila ter koliko je solidarno združila oz. porabila.

III. LASTNA UDELEŽBA PRI PRIDOBITVI DRUŽBENEGA STANOVANJA ALI STANOVANJSKEGA POSOJILA

10. člen

Delavec rešuje svoje stanovanjsko vprašanje sam in skupaj z drugimi delavci v temeljni organizaciji oz. delovni skupnosti na način, kot je določeno s tem sporazumom ter v skladu s samoupravnim sporazumom o temeljih plana stanovanjske skupnosti.

Vsak, ki pridobi stanovanjsko pravico do stanovanja v družbeni lastnini, oz. se preseli v večje ali večvredno stanovanje, ali pridobi posojilo za nakup stanovanja v etažni lastnini ali za graditev stanovanjske hiše, mora prispevati lastna sredstva glede na vrednost stanovanja in glede na svoj ter svoje družine socialno-ekonomski in zdravstveni položaj.

Lastne udeležbe ni dolžan plačati delavec, ki se iz dosedanjega stanovanja (za katerega ni plačal udeležbe) preseli v manjše ali manj vredno stanovanje, niti delavec, katerega skupni osebni dohodek na družinskega člana ne presega 20 % povprečnega osebnega dohodka v SRS v preteklem letu.

Sredstva lastne udeležbe za pridobitev stanovanjske pravice do družbenega stanovanja so vračljiva.

11. člen

Za lastno udeležbo pri pridobitvi stanovanjske pravice do stanovanja v družbeni lastnini veljajo lastna denarna sredstva in namensko posojilo na vezana ali privarčevana sredstva v banki. Za lastno udeležbo pri pridobitvi stanovanjskega posojila veljajo namensko vezana ali privarčevana sredstva v banki.

Višina lastne udeležbe se določi glede na povprečni mesečni dohodek na družinskega člana gospodinjstva v letu pred vselitvijo v družbeno stanovanje. V osnovo za izračun dohodka se vštevajo vsi dokazljivi dohodki, ki po veljavnih predpisih predstavljajo osnovo za obdavčitev skupnega dohodka občanov.

V posebnih primerih, zlasti ko se ocenjuje, da družina živi v težjih razmerah, se pred določitvijo višine lastne udeležbe pridobi mnenje centra za socialno delo; na njegov predlog je možna tudi popolna oprostitve lastne udeležbe v izredno težkih socialnih primerih (npr. upravičenost do stalne družbene denarne pomoči, dolgotrajna težja bolezen in drugi izjemno povečani izdatki družine, vezani na zadovoljevanje osnovnih življenjskih potreb).

13. člen

Lastna udeležba za pridobitev stanovanjske pravice do družbenega stanovanja je naslednja:

skupni povprečni mesečni dohodek na družinskega člana, izražen v odstotku na povprečni mesečni osebni dohodek na zaposlenega delavca v SRS v preteklem letu		odstotek udeležbe delavca glede na nabavno vrednost stanovanja
za družine z dvema ali več člani – %	za samske delavce – %	%
do 20	do 35	0
nad 20 do 25	nad 35 do 40	1
nad 25 do 30	nad 40 do 45	2
nad 30 do 35	nad 45 do 50	3
nad 35 do 40	nad 50 do 55	4
nad 40 do 45	nad 55 do 60	5
nad 45 do 50	nad 60 do 65	6
nad 50 do 55	nad 65 do 70	7
nad 55 do 60	nad 70 do 75	8
nad 60 do 65	nad 75 do 80	9
nad 65 do 70	nad 80 do 85	10
za družine z dvema ali več člani – %	za samske delavce – %	%
nad 70 do 75	nad 85 do 90	11
nad 75 do 80	nad 90 do 95	12
nad 80 do 85	nad 95 do 100	13
nad 85 do 90	nad 100 do 105	14
nad 90 do 95	nad 105 do 110	16
nad 95 do 100	nad 110 do 115	18
nad 100	nad 115	20

14. člen

Lastne udeležbe za pridobitev stanovanjske pravice do družbenega stanovanja ni dolžan prispevati zakonec, ki pridobi stanovanjsko pravico zaradi smrti zakonca (imetnika stanovanjske pravice) ali po razvezi zakonske zveze.

15. člen

Kdor na lastno željo ali v skladu z objektivnimi možnostmi, po katerih stanovanjski organi dodeljujejo stanovanja, pridobi stanovanjsko pravico do stanovanja, ki presega standarde iz 40. člena tega sporazuma (t. i. nadstandardno stanovanje), je dolžan prispevati lastno udeležbo za standardno kvadrato po merilih iz 13. člena, povečano za del cene stanovanja, ki presega dogovorjeni standard.

Kdor se preseli v večje ali večvredno stanovanje in je pri pridobitvi stanovanjske pravice do prejšnjega stanovanja že plačal lastno udeležbo po merilih iz 13. člena, plača lastno udeležbo v višini razlike med revalorizirano vrednostjo prejšnjega in novo pridobljenega stanovanja.

Kdor se preseli iz večjega v manjše stanovanje, je upravičen do povrnitve lastne udeležbe v sorazmerju z revalorizirano vrednostjo prejšnjega in novo pridobljenega stanovanja.

16. člen

Lastna udeležba za pridobitev stanovanjske pravice se plača:

1. za standardno stanovanje:

- v enkratnem znesku pred vselitvijo ali preselitvijo (ob prejemu stanovanjske odločbe);
- v mesečnih obrokih, ki ne presegajo ene tretjine osebnega dohodka (pri čemer je treba vračunati tudi vsa posojila, ki že bremenijo osebni dohodek delavca), s pričetkom odplačevanja prvi mesec po vselitvi, vendar najdlje v 5 letih, s tem, da delavec dovoli administrativno prepoved na osebnih dohodkih;
- najpozneje 5 let po vselitvi v stanovanje, s tem, da delavec sklene z banko pogodbo o namenskem varčevanju ali vezavi sredstev za vplačilo lastne udeležbe, za kar dovoli administrativno prepoved na osebnih dohodkih.

Do variant pod točkama b in c tega člena so upravičeni zgolj delavci in družine v težkem gmotnem položaju in tiste mlade družine (za mlado družino velja družina, ki ima vsaj enega otroka in v kateri nobeden od staršev nima več kot 30 let), ki na podlagi dogovorjenih kriterijev ne morejo plačati lastne udeležbe pred vselitvijo v stanovanje.

V primerih pod točkama b in c tega člena se višina lastne udeležbe določi v znesku in po kriterijih, ki veljajo na dan, ko nastopi pogoj vplačila lastne udeležbe.

2. za nadstandardno stanovanje:

- v enkratnem znesku v višini vrednosti dela stanovanja, ki presega dogovorjeni standard, pred vselitvijo v stanovanje (za ostali „standardni“ del, po eni od variant iz 1. točke tega člena);
- pri preselitvi v večje ali večvredno stanovanje v enkratnem znesku v višini razlike med revalorizirano vrednostjo prejšnjega in novo pridobljenega stanovanja, in sicer pred preselitvijo.

17. člen

Lastna udeležba se vrne po 10 letih v enkratnem znesku s 3 % letno obrestno mero.

Kdor se izseli iz stanovanja pred iztekom dobe za vročilo lastne udeležbe, je upravičen do povračila vplačanih sredstev lastne udeležbe v 6 mesecih po izselitvi v enkratnem znesku s 3 % letnimi obrestmi.

Lastna udeležba se vrne iz sredstev sklada skupne porabe temeljne organizacije oz. delovne skupnosti.

IV. DODELJEVANJE IN ODPOVEDOVANJE STANOVANJ

1. Splošne določbe

18. člen

Pravico vložiti prošnjo za dodelitev stanovanja ima delavec, ki je s temeljno organizacijo oz. delovno skupnostjo v delovnem razmerju, pod pogojem, da nima stanovanja oz. da prebiva v zasilnem bivališču, da stanuje kot podnajemnik ali sostanovalec ali da stanuje v neustreznem stanovanju.

Vsak prosilec je dolžan ob vložitvi prošnje le-tej priložiti pismeno izjavo, da razpolaga s sredstvi za plačilo lastne udeležbe. Družine v težkem gmotnem položaju in mlade družine lahko predložijo izjavo in dokaze o tem, da so upravičene do plačila lastne udeležbe po variantah 1/b in 1/c 16. člena tega sporazuma. Družine v posebno težkem socialno-ekonomskem in zdravstvenem položaju lahko prošnji priložijo podrobno pismeno mnenje centra za socialno delo o tem, da so upravičene do oprostitve plačila lastne udeležbe po 2. odst. 12. člena tega sporazuma.

19. člen

Prošnje za dodelitev stanovanj se vlagajo na podlagi razpisa delavskega sveta temeljne organizacije oz. delovne skupnosti. Če so na voljo vseljiva stanovanja, se razpis opravi vsako leto, objavi pa se v Novicah. Razpisni rok je 30 dni od objave.

Prošnje se vlagajo na posebnih obrazcih in vsebujejo podatke, ki vplivajo na odločitev stanovanjskih organov o dodelitvi stanovanja.

Kandidati za dodelitev stanovanj vlagajo prošnje na vsak razpis posebej. Okoliščina, da je kandidat že v prejšnjih letih prosil za dodelitev stanovanja, na odločitev stanovanjskih organov nima nobenega vpliva. Prav tako se kandidat za dodelitev stanovanja, ki je na prednostni listi, sestavljeni na podlagi razpisa v tekočem letu, dosegel manj ugoden vrstni red kot na prednostni listi, sestavljeni na podlagi kakega predhodnega razpisa, ne more sklicevati na ugodnejši vrstni red na stari prednostni listi.

20. člen

Administrativno-tehnične posle (razdelitev obrazcev za prošnje, sprejemanje prošenj, dajanje posojil itd.) za stanovanjske organe opravlja kadrovsko-spolni sektor v delovni skupnosti skupnih služb (referent za družbeni standard) za temeljne organizacije oz. delovno skupnost skupnih služb na sedežu delovne organizacije, oziroma tajništvo temeljne organizacije za dislocirano temeljno organizacijo.

2. Stanovanjski organi

21. člen

Temeljne organizacije oziroma delovna skupnost izvršujejo svojo razpolagalno pravico prek stanovanjskih organov. Ti so:

1. stanovanjska komisija dislocirane temeljne organizacije;
2. skupna stanovanjska komisija na sedežu delovne organizacije;
3. delavski svet temeljne organizacije oziroma delovne skupnosti.

Za reševanje stanovanjske problematike v temeljnih organizacijah oziroma delovni skupnosti na sedežu delovne organizacije se imenuje skupna stanovanjska komisija, katero tvori po dva delavca iz vsake temeljne organizacije oziroma delovne skupnosti; dislocirane temeljne organizacije pa imajo samostojne stanovanjske komisije.

Člane v skupno stanovanjsko komisijo imenujejo delavski sveti temeljnih organizacij in delovne skupnosti, ki poslujejo na sedežu delovne organizacije, člane stanovanjskih komisij dislociranih temeljnih organizacij pa imenujejo delavski sveti teh organizacij.

Skupno stanovanjsko komisijo tvori 8 članov, stanovanjsko komisijo dislocirane temeljne organizacije pa 3 člani.

22. člen

Delavski svet temeljne organizacije oziroma delovne skupnosti rešuje ugovore prosilcev zoper sklepe skupne stanovanjske komisije. Delavski svet dislocirane temeljne organizacije razpravlja o ugovorih zoper odločitve lastnih stanovanjskih komisij.

23. člen

Skupna stanovanjska komisija in komisija dislocirane temeljne organizacije ima naslednje naloge:

1. komisijsko pregleduje stanovanja prosilcev;
2. kontrolira navedbe prosilcev v njihovih prošnjah za stanovanje in stanovanjska posojila;
3. sestavlja prednostno listo prosilcev stanovanj za vsako temeljno organizacijo in delovno skupnost in jo pred vsako razdelitvijo stanovanj objavi na oglasni deski delovne organizacije oziroma temeljne organizacije;
4. sestavlja listo odobrenih stanovanjskih posojil.

3. Stanovanjski prostori

24. člen

Temeljna organizacija oziroma delovna skupnost ima razpolagalno pravico z naslednjimi stanovanji in samskimi sobami:

1. s stanovanji, ki jih je temeljna organizacija oziroma delovna skupnost zgradila ali kupila, oziroma jih ob nastopu veljavnosti tega sporazuma zasedajo njeni delavci (glej prilogo);
2. z določenimi prostori v stanovanjski hiši delavca, ki je bila zgrajena tudi iz sredstev posojila delavcem za izgradnjo stanovanjskih hiš, če je tako določeno s pogodbo;
3. s samskimi sobami v oddanih stanovanjih, če se je to določilo pri oddajanju stanovanj;
4. s samskimi sobami, ki jih je temeljna organizacija oziroma delovna skupnost zgradila ali kupila;
5. z vso ostalo stanovanjsko površino, ki jo je temeljna organizacija oziroma delovna skupnost zgradila ali kupila.

4. Kriteriji in postopek za dodeljevanje in odpovedovanje stanovanj

25. člen

Na podlagi prejetih prošenj stanovanjske komisije sestavijo prednostne liste vseh prosilcev, pri čemer morajo upoštevati kriterije tega samoupravnega sporazuma, in sicer:

1. dosedanje stanovanjske razmere;
2. delovno dobo prosilca, ki se upošteva za pokojninsko osnovo;
3. delovno dobo prosilca, ustvarjeno v katerikoli temeljni organizaciji oziroma delovni skupnosti skupnih služb Novoteksa;
4. značaj in težo del in nalog, ki jih prosilec opravlja, ter odgovornost za njihovo opravljanje;
5. zdravstveno stanje prosilca in njegovih ožjih družinskih članov;
6. aktivno sodelovanje v NOB;
7. poprečni OD na družinskega člana;
8. soudeležba za nakup stanovanja druge delovne organizacije ali temeljne organizacije, pri kateri je zaposlen zakonec prosilca;
9. pomembnost poklica in dela delavca za temeljno organizacijo oziroma delovno skupnost (deficitarnost poklica);
10. število družinskih članov, zaposlenih v temeljni organizaciji oziroma delovni skupnosti.

5. Točkovanje kriterijev

26. člen

Vsi, v prejšnjem členu navedeni kriteriji, ki so osnova za določitev vrstnega reda prosilca, se ocenjujejo s točkami, kakor je pomemben posamezen pogoj za temeljno organizacijo oziroma delovno skupnost.

27. člen

V 25. členu navedeni pogoji so podlaga za ocenitev prosilca, ki jo opravi stanovanjska komisija.

Seštevek točk, pridobljenih po posameznih kriterijih, je osnova za razvrstitev prosilca na prednostno listo.

Če se pri ocenjevanju prosilca ugotovi, da bi njegov družinski član, ki je zaposlen v temeljni organizaciji oziroma delovni skupnosti, dosegel večje število točk, se oceni njega.

28. člen

Dosedanje stanovanjske razmere prosilca se točkujejo po naslednjih merilih:

a) nima stanovanja oz. prebiva v zasilnih prostorih (baraki, lopi, gospodarskem poslopju in podobno)	70 točk
b) stanuje kot podnajemnik ali sstanovalec pri tujih ljudeh	30 točk
c) stanuje kot podnajemnik, sstanovalec ali član skupnega gospodinjstva pri sorodnikih	20 točk
d) stanuje v neustreznem stanovanju	15 točk
e) stanovanjska površina na stanovalca (ocenjujejo se prosilci iz b, c in d točke tega člena):	
– do 3 m ²	8 točk
– do 4 m ²	7 točk
– do 5 m ²	6 točk
– do 6 m ²	5 točk
– do 7 m ²	4 točke
– do 8 m ²	3 točke
– do 9 m ²	2 točki
– do 10 m ²	1 točka
– nad 10 m ²	0 točk
f) lega stanovanja (ocenjujejo se prosilci iz b, c in d točke tega člena):	
– vlažna oz. mračna klet	5 točk
– neizolirano oz. mračno podstrešje	3 točke
g) opremljenost stanovanja (ocenjujejo se prosilci iz b, c in d točke tega člena):	
– stanovanje je brez kuhinje (ocenjujejo se samo poročeni prosilci in matere samohranilke)	5 točk
– stanovanje je brez stranišča oz. ima poljsko stranišče	4 točke
– stanovanje je brez vodovodne oz. električne napeljave	3 točke
– stanovanje je brez kopalnice	2 točki

Za neustrezno stanovanje pod točko d tega člena velja:

- stanovanje, katerega površina na stanovalca je manjša kot 10 m² (točka e),
- vlažno oz. neizolirano, mračno stanovanje v kleti ali na podstrešju (točka f),
- stanovanje brez kuhinje (pri poročenih prosilcih oz. materah samohranilkah), stranišča (oz. s poljskim straniščem), vodovodne in električne napeljave (prve tri alineje točke g),
- stanovanje, v katerem uporabljajo isti spalni prostor starši in otroci, stari nad 10 let. oz. mladoletniki različnih spolov, starejši od 15 let.

Točke iz kriterijev pod b, c, d, e, f in g se lahko kumulirajo (seštevajo).

Prosilec, ki pridobi točke po kriteriju a ne more pridobiti točk po kriterijih b, c, d, e, f, g in obratno.

29. člen

Ocenitev prosilca glede na delovno dobo, ustvarjeno izven Novoteksa, ki se upošteva za pokojninsko osnovo, se opravi tako, da se za vsako izpolnjeno leto delovne dobe prizna 1 (eno) točko.

30. člen

Ocenitev prosilca na delovno dobo, ustvarjeno v katerikoli temeljni organizaciji oziroma delovni skupnosti skupnih služb Novoteksa, se opravi tako, da se za vsako izpolnjeno leto delovne dobe prizna 2 (dve) točki.

V primeru, da je v Novoteksu zaposlenih več družinskih članov, se pri merilu delovna doba upošteva seštevke delovne dobe vseh zaposlenih družinskih članov.

31. člen

Ocenitev prosilca glede na značaj in težo del in nalog, ki jih prosilec opravlja, ter odgovornost za njihovo opravljanje:

a) značaj del in nalog, za katere se zahteva visoka strokovna izobrazba	20 točk
b) značaj del in nalog, za katere se zahteva višja strokovna izobrazba	17 točk
c) značaj del in nalog, za katere se zahteva srednja strokovna ali z njo izenačena izobrazba (vse vrste poklicnih, delovodnih in njim sorodnih šol)	13 točk
d) značaj del in nalog, za katere se zahteva interno priznana kvalifikacija (priučitev za poklic ali za opravljanje določenih del in nalog)	9 točk
e) značaj del in nalog, za katere se ne zahteva interna kvalifikacija oziroma priučitev	5 točk

Značaj in teža del oz. nalog, ki jih prosilec opravlja, izhajata iz razvida del oz. nalog temeljne organizacije oz. delovne skupnosti in iz določbe (sklepa) o razporeditvi prosilca na opravljanje določenih del oz. nalog.

32. člen

Ocenitev glede na zdravstveno stanje prosilca in članov njegove družine:

a) prosilec oz. član njegove družine ima nalezljivo bolezen in s tem ogroža druge člane družine	15 točk
b) prosilec je invalid:	
I. kategorije	15 točk
II. kategorije	10 točk
III. kategorije	5 točk

Dejstva iz tega člena se dokazujejo s pomočjo listin, ki jih izdajajo temeljne organizacije zdravstvenega varstva oziroma skupnosti zdravstvenega in invalidskega zavarovanja.

Posamezni kriteriji po tem členu se izključujejo.

33. člen

Ocenitev prosilca glede na aktivno sodelovanje v NOB

a) prosilec je bil aktiven udeleženec NOB pred 9. 9. 1943	10 točk

- b) prosilec je bil aktiven udeleženec NOB po 9. 9. 1943 5 točk
Pri prosilcu se upošteva doba, ki mu je priznana in vpisana v delovno knjižico kot posebna doba v dvojnem štetju.

34. člen

Če znaša poprečni mesečni dohodek na člana družine v primerjavi s poprečnim osebnim dohodkom v SRS v gospodarstvu v letu pred izdelavo prednostne liste:

- do 30 % pridobi 10 točk
- od 30 do 40 % pridobi 7 točk
- od 40 do 50 % pridobi 3 točke

Med osebne prejemke se štejejo osebni dohodek iz delovnega razmerja za redni delovni čas in drugi redni dohodki, ki jih je delavec oziroma član njegove družine prejel v preteklem koledarskem letu.

35. člen

Če znaša soudeležba druge delovne ali temeljne organizacije oz. delovne skupnosti (izven ali v okviru Novoteksa), pri kateri je zaposlen zakonec prosilca, določen odstotek od vrednosti kupljenega stanovanja:

1. do 50 % pridobi prosilec 50 točk
2. do 40 % pridobi prosilec 40 točk
3. do 30 % pridobi prosilec 30 točk
4. do 20 % pridobi prosilec 20 točk
5. do 10 % pridobi prosilec 10 točk

Za soud elezbo velja tudi kredit, ki ga da druga delovna ali temeljna organizacija oz. delovna skupnost pod pogoji, pod kakršnimi daje stanovanjske kredite banka.

V primeru, da je na prednostno listo uvrščen prosilec, ki je pridobil točke za soudeležbo, pa je na isti prednostni listi tudi prosilec, katerega zakonec je v delovnem razmerju v isti temeljni organizaciji, oz. delovni skupnosti (primer, da oba zakonca delata v istem tozdu oz. DSSS), se slednjemu priznajo kompenzacijske točke v enaki višini, kot jih je prvi dobil za soudeležbo.

36. člen

Ocenitev prosilca glede na pomembnost poklica in dela delavca v delovnem procesu za temeljno organizacijo oziroma delovno skupnost:

- velika deficitarnost poklica in velik pomen dela 15 točk
- srednja deficitarnost poklica in velik pomen dela 10 točk
- srednja deficitarnost poklica in srednji pomen dela 5 točk

Ocenjevanje po tem kriteriju syopravi na osnovi letnega gospodarskega načrta, s katerim temeljna organizacija oziroma delovna skupnost določi stopnjo deficitarnosti posameznih poklicev.

37. člen

Samohranilec se prizna dodatno še 5 točk.

38. člen

Prioriteto pri dodeljevanju stanovanj mimo osnov in meril določenih s tem samoupravnim sporazumom ima:

- družina delavca, ki je umrl zaradi nesreče ali posledice nesreče pri delu;
- delavec, ki je ostal brez stanovanja zaradi elementarne nesreče (požar, eksplozija, poplava itd.);
- delavec, ki se mora izseliti stanovanja po pravnomočni odločbi pristojnega organa, ker stanovanje ne ustreza higienskimi ali varnostnim zahtevam;
- delavec, ki odhaja v pokoj (starostno ali invalidsko), če je bil pred upokojitvijo najmanj 25 let v delovnem razmerju s katerokoli temeljno organizacijo oziroma delovno skupnostjo Novoteksa, a prej ni imel urejenega stanovanjskega vprašanja.

39. člen

Kandidat za dodelitev stanovanja mora prošnji, ki jo vloži v kadrovsko-spolšnem sektorju (pri referentu za družbeni standard) oz. v tajništvu dislocirane temeljne organizacije, priložiti vsa potrebna dokazila, na podlagi katerih se lahko preveri njegove navedbe v prošnji.

Prošnje, vložene po preteku razpisnega roka 30 dni, se zavrzajo.

40. člen

Stanovanja se dodeljujejo in prednostna lista se sestavlja na podlagi stanovanjskih standardov, ki predstavljajo razmerje med stanovanjsko površino in številom družinskih članov. Prosilcem pripada:

Število družinskih članov	Stanovanjska površina do m ²
1	32
2	45
3	58
4	70

Za vsakega nadaljnjega družinskega člana se stanovanjska površina lahko poveča največ do 15 m².

V primeru, da za določeno stanovanje kandidirajo prosilci, ki sicer ne izpolnjujejo pogojev stanovanjskih standardov (glede na število družinskih članov in stanovanjsko površino), vendar so pripravljani plačati lastno udeležbo po 1 odst. 15. člena, se sicer lahko uvrstijo na prednostno listo, vendar šele za tistimi prosilci, ki izpolnjujejo pogoje stanovanjskih standardov (gre za primer, da nekdo kandidira za večje stanovanje, kot bi mu sicer po 1. odst. tega člena pripadalo).

V primeru, da nekdo kandidira za manjše stanovanje, kot bi mu sicer glede na določbe stanovanjskih standardov pripadalo, se lahko uvrsti na prednostno listo šele za tistimi prosilci, ki pogoje stanovanjskih standardov izpolnjujejo.

41. člen

Po pregledu celotnega gradiva pristojna stanovanjska komisija razpravlja o vloženih prošnjah, opravi ocenjevanje in določi vrstni red prosilcev na prednostni listi.

Prednostno listo sestavlja stanovanjska komisija posebej za vsako temeljno organizacijo oziroma delovno skupnost.

Pristojna stanovanjska komisija objavi prednostno listo na oglasnih deskah (ali v Novicah) skupno s pravnim podukom, da je v roku 15 dni dopustna pritožba zoper vrstni red na listi (t.j. zoper pravilnost točkovanja), in sicer na delovski svet temeljne organizacije oziroma delovne skupnosti.

Prednostno listo podpiše predsednik stanovanjske komisije.

42. člen

V primeru, da ima več prosilcev enako število točk, je za njihov vrstni red na prednostni listi odlojujoča ocenitev dosedanjih stanovanjskih razmer po 28. členu, delovna doba po 30. členu in aktivno sodelovanje v NOB po 33. členu tega sporazuma.

43. člen

Če se med letom posamezni pogoji prosilcev za ocenitev po kriterijih, ki jih predvideva samoupravni sporazum, spremenijo, pristojna stanovanjska komisija pred vsako dodelitvijo stanovanj ponovno preverja ocene prosilcev na prednostnih listah, jih usklajuje in v utemeljenih primerih tudi spreminja.

44. člen

Skupna stanovanjska komisija mora predložiti prednostne liste oziroma morebitne poznejše popravke splošnemu sektorju v delovni skupnosti skupnih služb (referentu za družbeni standard), stanovanjska komisija dislocirane temeljne organizacije pa tajništvu temeljne organizacije, kjer so te listine na vpogled delavcem.

45. člen

Pritožbe zoper vrstni red na prednostni listi rešuje delavski svet temeljne organizacije oz. delovne skupnosti na svoji prvi seji po preteku pritožnega roka.

Delavski svet lahko:

- a) zavrže pritožbo, ki je prispela po preteku pritožnega roka;
- b) pritožbo zavrne kot neutemeljeno in potrdi pravilnost točkovanja, kot jo je opravila stanovanjska komisija;
- c) pritožbi ugodi, razveljavi točkovanje in vrne prednostno listo stanovanjski komisiji z napotkom, da ponovno opravi točkovanje in sestavi novo prednostno listo;
- d) pritožbi ugodi, razveljavi točkovanje in sam opravi novo točkovanje ter sestavi novo prednostno listo.

V primerih iz točk a in b je odločitev delavskega sveta dokončna in zoper njo v okviru temeljne organizacije oz. delovne skupnosti ni več pravnega sredstva (pritožbe).

V primerih iz točke c in d je dopustno zoper na novo sestavljeno prednostno listo (bodisi od stanovanjske komisije delavskega sveta) vložiti pritožbo na delavski svet temeljne organizacije oz. delovne skupnosti, in sicer v roku 8 dni od objave nove prednostne liste. Pritožijo se lahko le tisti upravičenci, katerih vrstni red na prednostni listi se je spremenil šele po sestavi nove liste (t.j. tisti, ki se zoper prvotno prednostno listo niso pritožili, ker za to niso imeli razloga, imajo pa tak razlog po sestavi nove liste). Odločitev delavskega sveta v primerih iz točk c in d je dokončna šele tedaj, ko zoper vse na novo sestavljene prednostne liste ni več pritožb upravičenih prosilcev, oz. ko so te pritožbe dokončno rešene (ugodne ali zavrjene).

46. člen

Pred zgraditvijo, nakupom ali izpraznitvijo stanovanja pristojna stanovanjska komisija na podlagi prednostne liste izda sklep o dodelitvi stanovanja upravičenemu prosilcu.

Zoper ta sklep stanovanjske komisije o dodelitvi stanovanja upravičenemu prosilcu ni možna pritožba glede na to, da je v tretjem odstavku 41. člena dopustna pritožba zoper prednostno listo.

Pismeno odločbo o dodelitvi stanovanja upravičenemu prosilcu izda na podlagi sklepa skupne stanovanjske komisije direktor kadrovsko-splošnega sektorja v delovni skupnosti skupnih služb, direktor dislocirane temeljne organizacije pa izda odločbo na podlagi sklepa stanovanjske komisije dislocirane temeljne organizacije.

V odločbi mora biti naveden prosilec, kateremu je stanovanje dodeljeno, katero stanovanje je dodeljeno, ob kakšnih pogojih, kdaj mora skleniti stanovanjsko pogodbo, kako je s prevzemom stanovanja in pravni pouk.

Če se prosilec ne strinja z odločbo o dodelitvi stanovanja, lahko vloži ugovor na delavski svet temeljne organizacije oziroma delovne skupnosti in to v 30 dneh od dneva, ko je prejel odločbo.

Ugovor ima odločilno moč.

Delavski svet temeljne organizacije oziroma delovne skupnosti lahko:

- a) ugovor zavrže kot prepozen;
- b) ugovor zavrne kot neutemeljen in potrdi sklep stanovanjske komisije;
- c) ugovoru ugodi, sklep stanovanjske komisije razveljavi in zadevo vrne v ponovno obravnavanje stanovanjski komisiji;
- d) ugovoru ugodi in sklep stanovanjske komisije spremeni v celoti ali samo deloma.

Odločitev delavskega sveta temeljne organizacije oziroma delovne skupnosti je dokončna. Delavski svet temeljne organizacije oziroma delovne skupnosti mora o ugovoru razpravljati in odločiti na svoji prvi naslednji seji.

47. člen

Prosilec, ki mu je dodeljeno stanovanje, se sme vanj vseliti šele potem, ko prejme odločbo o vselitvi, in ko sklene s pristojno samoupravno stanovanjsko skupnostjo stanovanjsko pogodbo.

48. člen

Če se upravičenec, ki mu je bilo dodeljeno stanovanje, ne vseli brez opravičljivega razloga v roku 30 dni od sklenitve stanovanjske pogodbe, izgubi pravico do stanovanja in tako stanovanje dodeli skupna stanovanjska komisija oziroma stanovanjska komisija dislocirane temeljne organizacije drugemu prosilcu.

49. člen

Ali je imel upravičenec opravičljiv razlog ali ne, odloču skupna stanovanjska komisija oziroma stanovanjska komisija dislocirane temeljne organizacije. Proti odločitvi skupne stanovanjske komisije oziroma stanovanjske komisije dislociranih temeljnih organizacij ima upravičenec pravico ugovora na delavski svet temeljne organizacije v roku 3 dni po prejemu sklepa, da je stanovanje dodeljeno drugemu prosilcu.

Ugovor ima odločilno moč.

50. člen

Dodeljeno stanovanje sme uporabljati le imetnik stanovanjske pravice za sebe in za svojo družino in ga sme zamenjati ali kako drugače z njim razpolagati oziroma sprejemati podstanovalec in oddajati v podnajem le s predhodnim pismenim soglasjem skupne stanovanjske komisije oziroma stanovanjske komisije dislocirane temeljne organizacije.

Zamenjavo stanovanj lahko odobri pristojna stanovanjska komisija pod pogoji, določenimi v zakonu o stanovanjskih razmerjih.

51. člen

Ob izselitvi iz stanovanja mora imetnik stanovanjske pravice obvestiti temeljno organizacijo oziroma delovno skupnost zato, da slednja lahko komisijsko prevzame stanovanje.

Komisijo sestavljajo dosedanji stanovalec, novi stanovalec, če je že določen, predstavnik samoupravne stanovanjske skupnosti in predstavnik temeljne organizacije oziroma delovne skupnosti.

Z zapisnikom, ki ga ob ogledu sestavi komisija, se določi, katere poškodbe, napake pomanjkljivosti oz. vzdrževalna dela mora odpraviti in opraviti dosedanji stanovalec. Če stanovalec ne ravna po določbah zapisnika, napake odpravi oziroma dela opravi stanodajalec na račun dosedanjega stanovalca.

6. Stanovanja za deficitarne strokovne kadre

52. člen

Za deficitarne strokovne kadre, ki so nujno potrebni temeljni organizaciji oz. delovni skupnosti in ki po ostalih merilih tega sporazuma sicer ne bi bili upravičeni do stanovanja, se zagotovijo stanovanja oz. stanovanjska posojila po posebnem režimu.

Vse temeljne organizacije, združene v delovno organizacijo in delovno skupnost, v skladu z načelom vzajemnosti in solidarnosti združujejo namensko za reševanje stanovanjskih vprašanj deficitarnih strokovnih kadrov sredstva iz čistega dohodka (bruto osebnih dohodkov – BOD) v višini, kot so to določile s svojimi plani oz. samoupravnimi sporazumi o temeljih planov.

Namensko združena in izločena sredstva iz prejšnjega odstavka se vodijo na posebnem računu v delovni skupnosti skupnih služb.

53. člen

Za deficitarne strokovne kadre, ki so upravičeni do dodelitve stanovanj oz. stanovanjskih posojil po posebnem režimu, veljajo:

- kandidati za sklenitev delovnega razmerja za opravljanje del oz. nalog s posebnimi pooblastili in odgovornostmi, če jih je razpisna komisija predlagala delavskemu svetu v imenovanje, a je očitno, da brez dodelitve stanovanja ali stanovanjskega posojila delovnega razmerja za taka dela oz. naloge ne bi sklenili;
- kandidati za sklenitev delovnega razmerja ali delavci temeljne organizacije oz. delovne skupnosti, ki imajo najmanj višjo stopnjo strokovne izobrazbe, ki tudi sicer veljajo za strokovnjake na svojem področju in ki jih v združenem delu primanjkuje, a je očitno, da brez dodelitve stanovanja oz. stanovanjskega posojila delovnega razmerja ne bi sklenili, oz. da bi delovno razmerje prekinili;
- delavci, ki že opravljajo dela oz. naloge s posebnimi pooblastili in odgovornostmi, in delavci z internimi pooblastili in odgovornostmi (vodje služb in oddelkov), ki veljajo za strokovnjake na svojem področju in jih v združenem delu primanjkuje, pa obstaja nevarnost da bi delovno razmerje prekinili, če jim ne bi bilo dodeljeno stanovanje ali stanovanjsko posojilo;
- drugi delavci ne glede na izobrazbo ali položaj, za katere delavski svet delovne, temeljne organizacije oz. delovne skupnosti s posebnim sklepom ugotovi, da bi bilo zaradi njihove strokovnosti škodljivo, ako bi temeljno organizacijo oz. delovno skupnost zapustili, oz. da bi bilo koristno, če bi se v temeljni organizaciji oz. delovni skupnosti zaposlili.

54. člen

O uporabi združenih sredstev za nakup stanovanj oz. za dodelitev stanovanjskih posojil za deficitarne strokovne kadre odloča na predlog kolegijskega poslovodnega organa skupna stanovanjska komisija na sedežu delovne organizacije, razširjena s stanovanjskima komisijama dislociranih temeljnih organizacij v Metliki in Vinici.

Vsaka delegacija v skupnem organu iz 1. odst. tega člena ima po en glas, kandidata za kadrovske stanovanje oz. posojilo pa se lahko točkuje in uvrsti na prednostno listo le, če je predhodno doseženo soglasje vseh delegacij o tem, da gre za deficitarni strokovni kader, ki lahko konkurira za stanovanje ali za posojilo.

55. člen

Točkovanje deficitarnih strokovnih kadrov, kandidatov za dodelitev stanovanj oz. stanovanjskih posojil, se opravi tako, da vsaka delegacija temeljne organizacije oz. delovne skupnosti tajno (na posebnem lističu) točkuje kandidata, pri čemer mu lahko prisodi:

a) za pomembnost za delovno organizacijo	od 0 do 50 točk
b) za pomembnost za delovno skupnost oz. temeljno organizacijo	od 0 do 40 točk
c) za strokovnost (t.j. za strokovno izobrazbo oz. z delom pridobljene delovne izkušnje)	od 0 do 40 točk
c) za strokovnost (t.j. za strokovno izobrazbo oz. z delom pridobljene delovne izkušnje)	od 0 do 30 točk
d) za deficitarnost njegovega strokovnega profila v združenem delu	od 0 do 20 točk

Točkuje se po vseh štirih merilih. Stanovanje oz. posojilo se dodeli kandidatu, ki zbere največ točk po seštevku točkovanj vseh delegacij.

Pogoj, da se kandidata sploh točkuje in uvrsti na prednostno listo, je, da nima stanovanja, da ima neprimerno stanovanje, da stanuje kot podnajemnik ali da gradi hišo in ima urejeno gradbeno dokumentacijo.

56. člen

Deficitarni strokovni kadri so dolžni ob sklepanju stanovanjske pogodbe (t.j. še pred vselitvijo v stanovanje) plačati lastno udeležbo po merilih iz tega sporazuma prav tako, kot vsi ostali kandidati za pridobitev stanovanjske pravice na družbenem stanovanju, kandidati za posojilo pa dokazati namensko varčevanje ali vezavo sredstev.

Deficitarni strokovni kadri so dolžni ob sklepanju delovnega razmerja, oz. pred sklenitvijo stanovanjske ali posojilne pogodbe podpisati izjavo, da se bodo skupno z družino in svojimi stvarmi iz stanovanja izselili, oz. posojilo takoj v še neodplačanem znesku vrnili, če jim iz kateregakoli razloga (razen upokojitve) preneha delovno razmerje v temeljni organizaciji oz. delovni skupnosti. (Izključena je uporaba 3. odst. 67. čl. zakona o stanovanjskih razmerjih). V takem primeru delovna skupnost oz. temeljna organizacija (niti delovna organizacija) izseljencu ni dolžna zagotoviti niti najpotrebnejših prostorov ter je na podlagi z njegove strani podpisane izjave pooblaščen tudi sama izseliti njegove stvari iz stanovanja ter jih deponirati v javnem skladišču – vse na njegove stroške in nevarnost, kolikor se seveda sam ne izseli v roku 15 dni po prenehanju delovnega razmerja.

57. člen

S stanovanji, kupljenimi z združenimi sredstvi za reševanje stanovanjskih vprašanj deficitarnih strokovnih kadrov, razpolaga izključno delovna organizacija. Ta stanovanja se ne morejo prenašati v sklade stanovanj, s katerimi razpolagajo temeljne organizacije oz. delovna skupnost, niti se ne morejo dodeljevati kadrom, ki se v smislu 53. člena ne štejejo za deficitarne.

Sredstva, izvirajoča iz sklada za reševanje stanovanjskih vprašanj deficitarnih strokovnih kadrov (anuitete od danih posojil, lastna udeležba ipd.) se prav tako lahko uporabljajo le strogo namensko (tako, da se vračajo v ta sklad).

58. člen

Morebitne pritožbe zoper vrstni red na prednostni listi kandidatov za stanovanja za deficitarne strokovne kadre na drugi stopnji rešuje delavski svet delovne organizacije na svoji prvi seji po prejemu pritožbe.

Delavski svet delovne organizacije prav tako rešuje vso ostalo problematiko, ki je povezana s stanovanjskimi vprašanji deficitarnih strokovnih kadrov in to potem, ko je to problematiko predhodno obravnaval kolegijski poslovodni organ in do nje zavzel svoje stališče.

7. Prenehanje stanovanjske pogodbe

59. člen

Stanovanjsko pogodbo lahko odpove imetnik stanovanjske pravice, organizacija oziroma enota, ki gospodari s stanovanjskimi hišami v družbeni lastnini, na podlagi odpovedanih razlogov, ki so navedeni v členih 61., 64., 65. in 66. zakona o stanovanjskih razmerjih (Ur. list SRS, 18/74–175).

Stanodajalec pa lahko odpove stanovanjsko pogodbo imetniku stanovanjske pravice, kadar mu preneha delovno razmerje:

- a) na lastno pobudo ali po sporazumu, sklenjenem z drugimi delavci v temeljni organizaciji oziroma delovni skupnosti;
- b) zaradi izvršenega pravnomočnega disciplinskega ukrepa prenehanja delovnega razmerja;
- c) zaradi obsodbe za kaznivo dejanje na kazen, ki ima po zakonu za posledico prenehanje delovnega razmerja.

V primerih iz prejšnjega odstavka stanodajalec lahko odpove stanovanjsko pogodbo v treh mesecih po prenehanju delovnega razmerja. V primeru odpovedi je potrebno preskrbeti imetniku stanovanjske pravice najpotrebnejše prostore.

60. člen

Če je delovno razmerje prenehalo s smrtjo imetnika stanovanjske pravice, ne more stanodajalec odpovedati družinskim članom gospodinjstva, na katere je prešla stanovanjska pravica, stanovanjske pogodbe, ki je bila sklenjena za delovno razmerje.

Če uporabniki stanovanja uporabljajo stanovanje tudi po smrti imetnika stanovanjske pravice, pa ni pogojev za prenos stanovanjske pravice po določbah zakona o stanovanjskih razmerjih, določajo ti sporazumno izmed sebe imetnika stanovanjske pravice in sporočijo to stanodajalcu.

Če uporabniki stanovanja ne dosežejo sporazuma niti v treh mesecih po smrti imetnika stanovanjske pravice, določi stanodajalec izmed njih imetnika stanovanjske pravice, potem ko dobi mnenje pristojnega občinskega upravnega organa.

61. člen

Imetnik stanovanjske pravice, ki trajno preneha uporabljati stanovanje, izgubi stanovanjsko pravico. Smatra se, da je trajno prenehal uporabljati stanovanje, če ga ne uporablja več kot eno leto.

62. člen

Izjemoma lahko odpove stanodajalec stanovanjsko pogodbo tudi družinskemu članu gospodinjstva, na katerega je prešla stanovanjska pravica, vendar samo, če namerava oddati to stanovanje komu drugemu, ker je to stanovanje blizu njegovega delovnega mesta in zato zanj primerno.

V tem primeru ni dovoljena prisilna izselitev, preden ne ugotovi sodišče v izvršilnem postopku, da je preskrbel stanodajalec članu gospodinjstva umrlega imetnika stanovanjske pravice drugo primerno stanovanje v istem kraju in položil znesek, ki je potreben za selitvene stroške.

63. člen

Imetniku stanovanjske pravice, ki je dobil stanovanje od temeljne organizacije oziroma delovne skupnosti kot stanodajalca, ni mogoče odpovedati stanovanjske pogodbe, če je dopolnil deset let delovne dobe, od tega pet let neprekinjeno pri stanodajalcu.

64. člen

Delavci, ki so s strani stanodajalca poslani na delo v tujino, na šolanje, specializacijo ali podobno, obdržijo stanovanjsko pravico, če ta odsotnost ne traja dlje kot štiri leta.

65. člen

Ob sklenitvi delovnega razmerja mora dati delavec pismeno izjavo, da se bo izselil iz stanovanja, ki bi ga dobil v uporabo, tako, ko mu iz kakršnegakoli razloga preneha delovno razmerje, zaradi katerega je dobil stanovanje.

Taka izjava pa neha veljati, če tisti, ki jo je dal kot nosilec stanovanjske pravice, izpolnjuje pogoj po 63. členu samoupravnega sporazuma.

66. člen

Stanovanjska pogodba se odpoveduje imetniku stanovanjske pravice s tožbo, ki se jo vložijo pri pristojnemu sodišču.

67. člen

Če je potrebno imetniku stanovanjske pravice, ki se seli iz stanovanja, priskrbeti najpotrebnejše prostore, jih mora priskrbeti pri prisilni izvrzbi odpovedovalec stanovanjske pogodbe.

Predlogu za dovolitev prisilne izselitve v najpotrebnejše prostore je treba priložiti izjavo stanodajalca, da daje na voljo najpotrebnejše prostore.

68. člen

Nezakonita vselitev se obravnava po določbah zakona o stanovanjskih razmerjih.

8. Postopek pri dodeljevanju in izpraznitvi samskih sob

69. člen

Vsa določila tega samoupravnega sporazuma, ki veljajo glede postopka o dodeljevanju in odpovedi družinskih stanovanj, veljajo tudi za dodeljevanje in odpovedovanje samskih sob, razen v primerih, ki se izrečno nanašajo samo na družinska stanovanja.

70. člen

Prosilca za samsko sobo se ocenjuje po istih kriterijih, kot so navedeni v IV. poglavju tega samoupravnega sporazuma.

Tisti, ki mu je dodeljena samska soba, mora skleniti stanovanjsko pogodbo.

V. DODELJEVANJE POSOJIL ZA STANOVANJSKO IZGRADNJO

1. Namen dajanja stanovanjskih posojil

71. člen

Za hitrejše reševanje stanovanjske problematike svojih delavcev dodeljuje temeljna organizacija oz. delovna skupnost stanovanjska posojila. Posojila se dajejo za naslednje namene:

1. za izgradnjo družinske stanovanjske hiše ali stanovanja kot posebnega dela hiše;
2. za nakup vseljivih stanovanj ali stanovanjskih hiš od družbeno pravnih ali fizičnih oseb;
3. za izločitev dela stanovanja, ki ga delavec uporablja kot sostanovalec, v posebno stanovanjsko enoto;
4. za izboljšanje stanovanjskih pogojev (rekonstrukcije).

72. člen

Sredstva za stanovanjsko izgradnjo prenese temeljna organizacija oziroma delovna skupnost na pogodbeno pooblaščen banko, pri kateri lahko delavci, ki gradijo oziroma kupujejo nove stanovanjske hiše oziroma stanovanja ali rekonstruirajo oziroma dograjujejo obstoječe stanovanjske hiše oziroma stanovanja, koristijo stanovanjsko posojilo.

2. Pogoji in merila za pridobitev stanovanjskega posojila

73. člen

Pravico prejeti stanovanjsko po sojilo ima vsak delavec, ki je v delovnem razmerju s temeljno organizacijo oz. delovno skupnostjo.

74. člen

Delavec, ki želi dobiti posojilo, mora oddati prošnjo pristojni stanovanjski komisiji.

Prošnje delavcev, zaposlenih v temeljnih organizacijah oziroma delovni skupnosti, na sedežu delovne organizacije sprejema splošni sektor v delovni skupnosti skupnih služb (referent za družbeni standard) skozi vse leto, v dislociranih temeljnih organizacijah pa tajništvo temeljne organizacije.

75. člen

V prošnji, ki se vloži na posebnem obrazcu, mora prosilec navesti vse podatke, na podlagi katerih ga lahko stanovanjska komisija točkuje in uvrsti na prednostno listo.

K prošnji mora prosilec priložiti:

a) pri posojilu za novogradnjo:

- gradbeno dovoljenje, ki ne sme biti starejše od 5 let;
- pogodbo, s katero dokazuje, da je že najmanj 2 leti namenski varčevalec, oz. da je najmanj za 2 leti namensko vezal lastna sredstva;
- zemljiško-knjižni izpisek, s katerim dokazuje lastništvo zemljišča;
- predračun vrednosti stanovanjske hiše;
- potrdilo o kreditni sposobnosti;

b) pri posojilu za adaptacijo oz. rekonstrukcijo:

- gradbeno dovoljenje, ki mora biti starejše od 20 let;
- dovoljenje za adaptacijo oz. rekonstrukcijo, če pa tega ni, potrdilo pristojnega organa, da tako dovoljenje ni potrebno;
- pogodbo o najmanj 2-letnem predhodnem namenskem varčevanju oz. vezavi lastnih sredstev;
- predračun vrednosti adaptacije oz. rekonstrukcije;
- dokazilo o lastništvu oz. dovoljenje lastnika za adaptacijo oz. rekonstrukcijo;
- predračun vrednosti adaptacije oz. rekonstrukcije;
- potrdilo o kreditni sposobnosti;

c) pri posojilu za nakup stanovanja oz. stanovanjske hiše:

- predkupno ali kupno pogodbo;
- pogodbo o predhodnem 2-letnem namenskem varčevanju oz. vezavi lastnih sredstev;
- finančno konstrukcijo nakupa;
- potrdilo o osebnih dohodkih prosilca in njegovega zakonca za zadnje trimesečje s prikazom dosedanjih obveznosti iz OD (posojilih).

76. člen

Stanovanjska posojila se dodeljujejo na podlagi razpisa. Razpis opravi delavski svet temeljne organizacije oz. delovne skupnosti in ga objavi na oglasnih deskah oz. v Novicah. Razpis se opravi februarja, delitev pa (načelno) v aprilu tekočega leta.

77. člen

Razpis za dodelitev stanovanjskih posojil se opravi enkrat letno.

Splošni razpisni pogoji so:

- najdaljša doba vračanja posojila je 20 let pri posojilih za novogradnje ter nakupe stanovanj oz. stanovanjskih hiš in 10 let pri posojilih za adaptacije oz. rekonstrukcije;
- najnižja obrestna mera je 4 % letno;
- najkrajša doba predhodnega varčevanja ali vezave lastnih sredstev je 24 mesecev.

Posebna razpisna pogoja sta:

- skupna višina sredstev za stanovanjska posojila (razvidna iz letnega plana skupne porabe – delitev stanovanjskega dela sredstev);
- največji znesek stanovanjskih posojil v tekočem letu (posebej za novogradnje, adaptacije oz. rekonstrukcije ter nakupe stanovanj oz. stanovanjskih hiš), ki ga v razpisu glede na razpoložljiva sredstva določi delavski svet na predlog stanovanjske komisije in sindikalne organizacije.

78. člen

Merila, na podlagi katerih stanovanjska komisija točkuje prosilce in jih uvrsti na prednostno listo, so naslednja:

Stanovanjska komisija ne uvrsti na prednostno listo prosilcev:

- če v razpisnem roku niso predložili vseh potrebnih dokazil;
- če niso kreditno sposobni;
- če je od izdaje gradbenega dovoljenja preteklo več kot 5 let – pri novogradnjah;
- če je od izdaje gradbenega dovoljenja preteklo manj kot 20 let – pri adaptacijah oz. rekonstrukcijah;
- če niso predhodno 2 leti namensko varčevali oz. vezali lastna sredstva pri banki;
- ki so sami oz. njihov zakonec ali mladoletni otrok lastniki standardnega stanovanja oz. počitniške hiše.

Prosilci, ki se uvrstijo na prednostno listo, se smiselno točkujejo po merilih iz 28. do 37. člena tega sporazuma.

Prosilcu, ki se v letu, ko mu je odobreno posojilo za novogradnjo oz. za nakup stanovanja oz. stanovanjske hiše, zaveže izprazniti Novoteksovo stanovanje, se prizna dodatnih 50 točk.

79. člen

Stanovanjska komisija opravi točkovanje in uvršča prosilce na prednostno listo na podlagi podatkov iz prošnje in dokazil k prošnji, na podlagi ogleda prosilčevih dosedanjih stanovanjskih razmer ter na podlagi ogleda novogradnje.

Znesek posojila, do katerega je upravičen prosilec, se določi tako, da se znesek sredstev namenjenih za posojila, podeli z vsoto točk vseh na prednostno listo uvrščenih prosilcev in se s tem dobi vrednost točke, ta pa se pomnoži s številom točk posameznega prosilca. Izračunani zneski se zaokrožujejo navzgor ali navzdol na 1.000 din.

80. člen

Maksimalna vsota posojila, ki jo lahko dobi prosilec, je:

– pri nakupu stanovanja ali stanovanjske hiše	80 %
– pri novogradnji	60 %

od končne cene po kupni pogodbi (pri nakupu stanovanja oz. hiše), oz. od predračunske vrednosti (pri novogradnji, preračunano na standardno stanovanjsko površino iz 40. člena tega sporazuma.

Maksimalna vsota posojila pri prenovi (adaptaciji oz. rekonstrukciji) je 80 % od predračunske vrednosti tistega dela prenove, ki ga stanovanjska komisija ob ogledu ugotovi kot nujnega oz. upravičenega.

3. Postopek dodeljevanja stanovanjskih posojil

81. člen

Stanovanjska komisija se pri dodeljevanju posojil smiselno drži postopka, kot je predpisan za dodeljevanje stanovanj v predhodnih členih tega sporazuma.

82. člen

Prioriteto pri dodeljevanju posojil mimo splošnih razpisnih pogojev, določenih s tem samoupravnim sporazumom, ima:

- družina delavca, ki je umrl zaradi nesreče pri delu,
- delavec, ki je ostal brez stanovanja zaradi elementarne nesreče (požar, eksplozija, poplave itd.),
- delavec, ki se mora izseliti iz stanovanja po pravnomočni odločbi pristojnega organa, ker stanovanje ne ustreza higienskim ali varnostnim zahtevam,
- delavec, ki odhaja v pokoj (starostno ali invalidsko) in če je bil pred upokojitvijo najmanj 25 let v delovnem razmerju s katerokoli temeljno organizacijo oziroma delovno skupnostjo Novoteksa.

83. člen

Sklep stanovanjske komisije o tem, katerim prosilcem in v kakšni višini so bila dodeljena posojila, oz. kateri prosilci so bili zavrnjeni, se objavi na oglasnih deskah oz. v Novicah s pravnim podukom, da je zoper sklep dopustna pritožba na delavski svet temeljne organizacije oz. delovne skupnosti, in sicer v 15 dneh po objavi.

Delavski svet temeljne organizacije oz. delovne skupnosti, ki rešuje pritožbe, lahko:

- a) pritožbo zavrže, če je bila vložena po preteku pritožnega roka;
- b) pritožbo zavrne kot neutemeljeno in potrdi odločitev stanovanjske komisije;
- c) pritožbi ugodi in zadevo vrne v ponovni postopek stanovanjski komisiji;
- d) pritožbi ugodi in spremeni odločitev stanovanjske komisije.

V primeru, da delavski svet temeljne organizacije oz. delovne skupnosti spremeni odločitev stanovanjske komisije, tako da so s tem prizadeti prosilci, ki se zoper sklep stanovanjske komisije niso imeli razloga pritoževati (ker npr. delavski svet odobri posojilo prosilcu, kateremu ga stanovanjska komisija ni odobrila, pa ga zavoljo tega odvzame ali zmanjša drugemu prosilcu, kateremu ga je stanovanjska komisija prvotno odobrila – vse glede na višino sredstev, s katerimi temeljna organizacija ali delovna skupnost skupnih služb razpolaga), so prizadeti prosilci v 8 dneh od objave nove delitve sredstev upravičeni vložiti pritožbo na delavski svet.

Odločitev delavskega sveta temeljne organizacije oziroma delovne skupnosti je dokončna, potem ko pritožb ni več ali ko so dokončno rešene (ugodene ali zavrnjene).

84. člen

Odpravki sklepov o dodelitvi posojil se vročajo prosilcem, potem ko postanejo odločitve delavskega sveta dokončne in ko so predhodno urejeni medsebojni odnosi z banko.

Na podlagi dokončnega sklepa o odobritvi posojila sklepajo posojilojemalci posojilne pogodbe z banko, na katero so bila sredstva prenešana.

Posojiljemalec mora skleniti posojilno pogodbo z banko do konca tekočega leta, v katerem mu je bilo posojilo odobreno, če ni s sklepom o odobritvi posojila določeno drugače. Z istim sklepom se posojiljemalcu določi tudi rok koriščenja in rok pričetka vračanja posojila.

4. Zavarovanje terjatev temeljne organizacije oziroma delovne skupnosti skupnih služb

85. člen

Z vsemi posojiljemalci mora pristojna banka skleniti posojilne pogodbe, v katerih se posojiljemalec zaveže:

- da bo v korist stanodajalcu dovolil vknjižbo hipoteke na stanovanju oziroma stanovanjski hiši, in sicer do višine posojila, ter poravnal oziroma povrnil stroške vknjižbe;
- da bo dovolil, da mu temeljna organizacija oziroma delovna skupnost od njegovih osebnih dohodkov mesečno odteguje s pogodbo določene obroke, dokler posojilo v celoti ne bo povrnjeno;
- da bo v primeru prenehanja delovnega razmerja zaradi upokojitve ali zaradi popolne nezmožnosti za delo podpisal izjavo, da se mu lahko mesečni obroki odplačila odtegujejo od pokojnine oziroma invalidnine, dokler posojilo v celoti ne bo plačano;
- da bo ob sklepanju posojilne pogodbe z banko podpisal tudi izjavo (ki je sestavni del pogodbe), da bo takoj povrnil celotni znesek prejetega, a še neodplačanega posojila, če mu preneha delovno razmerje v temeljni organizaciji oziroma delovni skupnosti Novoteksa iz kakršnihkoli drugih razlogov, razen upokojitve ali zaradi popolne nezmožnosti za delo, ali če ne bo redno izpolnjeval obveznosti iz posojilne pogodbe.

Za delavca, ki sklepa posojilno pogodbo z banko, ker je temeljna organizacija oziroma delovna skupnost prenesla poslovanje s stanovanjskimi posojili nanjo, veljajo poleg določil tega sporazuma tudi določila bančnega pripravnika o varčevanju in posojilih za stanovanjsko in komunalno gospodarstvo.

86. člen

Delavec, ki uporabi stanovanjsko posojilo za drug namen, za katerega mu je bilo odobreno, mora vrniti posojilo v roku treh mesecev, potem ko se je zvedelo za nenamensko koriščenje posojila, in sicer do takrat s 5 % obrestmi, od tedaj dalje pa z 12 % obrestmi.

Zoper takega delavca se uvede tudi postopek zaradi hujše kršitve delovne obveznosti.

5. Dodatna stanovanjska posojila

87. člen

Delavci, ki so v prejšnjih letih že prejeli stanovanjska posojila, vendar v zneskih, manjših od maksimuma, predvidenega v letu odobritve posojila, imajo pravico do dodatnega posojila v primeru, da v kupljenem stanovanju ali zgrajeni stanovanjski hiši še ne stanujejo, oziroma v primeru, da je njihov pridobljeni standard manjši od povprečnega.

Stanovanjska komisija je pooblaščená presoditi, kolikšen je trenutni ekvivalent prej dodeljenega posojila v razmerju do trenutnega maksimuma in v skladu s to presojo določiti, do kolikšnega zneska posojila ima prosilec pravico.

Prav tako lahko stanovanjska komisija na podlagi ogleda odloči, da se delavcu, ki se še ni vselil v stanovanjsko hišo, ki jo gradi, ne odobri dodatnega posojila, ker je obseg gradnje in standard gradnje nadpoprečen in bi lahko delavec z vloženimi sredstvi ob racionalnejši in cenejši gradnji že zagotovil svoji družini primerno stanovanje tako po velikosti kot po standardu.

Pod enakimi pogoji lahko stanovanjska komisija dodeli dodatno posojilo tudi tistim delavcem, ki so že prejeli stanovanjsko posojilo za rekonstrukcijo obstoječega stanovanjskega objekta.

88. člen

Če delavec zaradi izjemnih razmer v družini (bolezen) težko odplačuje stanovanjsko posojilo, lahko pristojna stanovanjska komisija na predlog socialne službe delovne organizacije v soglasju z banko določi drugačen način odplačevanja posojila.

VI. JAVNOST DELA

89. člen

Delo samoupravnih organov, ki odločajo o dodeljevanju stanovanj in stanovanjskih posojil, je javno, zato morajo biti delavci o njihovih sejah pravočasno obveščeni z izobešanjem vabil za seje na oglasnih deskah. Vsi delavci si tudi lahko ogledajo gradivo za sejo v splošnem sektorju (sekretariatu organov upravljanja) delovne organizacije oziroma v tajništvu temeljne organizacije.

VII. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

90. člen

Pri dodeljevanju stanovanjskih posojil je potrebno upoštevati tudi določila družbenega dogovora o upravljanju in gospodarjenju s sredstvi za kreditiranje graditve stanovanj, pri dodeljevanju stanovanj pa občinskega odloka o določitvi stanovanjskega standarda (SDL, 26/73).

91. člen

Določbe tega samoupravnega sporazuma se spreminjajo in dopolnjujejo, če to zahtevajo spremembe in dopolnitve predpisov s področja stanovanjskih razmerij, kreditiranja graditve stanovanj oziroma stanovanjskih hiš, če se spreminja organizacija dela in podobno.

92. člen

Osnova za izvajanje določb tega samoupravnega sporazuma so stanovanjski predpisi, samoupravni sporazum o združitvi v delovno organizacijo, statut in drugi samoupravni splošni akti delovne organizacije, temeljne organizacije oziroma delovne skupnosti.

Za avtentično tolmačenje samoupravnega sporazuma je pooblaščen delavski svet temeljne organizacije oziroma delovne skupnosti.

93. člen

Po sprejetju na referendumu se samoupravni sporazum objavi v sredstvih obveščanja delovne organizacije.

94. člen

Ta samoupravni sporazum je lahko spremenjen po enakem postopku, kot je bil sprejet, z izjemo spreminjanja splošnih razpisnih pogojev iz 77. člena sporazuma, za kar je pooblaščen delavski svet delovne organizacije zaradi vodenja enotne politike dodeljevanja stanovanjskih posojil.

95. člen

Samoupravni sporazum začne veljati osmi dan po objavi.

BELEŽKE:

85. člen

II. JAVNOST DELA

Z vsaki v zvezi s tem kolektivni pogodbi mora pristojna bankovna komisija, ki jo sestavljajo predstavniki delavcev in delodajalcev, v skladu s 89. členom ...

III. PRAVNOE KONČNE DOLOGE

Pri določevanju stanovanjskega pogoja je potrebno upoštevati tudi določila ...
Za svobodno izbiranje stanovanjskega pogoja je potrebno upoštevati tudi določila ...
Pri določevanju stanovanjskega pogoja je potrebno upoštevati tudi določila ...

91. člen

86. člen

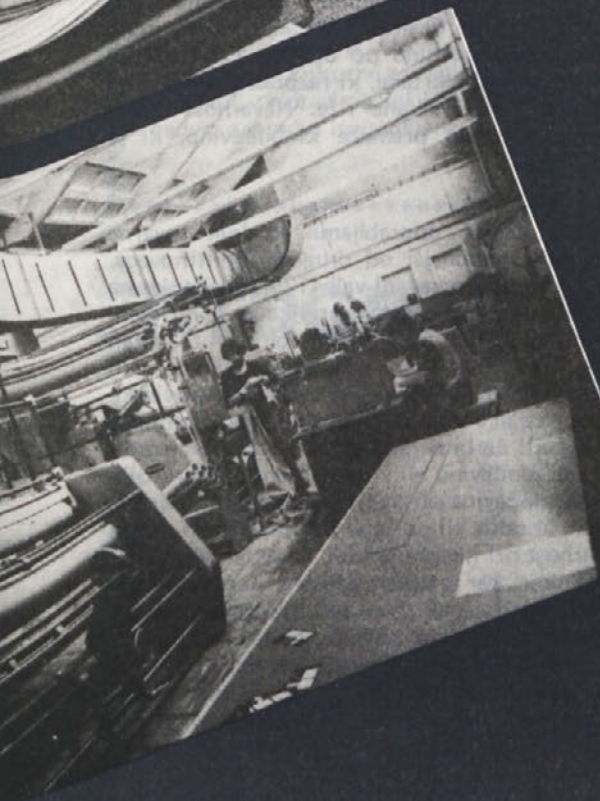
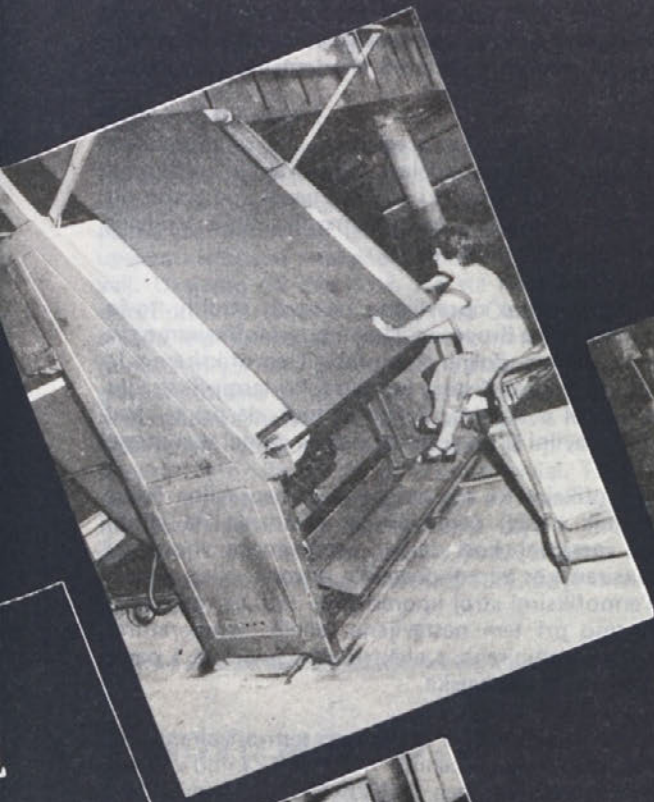
Določbe tega zakonodajnega spoznava spoznava v prometu in določajo, če to zahtevajo ...
Določbe tega zakonodajnega spoznava spoznava v prometu in določajo, če to zahtevajo ...

87. člen

Delavci, ki so v obdobju petih letih prejeli ...
Delavci, ki so v obdobju petih letih prejeli ...

Stanovanjski pogoji v razmerju ...
Stanovanjski pogoji v razmerju ...

Pod enakimi pogoji lahko ...
Pod enakimi pogoji lahko ...

barvno floto. Ko je vsa ta flota v aparatu, vključimo programator in potek barvanja se izvaja avtomatsko. Naloga barvarja med barvanjem je, da nadzira ali kosi v aparatu tečejo normalno, kajti če bi se tek tkanine ustavil, bi se na tistem mestu neegalno pobarvala. Posebna nevarnost je, če se komadi ustavijo pri temperaturi barvanja 104°, kajti v tem primeru je cela partija neegalno pobarvana. Ko je postopek barvanja končan, ohlajamo floto na 60°C, dodamo sredstva za izpiranje oziroma reduktivno čiščenje, obdelujemo še nekaj časa v tej floti ter jo nato ohladimo in kose vržemo iz aparata.

Enako barvamo tudi na Jet aparatu le, da je količina materiala manjša, prav tako tudi gramška teža tkanine. Posebno natančno mora biti pripravljeno oziroma tehtanje barve, kajti pri svetlih niansah že malenkostno odstopanje v recepturi pomeni nepravilno barvanje. Napake, ki se še pojavljajo na barvanju, so zabarvane lise, zmečkani kosi, pikice od neraztopljenega barvila in zadržani kosi.

Poseben problem predstavlja barvanje tkanin in čiste volne iz visokih številčk preje (Nm 60). Zaradi gostote in finosti preje je velika nevarnost, da bodo ti kosi pobarvani neegalno. Naše tkanine barvamo v glavnem z disperznimi metalokoteksnimi in kislimi barvili.

KONTINUIRANO FIKSIRANJE (CONTICRAB)

Tkanine, ki so oprane ali barvane, moramo pred sušenjem mokro fiksirati. S to operacijo dobi tkanina lepši izgled, odpravijo se zmečkana mesta, riže itd. Tkanino vodimo v širinskem stroju prek vodne kopeli, ogrete na 80°C, med kovinski boben in gumijasti tekač, jo nato v drugi kopeli ohlajamo z vodo (20°C) in zlagamo na voziček. Pri tej operaciji je pomembno, da je tkanina povsem razširjena in ravna, predno pride v stik z bobnom in tekačem, kajti v nasprotnem primeru nastanejo zafiksirane gube, ki jih ni možno več odpraviti. Pomembno je tudi, da je boben očiščen vseh tujih vlaken in umazanij, kajti te puščajo odtise na tkanini. Važno je še, da delavec na fiksirki fiksira po nekem določenem redu, kajti v primeru, da fiksira tkanino, ki spušča barvo, se ta barva prime bobna in naslednja partija, ki je morebiti svetlejša, vpije to barvo tako, da ne ustreza več svojemu dessinu. Zato je zelo pomembno, da se v primerih, ko se predvideva taka napaka, boben očisti in šele nato fiksira. Za naše vrste tkanin uporabljamo dve hitrosti fiksiranja, in sicer: 9 m na minuto za volnene tkanine in 14 m na minuto za mešanice volna/poliester.

SMOJENJE

V naši proizvodnji je zelo malo artiklov, ki jih smodimo. Smodimo artikle, pri katerih je v tkanini veliko vozalov in bi popraviljanje teh povzročilo zategnjenost votka. V takem primeru tkanino smodimo. Tkanina potuje s hitrostjo 70 m/minuto prek plamena in sicer tako, da se pri prvem plamenu smodi ena stran in pri drugem druga stran tkanine, nato tkanino ohlajamo v koritu s hladno vodo in zlagamo na voziček. Pri tej fazi se smodijo dlačice na tkanini, ki jih pri normalnih artiklih strižejo. Tkanino moramo nato še oprati in jo dati še prek vseh faz v apreturi, razen faze striženje in likanje. Napake pri smojenju so sledeče: premajhna hitrost povzroča, da je tkanina zaradi velike temperature plamena pretrda oziroma ožgana. Posledica prevelike hitrosti je, da na tkanini še vedno ostanejo dlačice. V primeru, da se stroj iz kakršnegakoli vzroka ustavi, se tkanina na tistem mestu prežge po vsej širini. Velika napaka je tudi, če tkanina ne potuje povsem razširjena prek plamenov, v takem primeru se poznajo na tkanini lise (to je mesto, kjer plamen ni osmodil površine tkanin).

SUŠENJE

Operacijo sušenja izvajamo na dveh strojih. To sta: horizontalni sušilni stroj Matter plat in vertikalni sušilni stroj Ati. Horizontalni sušilni stroj je ogrevan s pomočjo oljnega medija, tega ogrevamo z mazutom. Temperatura sušenja pri tem stroju je 185°C. Hitrost prehoda tkanine je odvisna od vrste materiala oziroma teže. Pomanjkljivost tega stroja je v tem, da se zaradi prevelikih temperatur in neenakomernih temperatur v posameznih komorah pogosto dogajajo napake, ki niso več odpravljive. To so zažgana mesta, posebno še, če se stroj ustavi, in odstopanje nianse zaradi neenakomernih temperatur.

Prednost tega stroja pa je v tem, da ima pred vhomom tkanine na verigo uravnavno napravo za votek, ki deluje avtomatsko. Mokra tkanina potuje naprej prek vodilnih valjev, odsesalne naprave, uravnavalca votka do verige sušilca. Veriga sušilca ima iglice, na katere se nabadata oba krajnika tkanine, nato potuje tkanina prek komore, v kateri piha nanjo vroč zrak. Pri izhodu iz kamor gre tkanina prek vlečnih valjev in zlagalne naprave. Ker je hitrost stroja izredno velika, se pogosto zgodi, da pri nepravilnem prehodu tkanine na verigo nastanejo večje napake, kot so: potrgan krajnik, raztrgana tkanina, tkanina zaide med vodilo verige itd.

Sušilni stroj Ati ogrevamo s pomočjo pare. Prednost tega sušilca je v tem, da ne nastanejo zažgana mesta, kajti temperatura v komorah znaša največ 140°C. Čeprav je med obema sušilcema

temperaturna razlika 45°C ali več, se tkanina na tem stroju ravno tako suši zaradi nekajkrat daljšega zadrževanja v komorah. Pomanjkljivost tega stroja pa je v tem, da pred vhomom na verigo nima uravnavalca votka.

PREGLLED

Po fazi sušenja se vse tkanine pregledajo. Tu se morebitne napake, ki so nastale v dosedanji obdelavi, registrirajo in vračajo na določene faze na popravilo. Kosi, ki so brez napak, pa gredo po tem pregledu na naslednjo fazo, to je termo fiksiranje. Volnene tkanine pa gredo po pregledu na striženje.

TERMOfIKSIRANJE

Tudi termofiksiranje lahko opravljamo na dveh strojih, to je Matter plat in termofiksirka Bruecner. Tkanino termofiksiramo pri 180°C, 9 m/minuto v 4 m dolgih komorah. Termofiksiramo le tkanine iz mešanic oziroma iz čistega poliestra. Pri termofiksiranju se fiksira poliestrski del v tkanini. Važno je tudi, da pri tej fazi napnemo tkanino v pravilni širini, ki mora biti na gotovi tkanini po predpisu.

Napake pri termofiksiranju so: zažgan kos, nepravilna širina kosa, vijugast krajnik zaradi nepravilnega nabadanja na iglice, neuravnan votek, raztrgani kosi zaradi nepravilnega vhoda na verigo, netromofiksiran kos zaradi prevelike hitrosti, oljni madeži na tkanini itd. Termofiksirni stroj uporabljamo tudi za razširjenje kosov, vendar imamo pri tem nastavljeno manjšo temperaturo. Ogrevanje komor je kombinirano z električnimi grelci in s paro. Nastavitev temperature je avtomatska.

VLAŽENJE

Zaradi velike statične elektrike v tkanini po termofiksiranju ter zaradi boljše nadaljnje obdelave tkanino vlažimo. Tkanino vodimo prek perforiranega bobna. Na obeh straneh bobna so nameščeni razprševalci vode, ki vodo razpršijo v obliki meglice na tkanino. Taka tkanina naj bi po vlaženju stala 24 ur do nadaljnje obdelave.

STRIŽENJE

V obratu imamo tri strižne stroje tovarne Smith. Na vseh treh strojih se strižejo praktično vse tkanine, razen tkanine, ki je bila predhodno smojena. Operacija striženja je zelo važna zaradi preprečevanja nastajanja billinga. To pomeni, da se nepostrižene dlačice na tkanini pri večkratnem trenju sprimejo v kroglice, kar kazi izgled tkanine. Tkanino strižemo 2x lice in 1x hrbet, po potrebi pa pasaže še povečamo na 4x. Da odstrižemo dlačice na površini, so potrebne na strižnem stroju tri stvari. Prva je fiksirna mizica, prek katere teče tkanina, in pri prehodu čez rob mizice se dlačice postavijo v navpičen položaj. V tem trenutku pridejo v stik s fiksnim spodnjim nožem in vrtečim spiralnim delom, ki dvignjene dlačice odstrižeta. Za različne debeline artikla se višina obeh nožev regulira. Čim nižje sta noža, tem večji je učinek striženja, vendar pa obstaja pri tem nevarnost, da tkanino prestrižemo ali prestrižemo odebeljena mesta, na katerih nastane luknja, največja težava pri striženju je, da so kosi pretegnjeni.

V takem primeru krajnika plapolata (sta nagubana), zaradi česar se tkanina prestriže od krajnika proti sredini. Pod tkanino pride tudi kosmič ali vozal od preje, se fiksira na spodnjo mizico in na tem delu zgornja noža režeta tkanino po dolžini. Pri striženju artikla Živko uporabljamo jeklene krtače, ki razpraskajo površino in s tem zakrijejo morebitne zavalkane riže. Nevarnost oljnih madežev je, če delavec preobilo premaže klobučevino, ki je nameščena na zgornjo spiralo.

LIKANJE

Imamo dva likalnika. Največ uporabljamo likalnik tovarne Kettling Braun, ki je tudi sodobnejši od drugega, Smitthovega. Tkanino likamo tako, da zgornji ogrevani valj (120°C) pritiska na tkanino, ki teče po gladki pločevini. Pritisk pri likanju je različen, vendar se večina tkanin lika pri 0,5 t. Pri čistih volnenih tkaninah pa povečamo pritisk na 1,5 t. Pred prihodom tkanine med pločevino in valj je nameščena indikatorska naprava za kovinske delce, ki bi se morebiti nahajali v tkanini (zlomljene igle, plombice, iglice od spenjača itd.), kajti če bi ti delci prišli v stik z valjem in pločevino, bi poškodovali pločevino ali v najslabšem primeru celo valj. Tako poškodovana pločevina ali valj ne dovoljujeta likanja, ker bi se na tkanini poznal odtis ali pa bi se celo na tistem mestu trgala po dolžini. Nevarnost pri likanju je tudi, da se na valj prilepi kosmič od preje ali podobno, kar se potem pri vsakem obratu valja odtisne na tkanino. Zaradi teh napak se mora obvezno pri vsakem šivu (kjer sta sešita dva konca tkanine) spustiti pločevino tako, da ne pritiska na šiv, in obvezno kontrolirati čistost valja. Na fazi likanja je pomembno, da uravnavamo votek, kajti do zadnje faze pregleda ostane samo še dekatiranje, kjer se da votek še zravnati.

KRČENJE

Ker vemo, da imajo naše tkanine po JUS predpisano, koliko se lahko še skrčijo, je faza krčenja zelo pomembna. Pri krčenju tkanino najprej vodimo prek bobna, iz katerega para prebija

tkanino. Ta nato teče po kovinski plošči, dolgi 2 metra, ki je ogreta na 120°C. Nato pride takoj v stik s hladnim zrakom, ki ga vpihavamo v tkanino. Zaradi te trenutne temperature spremembe se tkanina krči tako po votku kot po osnovi.

DEKATIRANJE

Pri nas uporabljamo tri vrste dekatiranja. To je press dekatiranje, finish dekatiranje in parmanentno dekatiranje na decoclavu. Največ uporabljamo dekatiranje na finish dekatirki, kajti na tej dekatirki je najmanjša nevarnost leska na tkanini, ki ni zaželen. Tkanino uvajamo istočasno s tekačem (molton) in jo navijamo na perforiran valj. Uvajamo po dva kosa. Ko sta kosa navita, zapremo pokrov dekatirke in pričnemo s parjenjem. Čas parjenja je odvisen od vrste artikla. Po končanem parjenju tkanino ohlajamo na bobnu eno minuto in jo nato prek zlagalne naprave zlagamo na voziček. V glavnem imamo na tej fazi tri vrste napak, ki so najpogostejše: to je zadekatirano mesto, ker tkanina ni prišla navita na valj povsem v razširjenem stanju. Druga napaka je pretegnjeni votek zaradi nepazljivosti delavca, ko je tkanino uvajal. Tretja vrsta napake so odtiski od preje, ki se držijo tekača ali tkanine, pa pri uvajanju niso bili odstranjeni. Vse te napake se dajo v večji meri še nekako odpraviti, če so bile narejene na finish ali press dekatirki, ne dajo pa se odstraniti napake (zadekatirano), če je tkanina dekatirana na decoclavu.

PREGLED IN ADJUSTIRANJE

Kos, ki je prišel prek vseh faz, pregleda pregledovalka na končnem pregledu. Te morebitne napake, kot so rahli madeži, nopi, očisti, nekatere napake bonificira, večje napake pa izreže (da znak, da se na tem mestu reže). Če je kos prišel do končnega pregleda in se iz njega ne more dobiti zaželena kvaliteta, pa ima napake, ki so popravljive, ga pregledovalka vrne na fazo, kjer se ta napaka popravi. Kos, ki pa je bil pregledan, potuje na adjustiranje. Tu se kos navije na rolo ali pa se reže na trgovske kose in dvojeno navije na okvirčke. Vsak kos se vpiše v dobavno, s pomočjo katere skladišni delavci prevzamejo blago v skladišče.

Videli smo, da obstaja v oddelku oplemenitilnice veliko različnih faz, na katerih je ogromno možnosti za nekvaliteten proizvod. Samo z resnim delom vsakega posameznika je možno, da dobimo na koncu kose prve kvalitete. Posebno v zadnjem času je kvaliteta pogoj za dobro poslovanje organizacije, za dober ugled pri kupcih in posebno za ugled in sodelovanje z zunanjimi partnerji, katerim izvažamo naše blago.

JANEZ JERMAN
MARKO ZUPANČIČ

NOVO MESTO - gostitelj ZSMS 11. kongresa

Že lep čas se novomeški mladinci in mladinke pripravljajo na oktobrski mladinski kongres, ki bo letos v Novem mestu. V ta namen je poleg organizacijskih priprav mladina izpeljala široko javno razpravo o kongresnih dokumentih.

Tudi mladi v Novoteksu smo se vključili v predkongresne priprave z organiziranjem javne razprave na temo idejno-politično delo in izobraževanje, z razpravo o kongresnih dokumentih itd. Nadalje smo v sodelovanju s sindikatom opravili nekaj udarniških akcij, na katerih smo očistili našo delovno organizacijo in bregove Krke ob DO.

In organizacija kongresa?

Za kongres je odobrenih 6 milijonov novih dinarjev (kongresni dokumenti, bilteni, oprema prostorov itd.). Potrebno pa bo očistiti tudi zelenice, pločnike in urediti cestno signalizacijo.

Kongresa se bo udeležilo 430 delegatov, ki bodo nastanjeni v Domu Majde Šilc.

Glavne seje bodo v športni dvorani, ki bo za to priložnost posebej opremljena. V času kongresa bodo v Novem mestu tudi številne kulturne prireditve.

Mladi, pripravimo se! V oktobru bo dolenska metropola nad vse zanimiva in razgibana.

FRANC BREZOVAR

„TITOGRAĐ 82“

Kot udeleženka MDB „Marjan Kozina“ iz Novega mesta, imam zelo lepe spomine na poletje 1982.

Naša brigada je 5. junija odpotovala v Titograd, kjer smo kopali kanale za električno napeljava ter polagali asfalt, urejali naselje in mestne zelenice. Bili smo zelo mlada brigada, a kljub temu smo dosegali zelo dobre rezultate. Delo na trasi je bilo zelo težko, posebno še, ker je bila veika vročina.

Poleg dela na trasi smo se vključevali tudi v razne aktivnosti. Delovale so sekcije, npr.: filmska, politična seminarji, mladinske šole, teritorialna obramba itd.

Brigadirske večere smo organizirali sami, obenem smo pripravljali kulturne programe.

V Titogradu je bilo sedem mladinskih brigad iz cele Jugoslavije. Vse brigade so bile aktivne na vseh področjih kulturne življenja. Z vsemi bri-

gadami smo imeli skupne večere in uprizarjali zelo bogate predstave: od pesmi, folklore do gledališča. V naselju smo imeli tudi kinoteko, kjer so vrteli pretežno filme za mladi-
no.

Veliko nas je bilo prvič v brigadi. Kljub temu smo tudi mi morali biti pomoč na „požarstvu“, kot dežurni paviljona in hkrati za celo naselje. To nam ni bilo težko, saj smo dolžni varovati našo domovino. Imeli smo tudi „uzbuno“ in vsi smo morali teči na položaj ter čakati komando oz. povelje.

Ker sem želela iti v brigado, sem vse zadane naloge opravljala brez težav. Brigadirji so me prijazno sprejeli, v Titogradu pa sploh lepo dočakali. Bila sem namreč komandir. To delo sem uspešno opravljala.

Želim si še takih brigad in srečanj, kajti v brigadi se utrjuje bratstvo in enotnost, in čast vsakega mladince je, da se udeleži delovne akcije.

Razšli smo se veseli, hkrati pa tudi žalostni, kajti to je bilo skupno življenje Jugoslavije v malem.

Brigadirski Z-D-R-A-V-O!
RUŽA JOTANOVIČ

Prva počitniška kolonija

V letu, ko praznujemo 35-letnico delovne organizacije PRVA POČITNIŠKA KOLONIJA OTROK delavcev Novoteksa na Valeti pri Portorožu

Že dolgo smo razmišljali, da bi organizirali kolonijo za otroke delavcev DO Novoteks. Tako smo se nekateri člani socialne komisije in komisije za rekreacijo in šport odločili, da to stvar uresničimo. Akcija je stekla. Prostor za kolonijo je bil na Valeti pri Portorožu. Na razpis se je prijavilo 56 otrok. Kolonija je bila od 14. do 23. avgusta 1982. Na novomeški postaji se je zbralo 52 otrok od prvega do osmega razreda. Nekateri manjši so s solzami v očeh pozdravili svoje najbližje. Vodstvo tabora so sestavljali Vanda Kastelic, Slavko Dravinec, Jelka Habjan, Anica Štih, Jože Kralj in Miha Legan. Življenje na Valeti so otroci opisali v sestavkih, ki jih objavljamo.

NAŠ TABOR IN ŽIVLJENJE V NJEM

V soboto, 14. avgusta 1982, smo se odpeljali z avtobusom na taborjenje v Portorož. Po nekajurni vožnji smo prispeli na končno postajo, na Valetu. Šli smo v šotore. Čez nekaj časa

nas je piščalka poklicala na prvi zbor. Tukaj so nas porazdelili po skupinah. Najstarejša skupina pod vodstvom tov. Slavca si je nadela ime Gusarji, nekaj mlajši so postali Albatrosi pod vodstvom taborovodje Mihe, najmlajša skupina je dobila ime Delfini, vodila jih je tov. Vanda, ki je bila bolničarka. Nad skupino Galebi je bdela tov. Jelka. Na ples smo šli v torek in soboto zvečer. Pa ne vsi, samo starejši dve skupini. Iz tabora smo gledali Portoroško noč, ki je bila prvi dan našega bivanja. V sredo zvečer je bil družabni večer. Pekli smo hrenovke in klobase ter imeli kratek kulturni program. Nato so najmlajši odšli v šotore, večji pa smo se smejali smešnicam. Brez mazanja z zobno pasto ni šlo. Zjutraj, ko smo se zbudili, nas je vse peklo in srbelo, kratka, bili

smo kot klovni. V petek zvečer smo odšli v bližnji lokal, v Valetu, polni pričakovanja lepe glasbe, a smo se zmotili. Kdo pa v današnjem času še posluša valčke in polke, če izvzamemo starejše? Nihče! Zato smo bili razočarani in z jezo odšli v tabor. Sklenili smo, da se naslednje jutro s tovariši ne pogovarjamo. Zjutraj nas je pričakal hud vihar, ki je podiral šotore in raznašal stvari. Naša jeza se je spopadla z viharjem. Vihar je zmagal, jeza pa je bila premaga-

na. O nočni straži naj vam povem, da je bila kar naporna. Do polnoči so stražili tovariši, naprej pa mi, po dve uri. Težko je bilo premagati spanec in strah. Upam, da sem vam dovolj nazorno opisala vesele in žalostne trenutke v taboru. Vse je bilo v redu, le plaža je bila precej daleč; pa kaj, saj smo mladi. Naj pohvalim še kuharico in njeno dobro hrano. Ravno tako ne gre pozabiti tov. Jožeta, saj nam je on priskrboval hrano.

HIMNA TABORA NOVOTEKS NA VALETI

TU NA VALETI SMO NOVOTEKSOVCI,
ZBRANI SMO Z VSEH STRANI,
OJ, TU NA VALETI SMO NOVOTEKSOVCI,
KAKO NAM LUŠTNO JE.

TU NA VALETI SMO PRIJATELJI,
SE IMAMO RADI VSI.
IN Z DELOM ZDRUŽENI,
OJ, TU NA VALETI SMO VS I PRIJATELJI
V MORJU KOPANI.

TABOROVODJA TOVARIŠ MIHA JE,
KI VELIK ŠMINKER JE
IN RAD NAS IMA VSE,
OJ TABOROVODJA TOVARIŠ MIHA JE,
PA ŠE NAJLEPŠI JE.

ZA EKONOMA TOVARIŠ JOŽE JE,
KI KUPUJE NAM VSE,
ŠE VEČ KOT TREBA JE.
OJ, ZA EKONOMA TOVARIŠ JOŽE JE,
KI NAGLE JEZE JE.

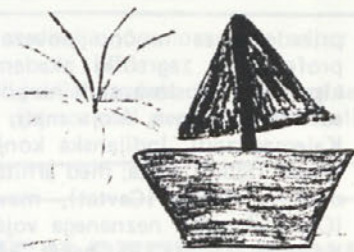
GUSARJI SMO PA NA SLAVCA VEZANI,
KI MAMI RAD POMAGA,
NA MORJE NE ZAHAJA.
OJ, GUSARJI PA SMO NA SLAVCA VEZANI,
KI VEDNO SE SMEJI.

VANDA PA VODI NAJMLAJŠO SKUPINO,
KI TAKO MAJHNI SO,
DA SPLJO S PRAVLJICO.
OJ, VANDA PA VODI NAJMLAJŠO SKUPINO
IN SKRBI DA ZDRAVI SMO.

JELKA PA VSAK DAN NASVETE NAM DELI
IN HRANO NAM DELI
IN ZRAVEN SE SMEJI
OJ, JELKA PA VSAK DAN NASVETE NAM DELI,
KAKO PRIDNI BI BILL.

MAMO PA TUDI IMAMO RADI MI,
KER KUHA DOBRO ZNA
IN VELIKO VEDNO DA.
OJ, MAMO PA TUDI IMAMO RADI MI,
ZA PLESATI PA NI.

TU NA VALETI SE IMAMO KOT DOMA
IN ŠE BOMO PRIŠLI,
ČE BO LE DRUŽBA TA.
OJ, TU NA VALETI SE IMAMO KOT DOMA,
ZATO HURA, HURA, HURA.

NATAŠA

POČITNICE OTROK DELAVCEV DO NOVOTEKS

Letošnje počitnice otroci delavcev Novoteks preživljamo v taboru na Valeti. Razvrstili smo se v skupine in si nadeli imena. Najstarejši se imenujemo Gusarji, vodi nas tov. Slavko Dravinec. Že navsezgodaj nas zbudi pisk taborovodjeve piščalke. Vsi zaspani se zberemo pod zastavo, kjer se dogovorimo, kako bomo preživeli dan, in si razdelimo naloge. Po zajtrku imamo prosti čas. V jedilnici se vsak po svoje zabavamo. Po kosilu se odpravimo na dolgo pot proti plaži. Kar pol ure je oddaljena od tabora, vendar nam čas hitro mine. Na plaži se mlački učijo plavat, starejši pa skačemo v vodo in se po svoje zabavamo. Tudi pot nazaj v tabor se nam ne zdi preveč dolga. Po večerji pa se začne pravo življenje. Enkrat smo že pekli hrenavke in obiskali Portorož. Ker smo se primerno obnašali, so nam voditelji obljubili ponoven večer v Portorožu. Žal pa obljube niso izpolnili. Bili smo razočarani in hkrati jezni. Vendar dnevi tečejo naprej in v dobri družbi se vse pozabi. Hudo nam bo, ko bo prišel avtobus in nas vse odpeljal v Novo mesto. Pa vendar bomo polni novih doživetij, izkušenj in prijateljstva.

GUSARJI

Iz sestavkov je razvidno, da so otroci pestro preživljali dneve na prvi počitniški koloniji otrok delavcev DO Novoteks na Valeti. Ob slovesu smo bili vsi enotnega mnenja, da je ta kolonija uspela. Vodstvo tabora se je trdno odločilo, da se bo ta oblika letovanja izvajala vsako leto, le da z nekaterimi dopolnitvami.

VODSTVO TABORA
Zbrāl MIHA LEGAN

Ostali prispevki iz počitniške kolonije pa prihodnjic

V DRUGEM TRIMESEČJU SO DAROVALI KRI

PREDILNICA NOVO MESTO

Barbič Karel (doslej že 25-krat), Pate Anton (24), Pate Jožefa (30), Mitag Brane (29), Rajak Mile (29), Kaferle Anton (17), Nadu Franc (35), Klemenčič Marjeta (17), Tomšič Cvetka (26), Parkelj Emil (26), Bajec Mirko (13), Lukše Anton (28), Florjančič Jožica (22), Kupljenik Pavle (39).

PRIPRAVA

Dvornik Marija (11), Udovč Marija (17), Barbič Karolina (23), Medle Marjeta (24), Gorenc Tončka (5), Iljaž Franc (31), Verček Marija (27), Sekula Martin (17), Sluga Franc (20), Kristan Alojz (32), Črnič Ivanka (6), Bukovec Peter (13), Džananović Fatima (5), Poglajen Avgust (16), Čučnik Milena (13), Florjančič Bojan (39), Župevec Anica (45), Merdanović Mirsad (19).

TKALNICA

Vaupotič Drago (16), Kocjan Anica (18), Gril Miha (21), Rapuš Alojzija (28), Pangre Pavla (14), Makše Stane (2), Korče Marija (23), Redek Rudi (22), Rudman Janez (4), Božič Franc (8), Primc Anton (11), Staniša Jože (12), Žučak Drago (10).

OPLEMENITILNICA

Matko Alojz (3), Rajar Majda (3), Gerzetič Milan (21), Murn Jožefa (19), Jerič Ivanka (21), Matoh Vera (5), Fideršek Majda (14), Pintar Franc (26), Stopar Vojan (10), Medic Marija (1), Murgelj Ana (7), Udovič Cirila (9), Bogolin Slavko (34), Zajc Anton (4), Gerzetič Milan (22), Vasič Dušan (28), Vovk Jožica (16), Klanščak Ljubo (9), Jerič Vesna (11), Kozjan Martin (36), Zupančič Magda (23), Kastelic Štefka (3), Rozman Janez (7), Prešeren Marija (11), Božič Štefka (8), Potočar Anica (14), Božič Karolina (2), Kranjc Marija (9), Kralj Ana (27), Drkušič Ljubica (6), Avsec Viktor (33), Golob Vida (16).

INVESTICIJSKO-VZDRŽEVALNI SEKTOR

Dravinec Slavko (24), Miklič Stane (15), Može Martin (27), Dragan Ivan (9), Lužar Ludvik (7), Kovšca Franc (14).

SKUPNE SLUŽBE TOZDA TKANINA

Staniša Ivan (8).

KONFEKCIJA NOVO MESTO

Vrščaj Jože (38), Grabljevic Boža (7), Drašler Marija (1), Vovko Duška (9), Smrekar Jože (40), Vidrih Marija (16), Žmavc Simona (18), Mišmaš Jože (38), Božič Duška (4), Glinšek Jožica (11), Strajnar Silva (5), Novak Jože (18), Mitag Jože (21), Adamlje Jožica (3), Škedelj Marija (17), Bedek Ana (6).

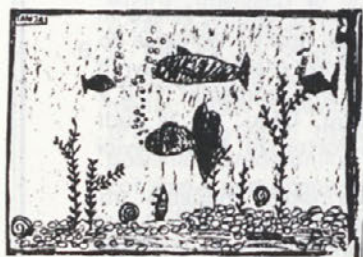
PREDILNICA METLIKA

Miklič Jože (13), Kerč Marjan (13), Ribarič Zdenka.

DELOVNA SKUPNOST SKUPNIH SLUŽB

Hrovat Stane (3), Medic Alojz (10), Kinčič Jože (27), Pucelj Jožica (4), Terzin Miroslava (5), Kovačič Danilo (72), Jerič Miha (7), Lamut Srečko (1), Turk Janez (15), Hrnčič Ana (10), Krakar Franc (23), Makše Martina (1), Šefman Vlado (15).

MILENA

TABOR

Naš tabor je na vzpetini nad Portorožom. Iz tabora je lep razgled na Portorož in njegovo okolico. Tabor ima veliko šotorov, jedilnico, kuhinjo in sanitarije. Hrana je dobra. Zajtrk imamo ob 7.30, kosilo ob 12. in večerjo ob 18. uri. Na plažo hodimo po kosilu. Tam se kopamo in sončimo pod nadzorstvom tovarišev, ki so zelo dobri. Imamo štiri skupine, ki so razvrščene po starosti. Najmlajša skupina pod vodstvom tov. Vande se imenuje Delfini, skupina pod vodstvom tov. Jelke se imenuje Galebi. Sta še dve skupini, tista pod vodstvom tov. Mihe se imenuje Albatrosi, ona pod vodstvom tov. Slavca pa Gusarji. Tukaj je zelo lepo.

NEZNANI UDELEŽENEC
TABORA

DOPISUJTE
V GLASILO
NOVOTEKS

ZGODILO SE JE V AVGUSTU

1. 8. 1943 je več tisoč Ljubljčanov, predvsem žensk, zbranih pred sodnimi zapori na Miklošičevi cesti zahtevalo, da fašisti izpustijo internirance in zapornike. Demonstrirali so kljub prepovedi.
2. 8. 1928 je bila v Zagrebu seja biroja CK KPJ, na kateri je bil sekretar mestnega komiteja KPJ za Zagreb, Josip Broz—Tito, imenovan za sekretarja PK KPJ za Hrvatsko.
3. 8. 1919 so italijanski fašisti in nacionalisti v Trstu napadli spreved 1600 delavskih otrok, ki so se vračali z izleta. V protest zoper ta napad in aretacijo delavcev je bila 4. in 5. avgusta organizirana v Trstu splošna stavka. V spopadih med stavkajočimi in fašisti je bilo več ranjenih. Fašisti so razdeljali slovenski Narodni dom, slovensko šolo, uredništvo lista Edinost, vojaštvo pa je zasedlo Delavski dom.
4. 8. 1938 je v kamnolomu Ribnica na Pohorju začelo stavkati 270 delavcev, ker podjetje ni hotelo skleniti kolektivne pogodbe z njimi. Po enajstih tednih je stavka uspela ob podpori široke slovenske javnosti. Med drugim je bil ustanovljen odbor za pomoč otrokom stavkajočih delavcev.
5. 8. 1895 je umrl Friederich Engels, ki je skupaj s Karlom Marxom utemeljil historični materializem in znanstveni socializem. Aktivno je sodeloval v revoluciji leta 1848 ter v organizaciji zveze komunistov v I. in II. internacionali. Skupaj z Marxom je napisal „Sveto Družino“, „Nemško ideologijo“ in „Komunistični manifest“. Je avtor temeljnih del historičnega materializma in dialektike prirode („Anti—Duehring“, „Ludwig Feuerbach in konec nemške klasične filozofije“, „Izvor družine, privatne lastnine in države“ in „Dialektika prirode“). Po Marxovi smrti je urejal njegovo zapuščino in pripravil za tisk drugi in tretji zvezek „Kapitala“.
6. 8. 1945 so na japonsko mesto Hirošimo Američani vrgli atomsko bombo. Od 344.000 prebivalcev jih je takoj umrlo 80.000, pozneje pa za posledicami radiacije in eksplozije še več kot 120.000.
7. 8. 1945 se je v Beogradu začelo III. zasedanje AVNOJ. Potrdilo je vse sklepe predsedstva od II. zasedanja dalje, preimenovali so AVNOJ v začasno ljudsko skupščino in člane v ljudske poslance. Skupščina je med drugim sprejela resolucijo o naših pravicah za področja, ki so bila po prvi svetovni vojni dodeljena Italiji, sprejela je zakon o ustavodajni skupščini, o volilnih imenikih, o volitvah ljudskih poslancev in zakon o državljanstvu. Potrdila je ustanovno listino Združenih narodov in statut mednarodnega sodišča.
8. 8. 1945 je bilo ustanovljeno mednarodno sodišče, ki naj bi obsodilo največje vojne zločince.
9. 8. 1945 so Američani vrgli drugo atomsko bombo, tokrat na japonsko mesto Nagasaki.
10. 8. 1944 je 1. SNOUB Toneta Tomšiča iz 14. divizije NOV napadla nemško postojanko v Šmarjah pri Jelšah. Zaradi hitre intervencije močnih sovražnikovih sil iz Grobelnega, ki jih 13. SNOUB Mirka Bračiča ni mogla zadržati, je 1. brigada uničila le železniško postajo in osvobodila 23 političnih zapornikov.
11. 8. 1844 je umrl slovenski jezikoslovec, najpomembnejši predstavnik starejše romantične znanstvene šole pri Slovencih, Jernej Kopitar. Na Dunaju je bil cenzor za slovenska in novogoriška dela in kostur dvorne knjižnice. Izdal je prvo, v nemškem jeziku pisano, znanstveno slovnico slovenskega jezika (1808—1809), ki temelji na proučevanju ljudskega govora in jezikoslovnega razvoja.
12. 8. 1944 se je začel dvodnevni sestanek med Titom in Churchillom. Tito je odklonil predlog, naj se sestane s kraljem Petrom, potrjen je bil sporazum o zavezniški pomoči NOVJ. Jugoslaviji je bila priznana pravica do Istre, ne pa tudi do Trsta.
13. 8. 1981 je umrl Stevan Doronski, ugledni revolucionar, eden dolgoletnih tesnih sodelavcev tov. Tita, član predsedstva SFRJ in predsedstva CK KPJ.
14. 8. 1942 so italijanske sile začele obkrožati Kočevski rog, kjer so bili CK KPS, glavno poveljstvo slovenskih partizanskih čet, IO OF in bolnišnica 5. grupe odredov.
15. 8. 1883 se je rodil največji jugoslovanski kipar Ivan Meštrovič. Kiparstva se je učil v Splitu, na Dunaju, v Parizu in Rimu. Začel je v dunajski secesiji, se navdihoval ob bizantinskem, gotskem in črnem kiparstvu. Težil je predvsem k monumentalnemu ekspresionizmu in si prizadeval za močno povezanost z arhitekturo. Kot profesor na zagrebški akademiji je močno vplival na kiparstvo jugoslovanskih narodov. Najpomembnejša dela so: Velika vdova, Moja mati, Spomin, Zmagovalec (na Kalemegdanu), Indijanska konjenika (v Chicagu), Grgur Ninski (Split), Pieta; med arhitekturnimi deli pa grobnica družine Račić (Cavtat), mavzolej družine Meštrovič (Otavice), grob neznanega vojaka na Avali, Meštrovičev Kaštelat (Split) in načrt za Njegošev mavzolej na Lovčenu. Umrl je leta 1962.
16. 8. 1881 se je rodil Vekoslav Špindler, kulturni delavec, politik, časnikar, pisatelj in prevajalec. Najbolj se ga spominjajo v Celju in Mariboru, kjer je bil dejavni steber prebujajočega se slovenstva. 1901 je po izključitvi iz mariborske gimnazije objavljal revolucionarne pesmi v časniku Delavec — rdeči prapor, ki ga je v Trstu izdajal Etbin Kristan s tovariši, v letih 1905 in 1906 je bil glavni urednik Domovine v Celju, nato osem let glavni urednik Narodnega lista, prav tako v Celju. 1906 je spisal in izdal programsko brošuro Štajerski Slovenci, kaj hočemo, nato je izdal sedem letnikov slovenskega kmečkega koledarja, deset zvezkov Ljudske knjižnice (tudi sam je napisal nekaj knjižic). V Mariboru je ustanovil Zvezo kulturnih društev (bil je njen tajnik, nato predsednik), ki je združevala nad 300 naprednih kulturno-prosvetnih društev ter ljudskih knjižnic. Izdal je tudi pesniško zbirko.
17. 8. 1961 je umrl slovenski kipar Jakob Savinšek, star komaj 39 let. Študiral je na umetniški akademiji v Ljubljani in 1950 končal specialko pri prof. Kalinu. Iz začetnega ekspresivnega realizma je prešel v trdno sintetično kiparsko formo in nato v simbolno stilizacijo, ki se približevala abstraktni oblikovni čistosti linije in ploskve. Preizkušal se je v glini, bronu, kamnu, železu in betonu. Pritegnil ga je portret, zgodaj razvito nagnjenje do monumentalnosti pa je prišlo do izraza predvsem v javnih spomenikih: Ivan Tavčar na Visokem, spomeniki NOB v Novem mestu, Kočevju, Črnomlju, Celju. Bil je tudi pobudnik Forma vive v Seči pri Portorožu, Kostanjevici na Krki ter na Ravnah.
18. 8. 1942 je gestapo po zverinskem mučenju ubil partijskega delavca, narodnega heroja Jožeta Lacka. Lacko je kot član CK KPS takoj po prihodu Nemcev leta 1941 začel organizirati OF in vstajo v okolici Ptuja. Nacistom je padel v roke zaradi izdaje.
19. 8. 1975 se je v Columbu končala 5. konferenca šefov držav in vlad neuvrčenih držav.
20. 8. 1936 so v Kranju delavci tekstilne tovarne Jugočeška začeli stavkati, kar je sprožilo val stavk za izboljšanje življenjskih in delovnih razmer v slovenskih tekstilnih tovarnah. Ko je splošna stavka dosegla vrhunec, je zajela skoraj 8500 delavcev.
21. 8. 1958 je umrl skladatelj Stevan Hristić. Njegovo najpomembnejše delo je svetovno znani balet „Ohridska legenda“. Pisal je tudi simfonične suite, uverture, pesmi ter klavirske in violinske skladbe.
22. 8. 1964 je bila ustanovljena mednarodna organizacija Rdečega križa.
23. 8. 1939 sta Nemčija in Sovjetska zveza v Moskvi podpisali nenapadalno pogodbo in protokol o delitvi interesnih sfer. S sovjetske strani sta pogodbo podpisala Stalin in Molotov, z nemške strani pa Hitlerjev zunanji minister Ribbentrop.
24. 8. 1941 so Nemci prvič streljali talce na notranjem dvorišču sodnih zaporov v Mariboru. Ta dan so ustrelili Rudolfa Babiča, Franca Ekarta, Leopolda Grahka, Eda Grobelnika, Slavo Klavoro, Svetozarja Kočevarja, Jožeta Kovača, Slavka Šlandra, Jožeta Tovornika in Franja Vrunča.
25. 8. 1940 je Zveza delovnega ljudstva za Ljubljano organizirala v Dobravi pod šmarno goro množično zborovanje. Orožniki so zborovalce razgnali, tako da se je zborovanje nadaljevalo po skupinah.
26. 8. 1943 je kljub italijanskim protestom nemška vojska vkorakala brez odpora v Ljubljansko pokrajino in Slovensko primorje ter zasedla progí Ljubljana—Trst in Podbrdo—Gorica.
27. 8. 1943 so partizanske enote osvobodile Jajce, v katerem se je nastanil glavni štab NOV in POJ.
28. 8. 1944 je kralj Peter II. na predlog emigrantske vlade odvil poveljstvo Draži Mihajloviču in priznal Josipa

Broza—Tita za edinega voditelja jugoslovanskih odpor-
niških sil.

30. 8. 1941 je na Brdu pri Ljubljani začela delovati ilegalna
tiskarna Podmornica. V njej so med drugim tudi tiskali

Delo, glasilo CK KP Slovenije.

31. 8. 1936 se je v Ženevi začel svetovni mladinski kongres.
Udeležilo se ga je 450 delegatov iz 36 dežel. Jugoslovansko
9-člansko delegacijo je vodil Ivo Lola Ribar.

ZGODILO SE JE V SEPTEMBRU

1. 9. 1944 je bil z ukazom maršala Jugoslavije Tita povišan komandant NOV in POS generalmajor Franc Rozman—Stane v čin generallajtnanta.
2. 9. 1945 je Japonska podpisala popolno kapitulacijo.
3. 9. 1931 je v Beogradu kralj Aleksander I. Karadjordjević objavil oktroirano ustavo, s katero je uzakonil centralizem, vsa oblast pa je bila dana kralju.
4. 9. 1951 je umrl ameriški pisatelj slovenskega rodu Louis Adamič. Padel je kot žrtev nepojasnjenega atentata, star 53 let. Rojen je bil v Blatu pri Grošupljem, nižjo gimnazijo je obiskoval v Ljubljani, s 14 leti pa je odšel v Ameriko. Tam je zaslovel s prvim romanom „Dinamit“. Z naprednimi mislimi je vplival na ameriško javno življenje in ves čas ohranil zvezo z domovino. Pravilno je ocenil NOB v Jugoslaviji in pomagal razgaliti delovanje narodnih izdajalcev. Pisal je v angleškem jeziku, mnoga njegova dela pa so prevedena v slovenščino: „Smeh v džungli“, „Vrnitev v rojstni kraj“, „Vnuki“, „Orel in korenine“ in druga.
5. 9. 1973 se je začela 4. konferenca neuvrčenih držav v Alžiru: udeležilo se je je 76 voditeljev držav članic, 9 držav opazovalk in 15 delegacij osvobodilnih gibanj.
6. 9. 1961 se je v Beogradu končala 1. konferenca voditeljev neuvrčenih držav, na kateri so sprejeli naslednje dokumente: poziv k svetovnemu miru, deklaracijo voditeljev držav in vlad o ustanovitvi gibanja neuvrčenosti ter poslanico predsedniku Kennedyju in premieru Hruščovu kot apel k popuščanju mednarodne napetosti.
7. 9. 1964 sta predsednik Tito in predsednik Romunije Ceorghiu Dej slovesno odprla začetek gradnje hidroenergetskega in plovnega sistema Djerđjap, največjega tovrstnega objekta v Evropi.
8. 9. 1900 je bil rojen slovenski revolucionar in politik Miha Marinko.
9. 9. 1792 se je rodil slovenski slikar Matevž Langus, portretist ljubljanske družbe Prešernovega časa in pesnikov prijatelj (portret Primčeve Julije, Matije Čopa idr.), zastopnik bidermajerskega meščanskega slikarstva.
10. 9. 1943 so enote XIV. divizije v Grčaricah pri Kočevju po treh dneh hudih bojov uničile glavni četniški odred v Sloveniji.
11. 9. 1943 je bil na Vogarskem pri Gorici ustanovljen narodnoosvobodilni svet za Primorsko Slovenijo kot najvišji politični in oblastni organ narodnoosvobodilnega gibanja. Predsednik sveta je bil dr. Jože Vilfan, podpredsednik France Bevk in tajnik Aleš Bebler.
12. 9. 1943 je na vojaškem letališču blizu Gorice oddelek VOS uničil 98 sovražnih letal, hangerje in več letalskih motorjev. Eno od letal je zaplenil, da so z njim trosili letake nad Gorico.
13. 9. 1959 je kot prvo vesoljsko vozilo brez človeške posadke pristala na Mesecu sovjetska vesoljska ladja „Lunik II“, kamor je ponesla zastavice z grbom SZ in napisom „ZSSR, september 1959“. To je bil prvi uspešni kozmični polet z Zemlje na neko drugo nebesno telo.
14. 9. 1944 je bil ustanovljen partizanski pevski zbor „Srečko Kosovel“, ki je dosegel na mnogih koncertih in turnejah izredne uspehe. Leta 1946 je kot prvi partizanski pevski zbor gostoval v Parizu.
15. 9. 1908 se je rodil slovenski pisatelj Miško Kranjec.
16. 9. 1943 je vrhovni plenum OF kot najvišji predstavnik ljudske oblasti slovenskega naroda izdal razglas o priključitvi Slovenskega primorja k svobodni Sloveniji v okviru svobodne in demokratične Jugoslavije.
17. 9. 1890 se je v Zakojci pri Cerknem rodil slovenski pisatelj France Bevk.
18. 9. 1918 je bila v Ljubljani ustanovljena Narodna galerija. Največ zaslug za ustanovitev te pomembne kulturne

ustanove sta imela tedanji ljubljanski župan Ivan Hribar in slikar Rihard Jakopič.

19. 9. 1941 sta se v Struganiku pri Valjevu sestala komandant GŠ NOV Jugoslavije Josip Broz — Tito in komandant četnikov Draža Mihajlović. Slednji je odbil predlog Josipa Broza—Tita o skupnem boju partizanov in četnikov proti okupatorju z izgovorom, da še ni čas za to. Prišlo je le do ustnega sporazuma o nenapadanju in o „lojalnem“ obnašanju četnikov proti partizanom.
20. 9. 1941 so Nemci požgali prvo slovensko vas, Rašico pri Ljubljani, njene prebivalce pa izselili. To je bil odgovor na uspeh Rašičke čete, ki je dva dni poprej v boju ubila šest okupatorjevih vojakov.
21. 9. 1860 je umrl eden najpomembnejših filozofov 19. stoletja, Arthur Schopenhauer, star 72 let, ki ga poleg Nietzscheja in Bergsona prištevamo med filozofe iracionalistične smeri. V svojem glavnem delu „Svet kot volja in predstava“ je v nasprotju z nemško klasično filozofijo menil, da je temelj sveta iracionalna volja, ki je večno nezadovoljena, zato je življenje neskončno trpljenje. Rešitev vidi v kontemplaciji in mirvani po vzoru indijskega budizma. Precejšen vpliv je imel na meščansko svetobolje 19. stoletja, med drugim tudi na J. Stritarja.
22. 9. 1960 je v New Yorku predsednik Tito na 25. zasedanju generalne skupščine OZN imel govor, v katerem je zahteval odločno akcijo zoper zaostrovanje mednarodnega položaja in ostanke kolonializma ter se zavzel za čim hitrejšo razorožitev.
23. 9. 1942 so partizani sestrelili prvi nemški bombnik v Sloveniji.
24. 9. 1862 je umrl slovenski pesnik in nabožni pisatelj Antoñ Martin Smolšek. Pisal je poučne pesmi in izdal zbirko poezij „Pesmi na Koroškem in Štajerskem znane“; ustanovil je zbornik „Drobtinice“ in se zavzemal za ustanavljanje nedeljskih šol in širjenje ljudske prosvete. Bil je zaslužen za prebujanje narodne zavesti v boju proti ponemčevanju na Štajerskem.
25. 9. 1943 se je začela prva faza nemške vojaške operacije „Wolkenbruck“, ki je zajela Kras in Vipavsko dolino.
26. 9. 1967 je umrl revolucionar in publicist Ivan Regent. Ob svoji smrti je bil najstarejši slovenski komunist. Bil je tudi eden od ustanoviteljev KP Italije. Urejeval je Delavski list, leta 1920 pa je ustanovil in urejeval napredni časopis Delo. V letih 1923 — 1927 je bil sekretar pokrajinske organizacije KP za Julijsko krajino. Do leta 1944 je bil v emigraciji v SZ, po vrnitvi v Jugoslavijo pa je 1945 postal član CK UK Slovenije. Na 5. kongresu je bil izvoljen za člana CK KPJ. Bil je tudi poslanec zvezne in republiške skupščine in minister v vladi SRS.
27. 9. 1943 so v ofenzivi proti osvobojenemu ozemlju, ki je nastalo po kapitulaciji Italije, nemške čete prodrle do morja in vkorakale v Split.
28. 9. 1944 so se predstavniki SZ in maršal Tito dogovorili o skupnih operacijah NOV in Rdeče armade v vzhodnem delu Jugoslavije. Sovjetska vlada je izjavila, da bodo njene čete spoštovale ljudsko oblast in se takoj po opravljenih operativnih nalogah umaknile iz Jugoslavije.
29. 9. 1948 je umrl slovenski pesnik Igo Gruden. Njegovo delo je raslo od subjektivistične lirike k narodnostno-socialni. V ciklih pesmi Celica številka 5, V pregnanstvo, Visko, Padova, Rab, Afrika, Slovenska zemlja je ustvaril pretresljivo pričevanje o nečloveškem trpljenju in neuničljivem upanju v zmago. Pesmi so izšle v zbirki „V pregnanstvo 1945“.
30. 9. 1946 je zavezniško sodišče v Nuernbergu obsodilo na smrt 12 najhujših zločincev, druge pa na daljše zaporne kazni. To je bil prvi sodni proces v zgodovini mednarodnih odnosov, na katerem so agresijo obsodili kot zločin zoper človečnost.

MODNI UTRINKI S SEJMA JEANS MODE V KÖLNÜ

Sejem jeansa v Kölnu je tovrstni največji sejem v Evropi, če ne na svetu. V dveh velikih halah razstavljajo znane firme iz vsega sveta svoje najnovejše zamisli. Vsi so si enotni: jeans ni več samo „blue jeans“ (modri jeans), barve postajajo intenzivne, žive: smaragdno zelena, turkizna, intenzivna roza, rumena, rdeča, oranžna. Poleg te žive grupe je aktualna grupa spranih, pastelnih barv. Vse skupaj daje vtis, da je modri „neizprani“ jeans v modnem svetu za leto 1983 popolnoma pozabljen.

Vsi modeli morajo delovati ponošeno, udobno, ležerno. To potrjuje tudi novi material, ki se imenuje „fade-outs“ (angl.), kar pomeni obledeli izgled. To je enojno platno, tiskano z obeh strani z različnima barvama. Npr. na eni strani z rumeno, na drugi strani z rdečo, pa na eni strani turkizno, na drugi pa z modro purpurno itd. Izgled je a'la double face (dabl fejs), kar pomeni dvojni izgled. Ta material se pojavlja v hlačah, krilih in jaknah.

Veliko firm še naprej forsira ozke kavbojke (cigareta linija), kar pa ne pomeni, da carotta (karota-korenček) izginja. Še vedno je prisotna in to z novo dolžino hlač, ki segajo do gležnja (7/8 dolžina). Capri (3/4), ki se končajo pod kolenom, so prav tako prisotne, pa stil Marilyn Monroe (popete preko bokov in stegen, segajoče preko meč), pa „klošard“ (potepuh po francosko) hlače, ki so v pasu visoke in močno nabrane, spodaj ozke in obvezno „prekratke“.

Za moške so bermude postale obvezni sestavni del poletne garderobe, za ženske pa kratke (shorts-sorts) „vroče hlačke“ z zavihanimi hlačnicami.

Mini kril je vse več in več, ne samo na sejmu, tudi na ulicah jih je polno.

Na moških platnenih hlačah je vse več žepov in raznih našitkov, tako da spominjajo na delovne hlače.

Jakne so v glavnem v western in motor-stilu, kratke, dolge in široke.

JANA

Nekaj modnih nasvetov za spretne roke, ki ljubijo pletenine

Kmalu bo hladno in zopet se bomo oblekli v tako priljubljene stvari kot so pletenine. Če imate od prejšnjih let pleteno oblekico, jo skrajšajte.

TASSE

do kolen. Okrasite jo s cofki ali pa s pletenim dvojnimi ali enojnim ovratnikom v kontrastni barvi.

Da vas spomnim na modne barve. Te so: TEMNEJŠA TURKIZNA, niansa na MODRO IN ZELENO, gorčično (ZENF) RUMENA, močna barva CIKLAME, VIJOLIČASTA, močna MODRA ter še vedno BORDO in živahno RDEČA,

podobna našemu dobremu CVIČKU.

Tudi pletenine naših malčkov spremenite v modne. Našajte jim rese iz volne. Lahko naredite raznobarne cofe ali pa se poslužite vezenja z debelejšo iglo.

Lahko tudi zamenjate stare gumbje za nove, večbarvne in to živobarvne. Pa kar na delo, zima bo kmalu tu!

Doma narejena šolska torbica

tkanino. Potrebujemo 1,30 metra blaga širine 90 cm, 35 cm dolgo zadrgo in dve sponki za naramnice. Kroj narišite v naravni velikosti na papir ali pa kar na blago. Mere na risbi so podane v cm. Dodajte 1 cm za šive in izrežite. Vse izrezane dele obšijte s cik – cak šivom.

Velikosti žepov so lahko poljubne. Veliki žep meri približno 27x16 cm, okrogli ima premer 12 cm, stranski pa 7x16 cm. Lahko so tudi poljubne oblike.

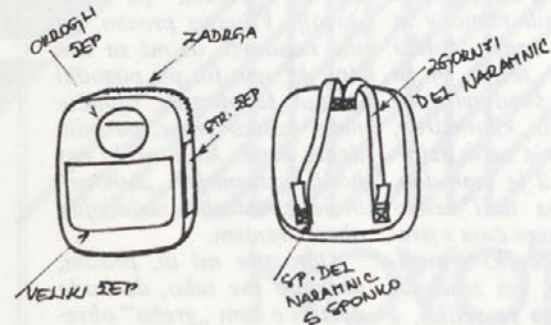
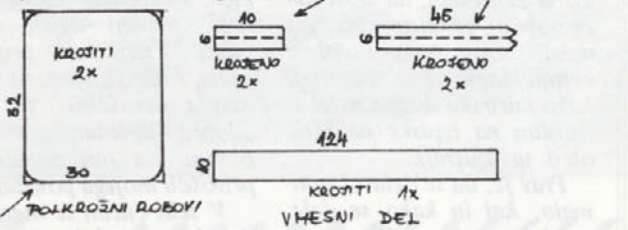
Torbica za našega šolarja je zelo enostavna za izdelavo.

Uporabimo lahko enobarvno platno, ali jeans, tudi žamet, lahko pa črtasto ali večbarvno

Najprej našijte žepje na vse dele. Na notranji del našijte naramnice, katere s križ – kraž šivom močno prišijete. Nato vse osnovne dele sešijemo. Na vrhu med notranjim delom in stranskim pustimo 35 cm odprtine, kjer zašijemo zadrgo.

- 1) ZA ŠIVE DODATI 1 CM
- 2) MERE V CM

Spoštovani tov. Brodar!

Že dlje časa sem se pripravljaj, da bi napisal tole pismo, pa sem okleval in si mislil, da bodo že vse skupaj pozabili. V soboto sem bil v Mirni peči, bila je gasilska veselica, in sem tudi tam poslušal razne komentarje na račun mojega dela (kurir) v podjetju.

Torej že takrat, ko sem bil še tam, potem na zboru delavcev in na podlagi tega še izven podjetja, se govori o nekakšnem „grehu“, ki sem ga naredil s tem, da sem priskočil na pomoč, da je lahko delavec, ki sem ga zamenjal, izkoristil svoj redni letni dopust. Če je bila ta pomoč res nujna, presodite v podjetju, o upravičenosti in pomenu tega in takšnega dela pa obvestite delavce. Torej zahtevam, da se delavce obvesti, zakaj sem jaz tam delal, zakaj sem hodil z avtom domov (ne zasebno), kako kurirska služba poteka, (mislim na izpiske na SDK ob 6. uri zjutraj).

Prav je, da se delavci zanimajo, kaj in kako se dela, vendar se mi ne zdi prav, da so se spotaknili ravno v ta primer, ko imajo toliko vsakodnevnih, težjih in za podjetje bolj škodljivih primerov. Koliko kilometrov, ur in uničevanja vaših oziroma naših vozil je vsak dan, poleg tega pa tudi veliko zamud delovnega časa s strani nekaj delavcev, ki so angažirani pri teh, res zasebnih opravilih. Tega je veliko, a delavec izza stroja ne opazi, kdor pa za to ve, oziroma bi moral vedeti, pa zatiska oči.

To sem napisal zato, ker

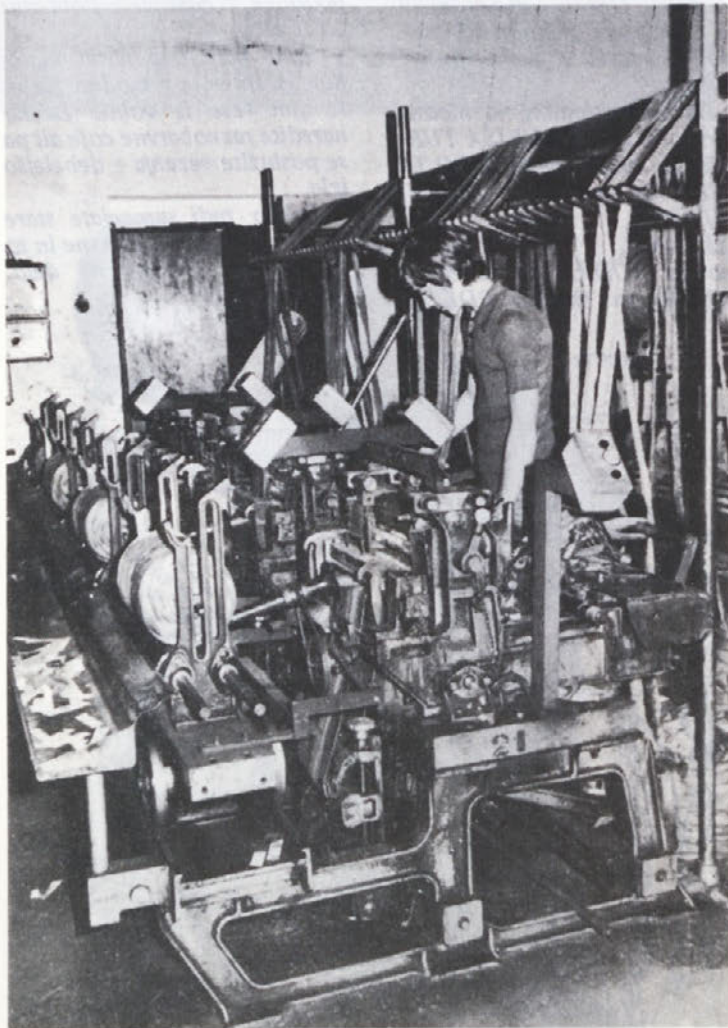
smatram, da s tem, da je avto po drugi uri pri meni v senci „počival“, ni bilo storjenega nič takega, kar bi se mi lahko očitalo. Prevoženih ni bilo nič več kilometrov, kajti iti domov, pa zjutraj gredoč vzeti izpiske, je ceneje, kot pa iti v podjetje in drugi dan nazaj v mesto. Vem, da je tak red, da morajo biti vozila v tovarni, vendar so po dogovoru tudi izjeme, če ni pri tem narejena škoda za podjetje. Zelo neprijetno mi je, da je do tega prišlo, kajti poleg denarja, ki ga sicer zelo potrebujem, je bila v meni zavest, da sem v sili priskočil na pomoč in ta me je kljub vročini in težavam, ki sem jih v zvezi z njo imel, gnala naprej, in rekel sem si, da moram, obljubil sem. Pa še nekaj me je gnalo naprej. Ko sem prišel med moje stare sodelavce, sem se počutil še bolj vaš, in ti pristni odnosi vseh, s katerimi sem kontaktiral, so mi dajali novih moči. Vsem tem prisrčna hvala, onim drugim, ki so mi morda nevoščljivi, da tako „dobro izgledam“, pa naj povem, da jim ne bi rad privoščil mojega položaja.

V sebi čutim še marsikaj, da bi povedal, pa bodi dovolj. Vljudno prosim, da me razumete in mi za dva dni, ki sem jih po pogodbi dolžan še opraviti, obračunate, koliko znesa, pa bom denar vrnil, kajti ne bi rad hodil vznemirjat „duhove“ in se izpostavljat nadaljnjim obrekovanjem.

Oprostite mi in, prosim, ukrenite vse tako, da bodo delavci o tem „grehu“ obveščeni.

Tovariški in prijateljski pozdrav!

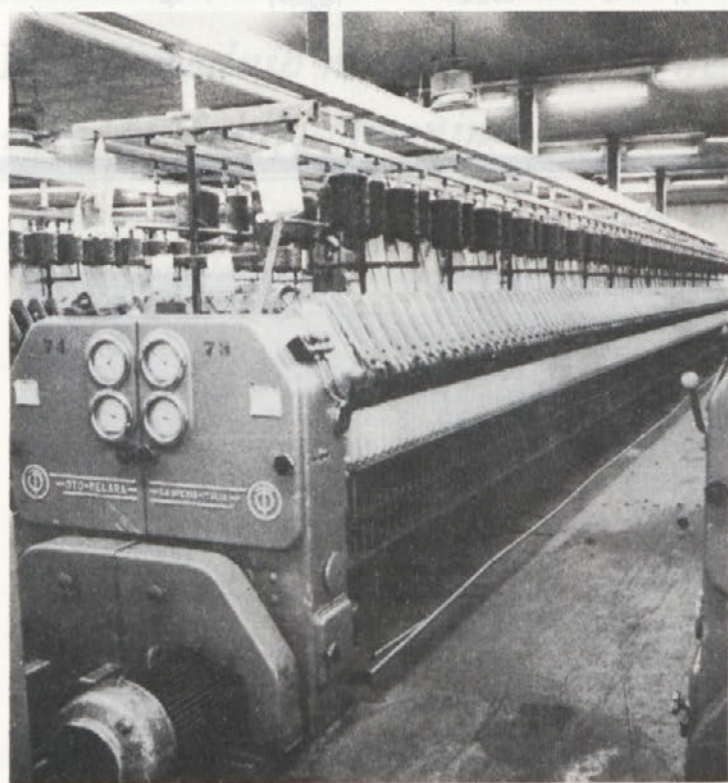
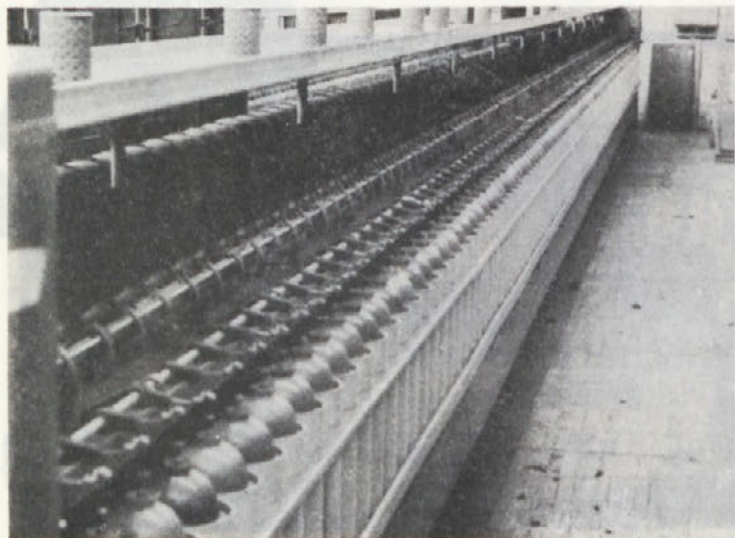
JUSTIN KRANJČIČ, l.r.

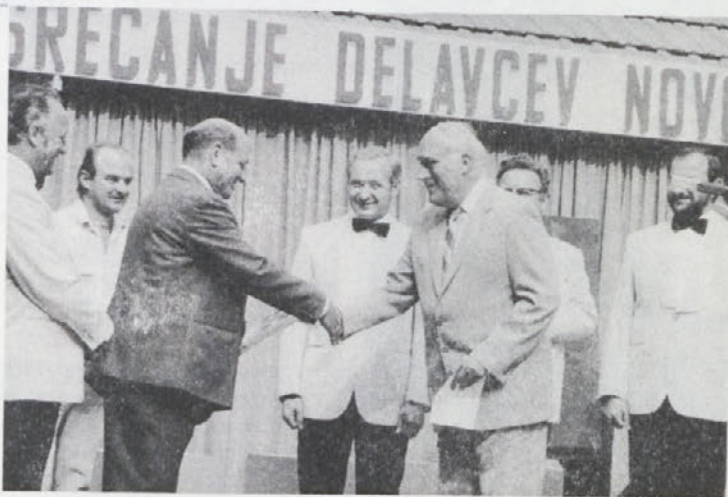

DOPISUJTE
V
GLASILO
NOVOTEKS

GLASILO TEKSTILNE TOVARNE NOVO MESTO
NOVOTEKS

Ne pozabimo: brez dobrega obveščanja ni uspešnega samoupravljanja! Sodelujte v glasilu domače delovne organizacije!

NOVOTEKS

In kaj menite vi?

Prejeli smo pismo našega dolgoletnega, sedaj upokojenega, sodelavca tov. Justina Kranjčiča.

Tov. Kranjčiču se opravičujemo za neodgovorno presojanje in govornice, ki jih omenja v svojem pismu, katere so krožile med nekaterimi našimi sodelavci, ko nam je v stiski z velikim razumevanjem in pripravljenostjo priskočil na pomoč. Kranjčiča smo zaprosili, da bi nadomestil odsotnega delavca v času letnega dopusta. To se pravi, da je Kranjčič v času letne pripeke opravljal delo, za katero tudi zasluži nagrado, in ne samo nagrado, pač pa naše priznanje in hvaležnost.

Prepričani smo, da so naši delavci (ki so danes upokojeni, pred tem pa so velik del svojega življenja preživeli med nami, z nami živeli in delali ter soustvarjali, vložili del sebe v vse ono, kar se danes imenuje Novoteks), ponosni na vsak doseženi uspeh in napredek delovne organizacije. Ni jim vseeno kako živimo in gospodarimo, ker v sebi čutijo, tako kot mi, kot da so še vedno v delovnem utripu za večjo produktiv-

nost, za kvaliteto, za ugled Novoteksa. Trdno verjamemo, da bi nam, v kolikor bi se znašli v težavah, takoj priskočili na pomoč z delom in dragocenimi izkušnjami, tako, kot nam je priskočil na pomoč tudi Justin Kranjčič.

Tov. Justina smo povabili in ga zaprosili za nekajdnevno pomoč. Razumel je naše potre-

Udarniško delo za čisto okolje

V okviru praznovanja 35-letnice delovne organizacije smo se dogovorili, da z udarniškim delom počistimo tovarniško dvorišče, zelenice in neposredno bližino tovarne izven ograje. Organizacijo očiščevalne akcije sta prevzela sindikat in mladina Novoteksa. Dogovorjeno je bilo, da bo prva delovna akcija v soboto, 28. avgusta, s pričetkom ob 6. uri (s ponovit-

vijo med tednom za tiste delavke in delavce, ki se v soboto te akcije ne bi mogli udeležiti).

Delovna akcija je proti pričakovanju zelo dobro uspela. Ob 6. uri zjutraj se nas je zbralo okoli 60 prostovoljcev z glavnim direktorjem na čelu. IVS je pripravil potrebno orodje – nekateri so se z orodjem oskrbeli že doma – ter nas razporedil na delovišča. Najštevilnejša skupina je čistila del ob Krki in ves prostor izza tovarniške ograje. Manjše skupine so bile razporejene na čiščenje nesnage pri predilnici, med barvarno in IVS, med tkalnico in oplemenitilnico ter prostora pred upravno stavbo.

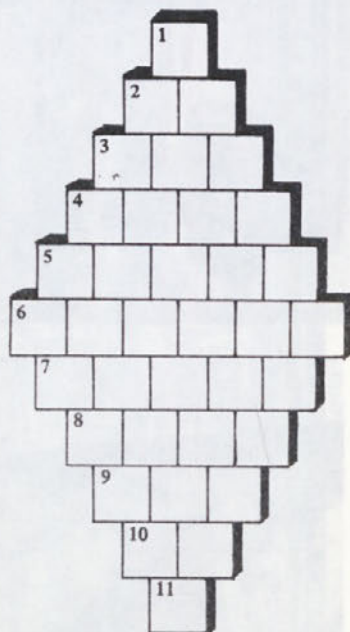
Z veseljem in izredno delovno vneto je delo hitro teklo. Nekateri so ta dan naredili neprimerno več kot kdajkoli doma. Drug drugega smo vzpodbujali in hitro smo napredovali. Planirali smo 3 do 4 ure intenzivnega dela in v tem času smo tudi opravili vsa predvidena dela in še več. Akcija je bila zaključena ob 10. uri. Lepo je bilo videti opravljeno delo. Za prostovoljci ni ostalo drugega kot red in čistoča. Prav bi bilo, da bi tak red vsi uporabniki prostorov v Novoteksu tudi vzdrževali, saj je vendar tovarniški prostor naš prostor, v katerem preživimo skoraj tretjino svojega življenja.

MIHA LEGAN

be in, čeravno ne najbolj zdrav, je prihajal in delal to, kar je znal in kar je delal, predno se je upokojil. To delo pa ni niti lahko, da ne omenjamo odgovornosti, saj vsakemu ne moreš zaupati; prav zato smo menili, da je prav, da to delo opravlja človek, ki to zna in v katerega imamo zaupanje.

Hvaležni smo tov. Justinu za veliko pripravljenost in delo, ki ga je opravil, in se mu ponovno opravičujemo za govornice nekaterih neodgovornih delavcev naše delovne organizacije.

Vreteno

1. rimska številka 50
2. pivo
3. severni ali južni tečaj
4. merska enota za papir
5. dolenska reka
6. nekdanji vojaški čin
7. priimek vodje ene izmed prodajaln Novoteksa
8. prostor ob vodi
9. kraj nad Novim mestom (Kuzarjev ...)
10. simbol za lahko kovino
11. samoglasnik

Če ste v juljski številki pravilno rešili vreteno, ste dobili:

1. R 2. RA 3. ORA 4. ROLA
5. OLTAR 6. LEOTAR 7. TOLAR
8. LOTA 9. LOT 10. TO 11. O

Pri reševanju vretena vam uredniški odbor želi prijetno razvedrilo.

Popravek

V avgustovski številki našega glasila se je ponovno poigrjal škrat in nam jo je zagodel tako, da smo napačno dolžni popraviti.

V objavljenem prispevku pod naslovom OD MEJNIKA DO MEJNIKA na četrti strani glasila v zgornjem desnem kotu, kjer je objavljen tabelarni pregled števila zaposlenih v naši delovni organizaciji, nas je kar za 1000 delavcev manj, kot nas je 1975. leta stvarno bilo. Zapisano je namreč, da nas je bilo 1651. Prosimo vas, da prvo enko zamenjate z dvojko, ker pravilno število zaposlenih leta 1975 je 2651.

Bralcem se opravičujemo za pomoto.

Uredniški odbor

Zahvala

Ob smrti naše drage mame se iskreno zahvaljujem za podarjeno cvetje in izrečeno sožalje društvu inženirjev in tehnikov ter ostalim sodelavcem.

RIKO IN ANICA
RESNIK

Zahvala

Ob nenadni in boleči izgubi mojega očeta se iskreno zahvaljujem vsem za izrečeno sožalje, za cvetje in spremstvo na njegovi zadnji poti.

MARIJA AŠ
Z DRUŽINO

Zahvala

Vsem sodelavcem in sodelavkam kadrovske-splošnega sektorja se najlepše zahvaljujem za darilo, ki sem ga prejela ob odhodu v pokoj.

ELA ŠENIČAR

GLASNO TEKSTILNE TOVARNE NOVO MESTO
NOVOTEKS

NOVOTEKS je glasilo tekstilne tovarne Novo mesto. Izhaja vsako zadnjo sredo v mesecu v nakladi 2000 izvodov. Glasilo ureja izdajateljski svet: Hinko Šintler (predsednik), Danilo Kovačič (glavni in odgovorni urednik), Jana Jovič, Mojca Peroci, Katica Zuanovič, Brane Drganc, Alojz Štrbenc, Bojan Luzar, Marjan Žalac in Rudi Vlašič. Uredništvo: NOVOTEKS, Novo mesto, Foersterjeva 10 – Časopisni stavek, filmi in prelom: DITC Novo mesto, TOZD GRAFIKA; tisk TOZD Tiskarna Novo mesto.